Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św. Marcin 70

Nr. 85 Wydanie P — Poznań, piątek dnia 23 lutego 1934 — Rok 29

Poznań, 22 lutego.

Belgja

W dniu dzisiejszym odbywa się pogrzeb króla Belgów Alberta I. Jutro wstąpi na tron nowy monarcha Leopold III.

Cały świat oddał hołd pamięci wielkiego króla, widząc w nim zwłaszcza uosobienie cnót rycerskich, odwagi, lojalności, charakteru męskiego. Albert I przejdzie do historji przedewszystkiem jako jeden z wodzów wojny światowej, jako żołnierz nieustraszony i nieugięty, który walczył osobiście na froncie, był ranny, narażając się nieustannie. Ale nie rzemiosło żołnierskie było umiłowanem zajęciem króla. Inne sprawy go pociągały i zajmowały. Żołnierzem stał się z obowiązku, zamiłowania jego skierowywały się raczej w dziedzinę mechaniki, inżynierji i wogóle nauki ścisłej.

Był poza tem wzorowym administratorem swego kraju. I na te walory jego, jako polityka i głowy państwa, należy zwrócić również uwagę. Belgja zajmuje w Europie stanowisko bardzo eksponowane. Utworzenie tego państwa przed stu laty było wyrazem konieczności utrzymania równowagi politycznej między Anglją, Francją a Niemcami. Próba naruszenia tej równowagi przez wojska Wilhelma II stała się jedną z przyczyn wojny światowej. Anglja nigdy nie będzie mogła dopuścić, by Antwerpja znalazła się w rękach jakiegokolwiek wielkiego mocarstwa europejskiego. Po wojnie Belgja porzuciła neutralność, poszła do polityki aktywnej, związała się sojuszem z Francją, utrzymując dobre stosunki z Anglją. Dyplomacja belgijska zawsze usilnie pracowała nad utrzymaniem przyjaźni francusko-angielskiej, przeciwstawiając się zresztą stanowczo wszelkim pomysłom rewizjonistycznym. Przeprowadzone niedawno ufortyfikowanie granicy belgijskiej jest najlepszym dowodem nastawienia polityki tego państwa, jest również wyrazem troski zmarłego monarchy. Jego częste wycieczki nad brzegi ufortyfikowanej Mozy związane były z temi planami strategicznemi. Taki charakter miała podobno ostatnia jego wyprawa, tak fatalnie zakończona.

Nad wykonaniem polityki bejgijskiej czuwał bowiem sam król. Nie było to łatwe zadanie. Jako państwo przemysłowo-handlowe, nastawione na rozwój gospodarki międzynarodowej, Belgja znalazła się po wojnie w bardzo dużych trudnościach gospodarczych. Zamykające się wszędzie granice celne zahamowały poważnie jej handel. Wysiłki rządu belgijskiego na terenie Ligi Narodów i gdzieindziej, by świat wrócił do liberalizmu, okazały się oczywiście bezowocne.

Do tych trudności dołączyły się poważne kłopoty wewnętrzne, wywołane wzmagającemi się zatargami między Flamandami a Wallonami. Zatargi te przybierały nieraz tak wielkie rozmiary (np. gdy chodziło o flamandyzację uniwersytetu w Gandawie), że zdawały się grozić rozbiciem jedności państwa. Jeżeli do tego nie dochodziło, jeżeli kończyło się zazwyczaj na kompromisie, rozszerzającym jedynie dualizm językowy Belgji, to zawdzięczać to należy wielkiemu autorytetowi króla, jego sile moralnej i jego poczuciu sprawiedliwości. Potrafił być monarchą dla obu narodowości i potrafił uczynić istotnie z korony węzeł, łączący skłóconą nieraz bardzo silnie ludność. Z tego punktu widzenia monarchja okazała się nieocenioną instytucją dla Belgji. Kto wie, czy system republikański zdołałby utrzymać to państwo w jedności.

Albert I osobiście umiał zażegnywać częste kryzysy gabinetowe, łagodzić ostre zatargi partyjne, znajdować drogi wyjścia z każdorazowego impasu. Jeszcze na tydzień przed śmiercią usunął zatarg, który wyniknął znowu na tle sprawy flamandzkiej i który groził obaleniem rządu. Woli tego najbardziej konstytucyjnego i liberalnego monarchy, działającego głównie perswazją, nikt opierać się nie ośmielał.

Obecnie ten trud, te obowiązki i ciężkie to brzemię, spadają na młodego monarchę Leopolda III. Cała prasa podkreśla wszakże wielkie zalety umysłu i charakteru młodego króla, wskazuje na odwagę jaką wykazał, walcząc, mając lat 14, w szeregach armji w czasie wojny, jako zwykły żołnierz, przypomina jego wystąpienia w senacie belgijskim, którego był członkiem i gdzie zajmował się sprawami kolonji belgijskiej w Kongo. Bez względu na to, czy pójdzie śladami swego ojca, chwytającego za serca, czy też wzorem mu będzie raczej zimny, lecz daleko patrzący król Leopold II, jest rzeczą konieczną, by Belgja stanowiła dalej silne i zwarte państwo, którego istnienie jest niezbędne dla pokoju i bezpieczeństwa w Europie.

Prawdziwe oblicze sterników Gdańska

Hitlerowcy „organizują" koła pracownicze według własnych metod — Nowe, brutalne pobicie do nieprzytomności Polaka przez policjanta

Warszawa. (Tel. wł.) Sprawa organizacji stanowej w Gdańsku, której obecny senat nie zdecydował się jeszcze przeprowadzić, weszła w stadjum realizacji. Partja narodowo-socjalistyczna przekształciła, widocznie bez porozumienia się z rządzącemi z jej ramienia władzami gdańskiemi, dotychczasową organizację pracobiorców Deutsche Arbeitsfront, przezwaną w międzyczasie na Danz. Arbeitsfront, przyłączając do niej różne organizacje pracodawcze. Przeobrażoną w ten sposób Danziger Arbeitsfront podzielono na 5 grup: przemysłową, handlowo-komunikacyjną, rzemieślniczą, chłopską i zawodów wolnych.

Utworzenie organizacji stanowej w trybie gwałtownym bez przygotowania terenu w drodze wyjaśnienia poważnych wątpliwości, jakie organizacja stanowa musi wywołać zwłaszcza wśród ludności polskiej, wytworzyło ponownie atmosferę niepewności i nieufności. Prezydent Rauschning nie był przez lokalne czynniki partji nar.-socj. wciągnięty do współpracy nad organizacją stanów.

Wiadomość tę „Gazeta Polska" zaopatruje następującym komentarzem: „Narzucenie Gdańskowi w tych warunkach nowej organizacji pracy wzbudza w gdańskich kołach politycznych pewne obawy co do dalszych właściwych celów akcji gdańskich czynników zakulisowych, a jednocześnie wysuwa się pytanie, czy mieli rację ci, którzy powątpiewali, czy zainicjowanie w lipcu kursu realnej polityki gdańskiej, mającej na celu porozumienie i współpracę z Polską, zdoła na dłuższą metę utrzymać się przy życiu przy negatywnem w tych sprawach nastawieniu pewnych czynników gdańskiej partji narodowo-socjalistycznej". (w)

Gdańsk. (Tel. wł.) Prowokowanie Polaków na terenie Gdańska nie ustaje. Znów notujemy fakt pobicia Polaka Lewandowskiego przez policjanta Strunka na dworcu w Oliwie.

Lewandowski, który jest woźnicą, zgodnie ze wskazówkami zawiadowcy stacji przechodził przez teren dworca do miasta. Na terenie dworca zatrzymał go Strunk, zapytując w tonie agresywnym, „czego tu szuka". Strunk nie żądał, aby Lewandowski wylegitymował się.

Na wezwanie do opuszczenia terenu dworca, odpowiedział Lewandowski, że taki nakaz mogą mu wydać jedynie władze kolejowe. Wówczas policjant zareagował pałką gumową i pobił L. do utraty przytomności. Zemdlałego zawlókł Strunk na odwach, gdzie nazajutrz spisano protokół, zaznaczając w nim, że L. stawiał opór policji i zaczepiał przechodniów, co jest niezgodne z prawdą.

Ciekawe, czy i w tym wypadku senat gdański pociągnie winnego do odpowiedzialności. Dotąd bowiem „ugodowy" w stosunku do Polaków senat narodowo-socjalistyczny postąpił należycie tylko jeden raz, mianowicie w sprawie pobicia Polaków w Elganowie. W tym jednym wypadku pociągnięto winnych do odpowiedzialności. Wiele innych natomiast wypadków, albo władze gdańskie nie wyświetliły, albo też ograniczyły się do wypowiadania wyrazów ubolewania polskim organizacjom, które w tych sprawach interwenjowały. (p)

Płk. Prystor ponownie premjerem?

Pogłoski o zmianie na stanowisku szefa rządu

Warszawa. (Tel. wł.). Premjer Jędrzejewicz wyjechał do Zakopanego, aby, jak głosi komunikat, zdać p. Prezydentowi sprawę ze spraw rządowych.

M. in. przedłoży projekt ustawy bibljotecznej, która, zdaje się, będzie ostatnim jego projektem, gdyż po zamknięciu sesji budżetowej ma nastąpić dymisja p. Jędrzejewicza.

Mówią, że jego następcą będzie b. premjer płk. Prystor. (w)

Dożywotnie uposażenie Prezydenta

Dzisiejsze posiedzenie Sejmu — Emerytom odbiera się dodatek mieszkaniowy

Warszawa. (Tel. wł.). Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu uchwalono projekt rządu o honorowem uposażeniu dożywotnem Prezydenta. Wynosiło ono do tej chwili 1200 zł, a będzie wynosiło po 3 tys. miesięcznie.

Prawo pobierania dożywotnego zaopatrzenia przysługuje dotychczasowym głowom państwa t. j. Piłsudskiemu i Wojciechowskiemu.

W toku rozpraw komisji pos. Kornecki zapytał, czy prawdziwe są pogłoski, że emerytom zostanie odcięty dodatek mieszkaniowy, na co dyrektor departamentu budżetowego Nowak odpowiedział potwierdzająco. (w)

Nadzwyczajne komisje śledcze

Powołała je francuska izba deputowanych do zbadania afery Stawiskiego i sprawy krwawych zajść z dnia 6-go lutego

Paryż (PAT). W sobotę nastąpi oficjalne ukonstytuowanie się dwóch nadzwyczajnych komisyj, wyłonionych ostatnio przez izbę deputowanych.

W kuluarach izby wymieniają trzy nazwiska kandydatów na przewodniczącego komisji dla wyświetlenia afery Stawiskiego: deputowanego radykalnego Guernut, socjalisty Fie i niezależnego Mandela.

Dep. Mandel oświadczył jednak, że nie mógłby przyjąć przewodnictwa, gdyż, biorąc udział w komisji dla wyświetlenia afery Oustric'a, przekonał się, iż tego rodzaju praca może dać zadawalniające rezultaty tylko w razie, gdy się posiada uprawnienia sądowo-śledcze. Ze względu na to, że większość izby nie przyznała komisji tych uprawnień, słuszną jest rzeczą, aby jej przewodnictwo objął przedstawiciel tej większości.

Na przewodniczącego komisji dla wyświetlenia wydarzeń paryskich z dnia 6 lutego, wysuwają kandydaturę b. ministra deputowanego radykalnego Miellet. Mówi się również o kandydaturach deputowanego socjalisty Vincent Auriola i dep. Bonnevay.

Po oficjalnem ukonstytuowaniu się prezydjów komisyj, rozpoczną one prace z początkiem przyszłego tygodnia.

Katastrofa lotnicza

Londyn. (Tel. wł.) Donoszą z Seulu (główne miasto półwyspu Korea, należącego do Japonji — red.), że wydarzyła się tam straszna katastrofa. Jeden z płatowców eskadry, lecącej z Omura do Haijo na Korei wskutek mgły wpadł na skały, rozbijając się doszczętnie. Z sześcioosobowej załogi pięciu oficerów zostało zabitych na miejscu a szósty odniósł ciężkie obrażenia. Znaleziono go leżącego bez przytomności po kilkugodzinnych poszukiwaniach w dolinie.

Pozostałe samoloty dotarły szczęśliwie na miejsce i dopiero wówczas dowiedziały się o strasznym wypadku.

Żydowska banda fałszerzy pieniędzy

Dalszy ciąg procesu w Kielcach — „Talmudzista" usiłował przekupić inwalidę

Kielce. (Tel. wł.) Zainteresowanie procesem przeciwko żydowskiej bandzie fałszerzy 10-złotówek w całem mieście wzrasta. Dziś od rana gromadziły się przed sądem tłumy publiczności, którą rozganiała policja pałkami.

Drugi dzień procesu rozpoczął się o godzinie 9,30 rano. Do przerwy obiadowej sąd przesłuchiwał świadków dowodowych, przeważnie urzędników i funkcjonarjuszów wydziału śledczego z kierownikiem aspirantem Zdankiewiczem na czele, który prowadził dochodzenia wstępne. Świadek wyjaśnia m. in., iż jedyny Polak, zaplątany w tej szajce, oskarżony Kupiecki był wyzyskiwany przez swoich wspólników do tego stopnia, że chodził często bez grosza.

Na uwagę zasługują także zeznania inwalidy, p. Żyły, który przyłapał na gorącym uczynku puszczania w obieg fałszywych 10-złotówek „talmudzistę" Guttmana. Guttman kilkakrotnie kupował u niego cukierski i za każdym razem dał mu fałszywą złotówkę. Gdy świadek zorjentował się, kto go oszukuje, przychwycił Guttmana, który próbował go przekupić 100 zł, ale bezskutecznie.

Wreszcie na uwagę zasługują zeznania naczelnika Wł. Jagielskiego, który zajmował się śledztwem w sprawie grypsów. Przychwycił on mianowicie list Guttmana do żony z życzeniem, aby ta spowodowała Kupieckiego do wzięcia na siebie całej odpowiedzialności za fałszowanie pieniędzy. Kupiecki miał pozatem wybielić współwinnych Żydów.

Po przerwie obiadowej wygłosił przemówienie p. prokurator, stwierdzając, że postępowanie dowodowe całkowicie poparło akt oskarżenia. W chwili, gdy to piszemy przemawiają obrońcy.

Pogrzeb króla-bohatera

Paryż. (Tel. wł.) Dziś przed południem odbyły się wielkie uroczystości żałobne w związku z pogrzebem ś. p. bohaterskiego króla Belgów Alberta w Brukseli.

Po wstępnych ceremonjach przed pałacem uformował się szpaler wojsk i szkół oraz różnych stowarzyszeń. Punktualnie o godz. 12 pochód wyruszył z zamku królewskiego w stronę katedry. Na miejsce przybyły liczne delegacje państw koalicyjnych oraz przedstawiciele państw sprzymierzonych z czasów wojny światowej. Około 40.000 kombatantów wzięło udział w pogrzebie. Wysocy dostojnicy państwowi złożyli zmarłemu królowi ostatni hołd. Przed katafalkiem na zamku pełnili straż wyżsi generałowie.

O godz. 12 opuściła zamek świta i duchowieństwo oraz rodzina i dwór królewski. Na czele duchowieństwa kroczył kard. arcybiskup z Malignes. Na czele pochodu, który ruszył niebawem jechał głównodowodzący armji belgijskiej vaη Emelen ze swoim sztabem, a tuż za nim kroczyły mniejsze oddziały reprezentacyjne byłych wojsk koalicyjnych, a więc oddział piechoty: włoski, francuski (marynarki i lotnictwa) oraz angielski. Dalej wszystkie rodzaje broni wojska belgijskiego, delegacje kombatantów, weteranów i inwalidów belgijskich oraz byłych więźniów politycznych z czasów okupacji niemieckiej. Następnie szły oddziały reprezentacyjne według rang i stopnia urzędników państwowych, sztab generalny i delegacje poszczególnych pułków belgijskich.

Cel wizyty Suvicha w Budapeszcie

Manifestacyjne objawy przyjaźni włosko - węgierskiej

Budapeszt. (PAT.) „Pesti Naplo" komentując wizytę podsekretarza stanu Suvicha przypuszcza, że instrukcje, jakie otrzymał od Mussoliniego, mają na celu doprowadzenie do równowagi w miejsce dzisiejszej chaotycznej niepewności.

„Magyar Sag" pisze:

„Jedynie koncepcja Mussoliniego, opierająca się na austro-węgierskiej unji celnej, związana z gospodarczemi interesami i aspiracjami politycznemi Włoch, może doprowadzić do odbudowy doliny naddunajskiej, co utrudnia Mała Ententa."

Związek austro-węgierski według tego pisma odsunąłby a nawet uniemożliwił „anschluss".

Budapeszt (PAT). Na bankiecie, wydanym na cześć włoskiego podsekretarza stanu Suvicha, premjer węgierski Gömbösz podkreślił w przemówieniu, że powaga aktualnych zagadnień potwierdza konieczność serdecznej współpracy obu krajów w celu przyśpieszenia powrotu normalnych warunków życia politycznego i gospodarczego. W odpowiedzi na to przemówienie podsekretarz Suvich zaznaczył, że Mussolini wykazuje stale zrozumienie dla spraw węgierskich. Zrozumienie to jest podstawowym czynnikiem polityki włoskiej. Przyjaźń węgiersko-włoska jest jednym z warunków powrotu do normalnych stosunków. Należy ona do programu polityki włoskiej, zmierzającej do pokojowej odbudowy stosunków nad Dunajem i w Europie.

Paul Boncour broni się

Oświadcza, że ani on, ani nikt z urzędników min. spraw zagr. nie miał nic wspólnego ze sprawą Stawiskiego

Paryż. (PAT.) B. minister Paul-Boncour ogłosił dłuższe wyjaśnienie w sprawie zarzutów, postawionych w liście otwartym adw. Legrande'a. Paul-Boncour stwierdza, że w aferę Stawiskiego min. spraw zagr. za jego urzędowania nietylko nie było zamieszane, lecz że właśnie dzięki czujności i przenikliwości tego ministerjum uchroniło się oszczędności francuskie od wielkich strat.

Oświadcza dalej, że wkońcu października 1933 r. u sekretarza gen. ministerjum zjawił się niejaki Alexandre i złożył projekt zorganizowania kas gwarancyjnych dla wielkich międzynarodowych robót publicznych. Paul-Boncour polecił dyrektorowi swego gabinetu zebrać informacje o tym osobniku. Informacje wypadły fatalnie. Okazało się, że Alexandre jest Stawiskim i że ma wyrobioną opinję oszusta. Ministerjum zawiadomiło niezwłocznie właściwe władze o zamiarach nowego oszustwa.

W zakończeniu Paul-Boncour oświadcza z całą stanowczością, że z aferą Stawiskiego ani on osobiście ani min. spraw zagr. ani żaden ze współpracowników nie mieli nic wspólnego.

Przesyłki drobnicowe z Austrji do Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.) W sferach gospodarczych przewiduje się skierowanie na port gdyński transportów wartościowej drobnicy z Austrji i krajów za nią położonych do państw bałtyckich i skandynawskich.

Nadzieje te powstają w związku z ulgowemi stawkami za pośpieszne przesyłki drobnicowe od granicy austrjacko-czechosłowackiej do stacyj polskich. Ulgowa taka stawka za przewóz pociągiem pośpiesznym wynosi 22,37 zł od 100 kg i może być stosowana przy osiągnięciu minimalnego kontyngentu 120 tonn. Pomiędzy stacjami polskiemi, do których te przesyłki mogą być wysyłane, figuruje również Gdynia.

Ponieważ ulgi te, zastosowane przez koleje austrjackie i czechosłowackie, dotyczą przesyłek pośpiesznych, więc do tej inowacji przywiązuje się duże znaczenie. Będzie to bowiem najszybsze połączenie krajów bałkańskich ze skandynawskiemi i bałtyckiemi. (p)

Tragedja rozbitków z „Czeluskina"

Moskwa. (PAT.) Dotychczasowe próby przyjścia z pomocą rozbitkom okrętu „Czeluskin" nie wydały żadnego wyniku wobec zamieci śnieżnych, które nie pozwalają samolotom na odnalezienie obozu rozbitków.

Pole lodowe, na którem znajduje się obóz, od 13 do 21 b. m. przesunęło się o 28 km. na północny-wschód. Lód w wielu miejscach popękał.

Z rozbitkami utrzymuje się stale komunikację radjową, a nadchodzące wiadomości świadczą, że mimo poważnej sytuacji wszyscy są zdrowi i w obozie panuje surowa dyscyplina.

Prowokacja hitlerowska

Sztokholm (PAT). Prowadzone przez policję śledztwo w sprawie dokonanego w styczniu rzekomego zamachu na działacza narodowo-socjalistycznego Wiklunda ujawniło, że chodzi tu o zwykłą prowokację. Kolega Wiklunda zeznał, że strzelał według do niego zgóry ułożonego planu.

Policja aresztowała wobec tego Wiklunda i trzech jego towarzyszy.

Po burzach śnieżnych

Nowy Jork. (PAT.) Szalejące od kilku dni burze śnieżne wreszcie ustały i temperatura nieco podniosła się. Wskutek mrozów zginęło w ostatnich dniach 25 osób.

U wybrzeży Nowej Anglji burza zagraża 8 statkom, którym pośpieszyła z pomocą straż nadbrzeżna. Prace nad oczyszczeniem ulic Nowego Jorku ze śniegu, dając zatrudnienie wielu bezrobotnym, kosztować będą miljon dolarów.

Przepowiednia pogody na piątek: W nocy przymrozek, w ciągu dnia pochmurno, dżdżysto, miejscami znaczniejsze opady, wiatry zachodnie.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.35½ zł, w Gdańsku na Warszawę 5.32 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł, gotówką 209.20 zł, za 100 guld. gd. w dewizach — zł, gotówką 172.49 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 22. 2. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych zwyżkowała nieco 5% poż. konwers., notując 57.—% w płaceniu; również płacono za 3% poż. bud. 41.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. po 53.— (przy kursie dol. 5.35½), 4½% dol. listy zast. w złocie po 44.— oraz 4½% złotowe listy zast. po 43½%, natomiast za 4% listy zastaw. konwert. płacono 41¾%.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 86 bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% pożyczka konwersyjna 57% P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,35½ 53% +
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 44% +
4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 41,75% P.

(Kurs w złotych)

4% poż. premj. dolar., serja III 53.50 +
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 43.50 +
3% poż. budowl., serja I 41.— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 22. 2. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto 718 g/l. 2. pszenica 749 g/l. 3 owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Żyto 270 tonn par. Poznań	14,75
Żyto 30 tonn par Poznań	14,68½
Żyto 15 tonn par. Poznań	14,65

Ceny orjentacyjne

Żyto	14,50— 14,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	17,75— 18,25
Usposobienie stałe.	
Jęczmień browarowy	15,50— 16,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 695—705 g/l	15,00— 15,50
Jęczmień 675—685 g/l	14,50— 15,00
Usposobienie spokojne.	
Owies nadający się do siewu	12,25— 12, 7
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,75— 12,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia I gat. 0.55% wł. w.	21,00— 22,00
Mąka żytnia I gat. 0.65% wł. w.	19,50— 20,50
Mąka żytnia II gat. 55—70% wł. w.	16,50— 17,50
Mąka żytnia poślednia ponad 70% wł. w.	13,00— 14,50
Mąka żytnia razowa 0.95% wł. w.	17,00— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna gat. IA 20% wł. w.	32,75— 34,50
Mąka pszenna gat. IB 45% wł. w.	29,75— 32,00
Mąka pszenna gat. IC 60% wł. w.	28,25— 30,50
Mąka pszenna gat. ID 65% wł. w.	26,75— 29,00
Mąka pszenna gat. II 45-65% wł. w.	24,75— 27,00
Mąka pszenna gat. III pośl. A 65—70% wł. w.	18,00— 20,00
Mąka pszenna gat. III pośl. B ponad 70% wł. w.	15,00— 17,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie z przemiału standartowego	9,75— 10,25
Otręby pszenne z przemiału standartowego	11,00— 11,50
Otręby pszenne grube z przemiału standartowego	11,50— 12,00
Rzepak zimowy	44,00— 45,00
Siemie lniane	47,00— 50,00
Gorczyca	33,00— 35,00
Wyka latowa	14,00— 15,00
Peluszka	14,50— 15,50
Groch Viktoria	22,00— 26,00
Groch Folgera	20,00— 22,00
Łubin niebieski	6,50— 7,50
Łubin żółty	9,25— 10,25
Seradela	13,00— 14,00
Koniczyna czerwona surowa	170,00—200,00
Koniczyna czerwona 95—97% czyst.	210,00—235,00
Koniczyna biała	60,00—100,00
Koniczyna szwedzka	90,00—120,00
Koniczyna żółta odłuszczona	90,00—110,00
Koniczyna żółta w łuskach	30,00— 35,00
Przelot	90,00—110,00
Tymoteusz	25,00— 30,00
Rajgras angielski	44,00— 50,00
Płatki ziemniaczane	14.00— 15,00
Makuch lniany w tafiach	18,50— 19,00
Makuch rzepakowy w tafl.	14,50— 15,00
Makuch słonecznik. w tafl.	14,25— 15,25
Śrut Soja	19,50— 20.00
Mak niebieski	42,00— 48,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 720 tonn, pszenicy 667 tonn, jęczmienia 223 tonn, owsa 35 tonn, mąki żytniej 64,5 tonn, mąki pszennej 47 tonn, otrąb żytnich 172 tonn, otrąb pszennych 40 tonn, grochu Viktoria 60 tonn, grochu Folgera 7,5 tonn, łubinu niebieskiego 9 tonn, rzepaku 30 tonn, makuchu słonecznikowego 15 tonn, kaszy jęczmiennej 2,5 tonn, koniczyny białej 1,8 tonn, koniczyny żółtej 2,9 tonn, koniczyny czerwonej 4,6 tonn, rajgrasu 4,8 tonn, seradeli 2, 6tonn, kukurydzy 45 tonn, nasion 0,9 tonn, mąki ziemniaczanej 5 tonn.

Uwaga! Z dniem 23 lutego 1934 r. obowiązywać będą następujące standarty: 1) żyto 707 g/l. 2) pszenica 742 g/l. 3) owies 500 g/l.

O polską administrację ceł w Gdańsku

(Od wł. kor. „K. P.")

Gdańsk, 22 lutego.

Rozmowy polsko-gdańskie w sprawach gospodarczych, przerwane w dniu 10 bm., zostaną niebawem podjęte. Dotychczasowe wyniki rozmów można omawiać jedynie w ramach komunikatu senatu gdańskiego, który — co podkreślić trzeba — ukazał się bez porozumienia z rządem polskim.

Delegacja polska — jak mówi komunikat — wysunęła żądanie przejęcia administracji celnej w Gdańsku przez władze polskie. Gdańsk — jak wiadomo — aczkolwiek leży w ramach polskiego obszaru celnego, stanowi pod względem organizacyjnym osobną jednostkę administracji celnej. Służbę celną sprawują urzędnicy gdańscy, podlegający kontroli polskich władz celnych. Dochody z ceł odprowadza gdańska dyrekcja do skarbu państwa polskiego. Pewna tylko część tych dochodów jest przeznaczona na koszty administracji gdańskiej dyrekcji ceł.

Żądanie delegacji polskiej przyjęto w Gdańsku z wielkiem niezadowoleniem. Jednogłośnie Gdańszczanie mówią, że na to absolutnie zgodzić się nie mogą. Twierdzą, że żądanie to jest sprzeczne z traktatem wersalskim i jego interpretacją, zawartą w konwencji paryskiej.

„Traktat wersalski — pisze „Danziger Neuste Nachrichten" — nie po to unormował sprawy celne i gospodarcze między Gdańskiem a Polską, aby Gdańsk s p o l s z c z y ć, lecz aby gospodarczą współpracę między obu państwami (?) możliwie ułatwić"

To jeden argument gdański natury formalno- prawnej i zarazem wymownie p o l i t y c z n e j. Tej zapobiegliwości, przeciwko ewentualnemu polszczeniu się Gdańska, podobne są argumenty gospodarcze, wysuwane przeciwko żądaniu polskiemu. Wręcz twierdzi się, że przejęcie administracji ceł przez Polskę, oznaczałoby ruinę handlu i przemysłu gdańskiego. Udział Gdańska w polskim handlu zagranicznym rzekomo zostałby sztucznie zmniejszony. Polscy urzędnicy — mówią Gdańszczanie — staliby się „chińskim murem", odgradzającym Gdańsk od zagranicy. Dalej podnosi się, że struktura gospodarcza obszaru gdańskiego jest odmienna od zaplecza polskiego. Z tej odmienności struktury i wyższej w Gdańsku stopy życiowej wynika różnica cen. Towary polskie, jako tańsze, podcięłyby egzystencję handlu i przemysłu gdańskiego.

Argumenty te nie wytrzymują żadnej krytyki. Gdańsk zapomina widocznie, że wszystkie te „niebezpieczeństwa" skutecznie mogą być odwrócone jego własnem ustawodawstwem podatkowem, które dotąd wykorzystuje wyrafinowanemi sposobami. Gdańsk rozumuje tu kategorjami nietykalnego monopolisty, uważając, że jemu trzeba dać wszystko, niczego wzamian nie żądając. W omawianiu tej sprawy, ze strony Gdańska nie padło ani jedno słowo w obronie sprawności odprawy celnej, czem Gdańsk góruje nad sąsiednią Gdynią, gdzie mimo usunięcia szeregu niedomagań, sprawa ta zawsze jeszcze szwankuje. Niewysuwanie tego rzeczowego argumentu jest bardzo wymowne. Zdradza to, że sprawność odprawy celnej w Gdańsku nie polega wyłącznie na lepszej administracji. — Tak też jest w rzeczywistości. „Sprawność" ta w znacznym stopniu jest wynikiem tego, że gdańscy celnicy, formalnie nie są urzędnikami państwa polskiego, dla którego opłaty celne ściągają. Świadomość gdańskich urzędników celnych, że pracują dla skarbu państwa polskiego, bynajmniej nie zwiększa ich obowiązkowości. Przeciwnie, jako ludzie ze środowiska zdecydowanie antypolskiego, dają posłuch podszeptom, pochodzącym od czynników wrogich państwu polskiemu i jego interesom gospodarczym. Ten paradoks, że agendy skarbu państwa polskiego prowadzi urzędnik niepolski, musi znaleźć jakieś rozwiązanie. Polska słusznie dąży do tego, aby gdańscy celnicy przestali być równocześnie agentami firm niemieckich. Pozostawienie nadal obecnego stanu rzeczy przekreśla przecież wszelkie znaczenie instytucji ceł i fikcją czyni fakt pozostawania Gdańska w ramach polskiego obszaru celnego.

W tych warunkach żądanie delegacji polskiej jest słuszne. Dotyka ono zasadniczych podstaw zgodnej współpracy z Gdańskiem. Nie przesądzamy tem bynajmniej, że już cała polityka w stosunku do Gdańska się poprawiła. Aby w tym sensie można się wypowiedzieć, trzeba czegoś więcej. Polska winna zacząć od wypowiedzenia umów z dnia 18 września ub. r. i dalszą współpracę z Gdańskiem oprzeć o gwarancje, że nie będzie on uszczuplał polskich interesów gospodarczych. Gdańsk musi zrozumieć, że rozrost gospodarczy Polski leży w jego interesie. W umysłach gdańskich musi wreszcie nastąpić przełom psychiczny. Sądząc po reakcji, jaką wywołało w Gdańsku słuszne żądanie polskie przejęcia administracji ceł, trzeba stwierdzić, że przełom ten — nieodzowny warunek współpracy z Polską — jeszcze nie nastąpił.

E. P.

Sytuacja żydostwa

Dr. Rozmarin omawia w „Momencie" sytuację Żydów w świecie:

„— Nasze położenie polityczne na arenie międzynarodowej jest obecnie tak zawikłane i tak ciężkie, że poprostu trudno znaleźć wyjście, które chociażby częściowo rozwiązało zagadnienie żydowskie."

Czynniki żydowskie nie przewidziały tych trudności:

„— Życie żydowskie w całym szeregu krajów w uropie w ciągu ostatniego okresu przyjęło formy całkowicie nowe, po większej części nieprzewidziane. Zagadnienie żydowskie wypłynęło ze szczególną ostrością w całym szeregu krajów, w stosunku do których byliśmy stale spokojni i nam nie przyszło na myśl, że również tam trzeba będzie prowadzić walkę obronną o nasze prawa, jako obywateli i Żydów. Ale najniebezpieczniejsze jest to, że na tem nie kończy się. Zaraza judofobji rozlewa się po całym świecie i codzień obejmuje nowe koła.

Liga Narodów nie jest w stanie podtrzymywać Żydów:

„— Z kół Ligi Narodów oświadczono, że nadal rozwiązanie zagadnienia mniejszości w dotychczasowej płaszczyźnie nie może być utrzymane. Znajdujemy się wobec ważnych wydarzeń w tej dziedzinie, w której jesteśmy silniej od innych mniejszości zainteresowani, bo wszędzie jesteśmy mniejszością.

„Jedna rzecz jest jasna dla każdego: rodzi się powoli, ale stopniowo nowy świat gospodarczy. Powstają nowe formy, do których wszystkie warstwy ludności, czy chcą czy nie chcą, będą musiały przystosować się."

„Nowy świat gospodarczy", w którym sami Żydzi widzą coraz mniej miejsca dla siebie.

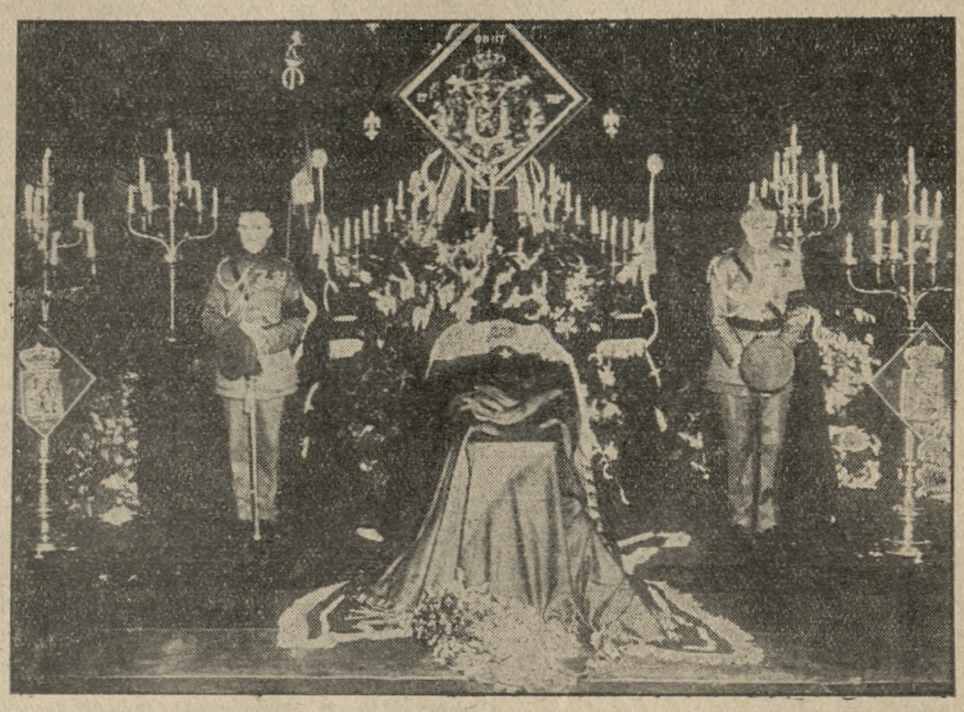

Trumna z zwłokami tragicznie zmarłego króla Alberta w kaplicy pałacu królewskiego w Brukseli.

Hołd Poznania pamięci bohaterskiego króla Belgów

Wczorajsze posiedzenie budżetowe rady miejskiej w Poznaniu zainaugurował, — jak już donosiliśmy — w sposób uroczysty prezydent miasta Ratajski. Już przy pierwszych słowach. radni miejscy powstali z miejsc, a prezydent Ratajski uczcił w podniosłych słowach pamięć króla Alberta belgijskiego, wygłaszając następujące przemówienie:

„W Brukseli odbywają się w tej chwili żałobne obrzędy nad otwartą jeszcze trumną bohaterskiego króla belgijskiego Alberta. — Zjednoczyły one w głębokiej zadumie nietylko cały naród belgijski, ale i wszystkie, a tak liczne narody z nim zaprzyjaźnione.

„Do szczerych przyjaciół narodu belgijskiego należy i Polska. To też w tej chwili łączymy się z rodziną królewską, rządem i społeczeństwem Belgji w serdecznym smutku, jaki przejmuje naród belgijski, pamiętając o wielkiej jego ku nam życzliwości. W skupieniu i ciszy składamy hołd pamięci wielkiego króla i chrobrego bohatera wielkiej wojny, która przyczyniła się do zwycięstwa prawa i sprawiedliwości. Cześć pamięci Króla-Żołnierza Alberta!"

W głębokiem wzruszeniu wysłuchali członkowie rady miejskiej i magistratu podniosłego przemówienia i przyjęli do wiadomości zawiadomienie prezydenta miasta, że wysyła on w imieniu miasta Poznania list z kondolencją na ręce konsula belgijskiego w Poznaniu z prośbą, by przesłał pismo to posłowi belgijskiemu w Warszawie.

Żałoba w Poznaniu

Na gmachach państwowych i publicznych w Poznaniu powiewają dziś jako w dzień pogrzebu króla belgijskiego sztandary o barwach narodowych, opuszczone na znak żałoby do połowy drzewca.

PAMIĘCI KRÓLA ALBERTA

Jeszcze się dymy nie rozwiały krwawe,
Co grozą śmierci zawisły nad światem
I jeszcze miłość nie stała się prawem
I jeszcze niebo zachodzi szkarłatem...
I duch się ludów nie zciszył w przymierzu,
A tyś już odszedł — o Królu-Rycerzu!

A tyś już odszedł... Ślady stóp twych giną
Gdzieś na krawędzi oddalonej skały,
A nad słoneczną, belgijską krainą
Czarne proporce żałoby powiały,
Bo otoś odszedł — ty — jasny obrońca.
Coś strzegł honoru i — wytrwał do końca...

Gdyby zaś wionąć miały wichry lute
I w dzwony świątyń na trwogę uderzyć,
Któżby ukrócił wonczas wrogów butę
I kazał znowu narodowi wierzyć?
Kto wzniósłby w blaski miecze i sztandary,
Aby świadectwo dały żywej wiary?

Mroczne jest niebo, a co z mroków padnie,
Czy ogień gromów, — czy pokoju słowo,
Nikt nie przewidzi i nikt nie odgadnie
Przed tajemnicą stojąc dni surową,
Nikt nie przewidzi i nikt nie dosłyszy
Tego, co przyjdzie z oddalenia ciszy...

O królu Belgów! — Rycerzu bez trwogi,
Coś umiał czoło stawić zawierusze,
O miecz twój stępił broń najeźdźca srogi,
O miecz twój wsparły się serca i dusze,
O mieczu twoim — kantylen legendą
Pieśń ideału — wieki nucić będą...

I oto zadrżą może te mogiły,
Gdzie prochy twoich żołnierzyków drzemią
I śmierć się w życia przyodzieje siły,
I nowe świty rozpłoną nad ziemią —
I w złotych blasków powrócisz przymierzu
Do twej Ojczyzny — o Królu-Rycerzu!

ZOFJA UŁASZYNÓWNA.

Powitanie następcy tronu belgijskiego Leopolda III i małżonki jego na dworcu w Brukseli po powrocie z Szwajcarji.

Tysiączne rzesze ludu belgijskiego tłoczą się u bram pałacu, by pożegnać umiłowanego monarchę.

Czterodniowa wycieczka wielkanocna do Danji

ng 4601

od 31 marca do 4 kwietnia b. r. okrętem „PUŁASKI"

CENA OD 100 ZŁOTYCH.

Sprzedaż biletów w Linji Gdynia-Ameryka w Warszawie ul. Marszałkowska 116. — BEZ PASZPORTOW ZAGRANICZNYCH i WIZ.

W Poznaniu informuje szczegółowo i sprzedaje bilety okrętowe **Polskie Biuro Podróży „Orbis"** Pl. Wolności 9, tel. 52-18. ng 4809

ng 4824 Bilety sprzedaje na wycieczki Biuro Podróży **Wagons Lits Cook**, Poznań, Gwarna 12, tel. 58-86.

Przymus w nowej ustawie notarjalnej a interes społeczny ziem południowych i zach.

Rozp. Prezyd. R. P. z 27. X. 33, zaprowadzające z dniem 1. I. 34 jednolity na całym obszarze Państwa ustrój notarjalny, zawiera w art. 82 przepis, że umowy o przejście, ograniczenie, lub obciążenie prawa własności do nieruchomości powinny być pod nieważnością samej umowy sporządzane we formie aktu notarjalnego.

Przepis ten rozciąga bezwzględny przymus formy notarjalnej do transakcyj hipotecznych w każdej postaci, istniejący dotychczas tylko w b. Kongresówce i na kresach wschodnich, na województwa południowe i zachodnie, gdzie dotychczas albo wcale nie obowiązywał, jak na ziemiach południowych, albo tylko w ograniczonym zakresie (odnośnie przeniesienia, nie zaś obciążenia nieruchomości), jak na ziemiach zachodnich.

W b. zaborze rosyjskim przymus ten wynika z ustroju ksiąg hipotecznych, opartego na ustawie hipotecznej z roku 1818 i procedury hipotecznej, która wymaga osobistego jawienia się stron, lub należycie legitymowanych pełnomocników, przed urzędującym w hipotece notarjuszem lub pisarzem hipotecznym.

Dla pozostałych dzielnic, rządzących się odmiennemi ustawami hipotecznemi (austrjacką i niemiecką), osobiste jawienie się stron jest zbędne, dokument stanowiący podstawę wpisu może być wystawiony (wyjąwszy akty przeniesienia własności w b. dz. pruskiej) w formie prywatnej z podpisami uwierzytelnionemi i przesłany wprost lub pocztą do urzędu hipotecznego, aby uzyskać wpis w księdze gruntowej.

Długoletnia praktyka wykazała, że ta forma w zupełności odpowiada celowi. Dla sędziego hipotecznego jest obojętna forma przedłożonego do załatwienia aktu, byleby treść jego była jasna i była pewność, że pochodzi od stron, które go zeznały. Obligatoryjne postanowienia dokumentu obchodzą sędziego hipotecznego tylko od strony negatywnej (tj. czy nie zawierają postanowień prawem zakazanych np. odsetek ponad stopę dozwoloną), główna rzecz czy wnioski pokrywają się ze stanem księgi gruntowej. Wprowadzenie już obecnie przed zunifikowaniem prawa rzeczowego i hipotecznego przymusu formy notarjalnej do wszystkich transakcyj hipotecznych spowoduje niepotrzebnie nowe poważne obciążenie ludności zwłaszcza mało lub średnio zamożnej, wiadoma bowiem rzecz, że akt notarjalny kosztować musi kilkakrotnie więcej niż dokument prywatny z zawierzytelnionemi podpisami. Przy wielkich transakcjach koszta notarjalne grają mniej znaczną rolę, bo taryfy notarjalne, idąc w górę, są zbudowane na zasadzie silnej depresji.

To też komisja kodyfikacyjna w ułożonym w roku 1932 projekcie nowego, jednolitego prawa notarjalnego, który gdyby był stał się ustawą bez zmian, zadowoliłby wszelkie słuszne wymagania, utrzymał w mocy przepisy dotychczasowych ustaw, dotyczące formy czynności prawnych, wychodząc ze słusznego stanowiska, że przed unifikacją prawa rzeczowego i hipotecznego nie należy zmieniać przepisów, dotyczących formy czynności prawnych. Tymczasem ministerstwo sprawiedliwości, wyprzedzając ten naturalny bieg rzeczy i zapoznawając powyższe słuszne stanowisko kom. kod. wstawiło do rozporządzenia Prezyd. R. P. z 27. X. 33 omawiany tu przepis art. 82, narzucający w przepisach o jednolitym ustroju notarjatu bezwzględny przymus formy notarjalnej do obrotu nieruchomościami.

Jak gdyby przewidując, że ta zmiana formy wywoła na obszarach ziem południowych i zachodnich krytykę i sprzeciw w opinji publicznej p. wicem. Sieczkowski ogłosił w Nr. 11 z listopada 1933 wychodzącego w Warszawie „Przeglądu Notarjalnego" artykuł, uzasadniający wprowadzenie w art. 82 pr. o notarjacie do obrotu niemal bezwzględnego przymusu notarjalnego interesem publicznym (pewność i bezpieczeństwo obrotu), oraz względami fiskalnemi (ułatwienie i przyspieszenie poboru opłat stemplowych).

Te argumenty p. wiceministra nie są bynajmniej przekonywające.

Jeśli chodzi o „hamulec" dla jednostek dokonywających czynności prawnych w tej dziedzinie, to znakomitym hamulcem są tu opłaty skarbowe i samorządowe od przeniesienia własności, które łącznie z drobnemi opłatami stemplowemi i za wpisy hipoteczne przekraczają 7% ceny kupna a przy niskich objektach przekraczają nawet 10% ceny kupna a płatne są obecnie w myśl przepisów polskiej ustawy stemplowej z roku 1926 z góry tak przy aktach notarjalnych jak i prywatnych notarjalnie uwierzytelnionych. Przy tak horendalnie wysokich opłatach stemplowych każdy nie raz, ale dziesięć razy się namyśli, zanim przystąpi do umowy nabycia nieruchomości.

Powodem tzw. „bezładu prawnego" (tj. niezgodność katastru ksiąg gruntowych z faktycznem posiadaniem) w województwach południowych jest w pierwszej linji wadliwe tam ustawodawstwo agrarne i spadkowe (materjalne), pochodzące z czasów zaborczych, do czego dochodzą jeszcze obecnie wygórowane opłaty od aktów przeniesienia własności.

Te ostatnie są powodem, że i w województwach zachodnich, które mają przecież uporządkowany kataster i niezniszczone w czasie wojny światowej a starannie prowadzone i konserwowane księgi hipoteczne, w wielu wypadkach zamiast kontraktów kupna i powzdań sporządza się tylko notarjalne długoletnie oferty, wzmocnione ostrzeżeniem w księdze wieczystej, zapisem prawa użytkowania, nieodwołalnem pełnomocnictwem do dysponowania faktycznie pozbytą nieruchomością, kontraktem długoletniej dzierżawy itp. zresztą najzupełniej formalnemi aktami, przyczem oddaje się nabywcy posiadanie fizyczne gruntu i użytkowanie wraz z kupionym od ręki inwentarzem.

Również i „wzgląd fiskalny" nie ma tu żadnego znaczenia, gdyż opłaty stemplowe, państwowe i samorządowe każdy notarjusz a więc i obecnie urzędujący w Małopolsce (wobec uchylenia przez polskie prawo o notarjacie artykułu 29 ust. stempl.) musi pobrać od stron zgóry przepisane opłaty tak przy akcie notarjalnym, jak i przy przedstawionym mu do zawierzytelnienia prywatnym dokumencie i odprowadzić je natychmiast do kasy skarbowej. Tak więc ani interes publiczny ani też fiskalny nie wymaga zaprowadzenia w ogóle, a co najmniej już obecnie, formy notarjalnej do czynności prawnych w zakresie obrotu nieruchomościami a wręcz przeciwnie obarcza bez potrzeby szerokie sfery małych i średnich ciułaczy i posiadaczy, zwłaszcza w okresie ciężkiego i przewlekłego kryzysu gospodarczego, w większości wypadków zbędnymi a stosunkowo wysokimi opłatami notarjalnemi.

Dodając do tego jeszcze przejęcie przez notarjuszy czynności dotychczas sporządzanych przez sądy grodzkie, władze państwowe i komunalne (art. 146 przep. wprow.), monopol notarjalny będzie zupełny. Od tego do upaństwowienia notarjatu, o czem już w swoim czasie było głośno w prasie, niedaleka już droga, tylko wówczas instytucja notarjatu w dzisiejszej postaci stanie się zbędną, czynności aktów dobrej woli będzie można z wybitną korzyścią dla Skarbu Państwa powierzyć odpowiednio ukwalifikowanym komornikom sądowym.

Poznań.

DR. FRANCISZEK JAGLARZ
adwokat

Sprawa nadużyć w poznańskim Banku Rzemiosła

Na porządku dziennym sejmowej komisji administracyjnej znalazł się wniosek Klubu Narodowego, żądający interwencji ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych u wojewody poznańskiego, który wpływał na prokuraturę, aby nie zarządzała aresztowania władz Banku Rzemiosła w Poznaniu mimo wykrytych nadużyć.

Referent pos. Polakiewicz (B. B.) przyznaje, że bank ten wskutek lekkomyślnych operacyj poniósł poważne straty, utrzymywał jednak, że świadomych nadużyć natury finansowej nie było, były tylko... niewłaściwości.

Udzielano niezabezpieczonych należycie pożyczek, wdano się w budowę domu, za dużo wypłacono syndykowi, za wiele kosztowały różne podróże. Min. skarbu udzieliło bankowi z t. zw kredytów sanacynych 100.000 zł, obecnie odbywa się rewizja banku. Sprawa jest w ręku prokuratorji, wojewoda nie miał i nie ma pola do interwencji, więc wniosek należy odrzucić.

Poseł Rzóska z B. B. broni prezesa banku, E. Namysła oraz twierdzi, że Bank, jak i inne banki, oddawał weksle t. zw. dublety do redyskonta. To było nieprawne, ale — praktykowane powszechnie.

Posłowie Wierczak, Górczak i Rymar z Klubu Narodowego wykazują, że bank był właściwie placówką agitacyjną B. B., że od początku traktowany był jako komórka dla rozbijania zwartego frontu rzemiosła polskiego w Poznaniu, że oczywiście w tych warunkach gospodarka banku, na politycznych, a nie finansowych przesłankach oparta, musiała doprowadzić do zachwiania podstaw banku i do nadużyć i lekkomyślnych kredytów. Ale — jedyną na to radą jest ujawnienie nadużyć i oczyszczenie powietrza, ukaranie winnych i uzdrowienie stosunków.

Wzięcie winnych w opiekę przez władze wojewódzkie wytworzyło sytuację niemoralną i dlatego wniosek Kl. Nar. powinien być uchwalony.

Wniosek odrzucono głosami B. B. — pos. Rymar zgłosił go jako wniosek mniejszości na plenum Sejmu.

O unieważnienie mandatu posła Jeszkego

Jak już donosiliśmy, na posiedzeniu komisji regulaminowej Sejmu omawiano wniosek posłów Klubu Narodowego, skierowany do marszałka Sejmu o stwierdzenie utraty mandatu przez pos. Jeszkego z B. B. na mocy art. 22 konstytucji. Wniosek ten brzmi:

„Niżej podpisani wnoszą, aby p marszałek Sejmu zechciał w myśl art. 2 regulaminu zakomunikować Sejmowi o zajściu okoliczności, powodujących wygaśnięcie mandatu posła Jeszkego, ewentualnie aby wszczął postępowanie sądowe przeciwko p. Jeszkemu w myśl art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22. 4. 1927.

„Przy świeżej reorganizacji notarjatu poseł Jeszke został przez ministra sprawiedliwości zamianowany notarjuszem w Poznaniu od 1. 1. 1934.

„Wpsawdzie p. Jeszke już od kilku lat pełnił funkcje notarjusza w temże mieście, jednakże na mocy specjalnego urządzenia notarjatu w b. zaborze pruskim nominacja notarjusza miała dawniej zawsze walor tylko na jeden rok, t. j. od każdego 1 stycznia do 31 grudnia, poczem wygasała w razie nieodnowienia.

„Przy reorganizacji notarjatu mniej niż połowa dotychczasowych notarjuszów otrzymała ponowną nominację, teraz już dożywotnią. Mianowicie wyłączeni zostali prawie wszyscy notarjusze nie będący wyraźnymi członkami B. B. W. R.

„Nie może być ani na chwilę wątpliwem, że poseł Jeszke swą korzyść osobistą, uzyskaną od rządu, zawdzięcza swemu politycznemu stanowisku.

„Poza tem znaną jest rzeczą, że wszyscy dawniejsi notarjusze w b. zaborze pruskim przed reorganizacją zabiegali usilnie o ponowną nominację — większa część napróżno. P. Jeszke nie może zatem twierdzić, że w jego sytuacji nic się nie zmieniło, lub że on nie odnosi żadnej osobistej korzyści.

„Gdyby p. Jeszke miał oponować utracie mandatu, koniecznem będzie wszczęcie postępowania sądowego w myśl Rozp. P. Rz. z dn. 22. 4. 1927 r.".

Po zreferowaniu tego wniosku przewodniczący komisji pos. Podoski (B. B.) zaproponował wyrazić opinję w tym sensie, aby marszałek Sejmu zażądał od Sądu Najwyższego decyzji, czy w sprawie pos. Jeszkego zachodzi konieczność złożenia mandatu.

Pos. Trąmpczyński (Kl. Nar.) zgodził się na to, ale zażądał wyraźnego zaznaczenia, że chodzi tu nietylko o zamianowanie na urząd notarjusza, lecz i o specjalne korzyści, jakie pos. Jeszke osiągnął z tego tytułu od rządu.

Komisja przychyliła się do propozycji przewodniczącego z dodatkiem pos. Trąmpczyńskiego.

Sprawa unieważnienia uchwały konstytucyjnej

Komisja regulaminowa Sejmu głosami klubu B. B. odrzuciła wniosek lewicy o zniesienie uchwały konstytucyjnej z dnia 26 stycznia b. r. Z ramienia Klubu Narodowego przemawiali w tej sprawie na komisji posłowie Komarnicki i Trąmpczyński, dowodząc, że w dn. 26 stycznia naruszony został regulamin Sejmu oraz przepisy konstytucji, wskutek niestwierdzenia przez marszałka quorum posłów. Na zarzuty opozycji nikt z ramienia B. B. nie odpowiedział.

Kara za głoszenie poglądów inflacyjnych

Przed paru dniami ukazał się w „Kurjerze Porannym" artykuł p. t. „Kuszenie św. Antoniego" pióra dyr. departamentu ceł w min. skarbu p. Fabierkiewicza. W artykule tym p. Fabierkiewicz wystąpił jako zwolennik inflacji.

Ogłoszenie artykułu przybrało dla p. Fabierkiewicza niespodziewany obrót.

Onegdaj doręczono mu dekret zwalniający go z zajmowanego stanowiska. Fakt zwolnienia p. dyr. Fabierkiewicza łączy się prawdopodobnie z jego wystąpieniem na łamach „Kurjera Porannego".

Ze Stronnictwa Narodowego

Koło Zegrze—Chartowo

W lokalu p. Czajki odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. Augustyniaka zebranie plenarne, na którem aktualny referat wygłosił radny m. Poznania p. St. Jeske.

Mówca w dłuższych wywodach scharakteryzował wewnętrzne położenie i wskazał na metody, jakiemi obóz „sanacyjny" posługuje się. W drugiej części poruszył p. Jeske kwestję żydowską, która przez społeczeństwo narodowe musi być rozwiązaną z pożytkiem dla Polski. Trafne wywody referenta spotkały się z aplauzem licznie zebranych. W dyskusji przemawiali pp.: Augustyniak, Sosnowski, Tomczak i Kozak.

Na zebraniu ukonstytuował się przy kole Wydział Młodych, pod kierownictwem p. Franciszka Tomczaka. Okolicznościowy referat o zadaniach młodego pokolenia, wygłosił delegat Wydz. Młodych p. Weiss.

KTO POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Nowy projekt kodyfikacji prawa małżeńskiego*)

Walka o formę kodyfikacji prawa małżeńskiego, jaką zaprojektowała komisja kodyfikacyjna (Warszawa 1931), już przycichła. Rezultatem jej było to, że rząd, episkopat i olbrzymia większość społeczeństwa odżegnywała się od projektu z mniejszą lub większą stanowczością. Obronę jego tez, uzasadnianą najpierw przez prof. Lutostańskiego („Zasady projektu prawa małżeńskiego", Warszawa 1931), a później podjętą przez prof. dr. Gołąba („Polskie prawo małżeńskie w kodyfikacji", Warszawa 1932), obronę, zawierającą spokojny choć silny atak na episkopat i społeczeństwo, można uważać za całkiem rozbieżną z dziedziną właściwego ośrodka walki. Komisja kodyfikacyjna wydała projekt o wartości niewątpliwej pod względem technicznego kunsztu kodyfikacyjnego, ale wszystkie wymienione czynniki nie przyjęły, a episkopat i społeczeństwo wyraźnie odrzuciły nieomal materjalne podstawy tego formalnego kunsztu i podstawowy ton protestów mówił dlatego refrenem całkiem wyraźnym: „Dla tego kunsztu my nie poświęcimy zdrowych podstaw życia społecznego". Bo małżeństwo nie jest — jak komisja chciała — w istocie swojej umową prywatną pod formalnym nadzorem państwa i nieomal każdej chwili rozerwalną, lecz jest instytucją społeczną, która tworzy podstawę państwa i zasadniczo jest nierozerwalna. Wyznanie katolickie i prawosławne uświęcają je i wzmacniają nawet, podnosząc małżeństwo do godności sakramentu.

Obrony tego społecznego stanowiska, przeciw indywidualnej nieomal atomizacji małżeństwa, podjął ks. dr. J. Jaglarz. Oryginalna jest geneza jego pracy. Łączy się bowiem z inicjatywą jego innsbruckiego profesora dr. Artura Schöneggera, który jest członkiem austrjackiej komisji konkordatowo-kodyfikacyjnej na odnośnym odcinku. Ale właśnie dlatego nabrała praca odpowiedniego dystansu od naszego miejscowego ośrodka walki i oparta o nader poważny materjał naukowy i kodyfikacyjny (autor obszerniej nie uwzględnił tylko prac w angielskim i rosyjskim języku), jest także starannie opracowanym nowym projektem kodyfikacyjnym.

Projekt ten, zawierający 116 artykułów (projekt komisji) ma ich 113) określa sam autor w innej pracy p. n. „Fałsze i prawda o projekcie małżeńskim komisji kodyfikacyjnej" (Włocławek 1932), jako oparty o prawodawstwo wyznaniowe. Istotnie tak jest. Ks. dr. Jaglarz nie ogranicza się oczywiście do postulatów prawa kanonicznego, lecz uwzględnia także inne wyznania, nawet te, które jeszcze nie są w myśl konstytucji uznane. Ale poza tą podstawową swoją tezą sięga autor jeszcze dalej. Wedle art. 27 jego projektu obywatel może zawrzeć ślub także przed urzędnikiem stanu cywilnego. Religijna forma nie jest więc wcale przymusową. Zarówno ludzie wyznaniowi jak i bezwyznaniowcy są w projekcie uwzględnieni. Dla wszystkich jednak obowiązuje jeden warunek, zastrzeżony w powyżej wymienionym artykule: że w obecności dwu świadków prywatnych i jednego świadka urzędowego, muszą narzeczeni oświadczyć, iż zgadzają się na związanie dozgonnym węzłem małżeńskim.

Z tego powodu należy, naszem zdaniem, szerzej określić charakter projektu: Jest on przedewszystkiem nacechowany pierwiastkiem instytucyjnego i społecznego charakteru małżeństwa, zgodnie z jego istotą i dziejową historją, dzięki której szereg społeczeństw, nawet po utracie niepodległości, umiało zachować i utrzymać swój byt.

Małżeństwo, pojmowane jako instytucja społeczna, dochodząca do skutku coprawda przez prywatną wolę stron, ale z chwilą jej usankcjonowania przez religję lub urząd stanu, stoi więc w centralnym punkcie problemu. Tem samem — w myśl także francuskiego uczonego Renarda (La théorie de l'institution, Paris 1930) — stoi ono najbliżej pojęcia katolickiego małżeństwa. I dlatego też wstawił autor w swój projekt art. 34, przewidujący, że przy mieszanych małżeństwach nupturjenci winni brać ślub w katolickim kościele, jeśli jedna strona jest katolicką i strony zdecydują się na religijną formę małżeństwa, a ksiądz katolicki od udzielenia ślubu się nie uchyli**).

Z tego powodu zajął ks. dr. Jaglarz stanowisko, że w sprawach dotyczących małżeństw zawartych we formie wyznaniowej, należy co do orzekania nieważności małżeństwa, jego rozłączenia i możliwości rozwodu stanąć na stanowisku wyznaniowem, przyznając orzecznictwo w zakresie uznania nieważności sądom wyznaniowym. Co do rozwodów, to autor zasadniczo jest przeciwny rozwodom, bez względu na formę, w jakiej małżeństwo zawarto, i pragnąłby za wzorem ustawodawstwa włoskiego cywilnego wykluczyć wogóle możliwość rozwodów. Dlatego też rozdział o rozwodzie (art. 59-67) wsunął tylko na tę ewentualność, gdyby powyższy punkt widzenia utrzymać się nie dał.

Do tego zasadniczego zrębu ideowego dostosował autor także przepisy o zaręczynach, o skutkach cywilnych małżeństwa, procedurze sądowej i t. d.

Jeżeli chodzi o ocenę powyższego projektu, to należy zaliczyć go do tej grupy, której podstawą i pierwowzorem jest pokonkordatowe ustawodawstwo małżeńskie w Italji, gdzie państwo pozostawiło Kościołowi pełną władzę nad małżeństwem-sakramentem. Podobny projekt wysuną niewątpliwie austrjackie koła katolickie, gdzie zresztą kanclerz Dollfuss dąży do podobnego uregulowania ustawodawstwa małżeńskiego. W polskiej literaturze jest autor bardzo zbliżony do tych podstaw naukowych, jakie w walce o prawo małżeńskie ogłosił prof. Abraham w rozprawie p. n. „Zagadnienie kodyfikacji prawa małżeńskiego" (2 wyd. Lublin 1929). Wpływ tego ostatniego, być może, niemało nawet zaważył na młodym autorze, ongi także i jego uczniu.

Nie znaczy to atoli, byśmy chcieli pomniejszyć walor dzieła, które tezy, wysuwane przez innych, przerobiło oryginalnie i w szerszem ujęciu. Po raz pierwszy też autor stawia ze społecznego i katolickiego punktu widzenia projekt gotowy, opracowany formalnie i ustawowo bez zarzutu.

Projekt ten winien zainteresować szerokie warstwy nietylko naszego polskiego społeczeństwa. Szczególnie powinny się nim zająć warstwy, które w walce o nową Polskę nie chcą i nie mogą pozostać bierne. Wszystkie czynniki, które zaprotestowały przeciwko projektowi komisji kodyfikacyjnej winny teraz zkolei — mimo jego nieoficjalnego charakteru — zająć się nową koncepcją bez względu na to w jakiej mierze zgadzają się z poglądami autora.

Ale autorowi należy życzyć, by z jego trudu ostało się jak najwięcej, a postulaty jego znalazły w kraju jak najszerszy oddźwięk. Jest to bowiem bardzo przemyślany produkt kilkuletniej pracy i to pracy poważnej, przyczem wgląd w tajniki pracy komisji kodyfikacyjnej także niemałą odegrał rolę, przygotowując autora zawczasu do wszystkich trudności i subtelności tematu. Dlatego też trudno będzie zaczepić nawet z poważnej strony tezy, zawarte we wspomnianej pracy: „Fałsze a prawda".

Dla oceny charakteru pracy ks. Jaglarza warto przypomnieć fakt, iż podstawowe tezy swej pracy autor wyłuszczył w odczycie na sali rady miejskiej w Warszawie, dn. 21 stycznia b. r. w obecności nuncjusza papieskiego, oficjalnego przedstawiciela niedomagającego wówczas na zdrowiu kardynała Kakowskiego, przedstawicieli ministerstwa sprawiedliwości i ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego oraz wielu innych dostojników świeckich i duchownych, a inicjatywa jego została z uznaniem przyjęta przez sfery prawnicze stolicy.

Ks. dr. A. KUBIK.

*) Jerzy Jaglarz. Problem kodyfikacji prawa małżeńskiego w Polsce, Poznań 1934, Str. XVI + 178, cena 6 zł. Skład główny w Księgarni św. Wojciecha w Poznaniu.

**) Wybór formy ślubu wedle projektu ks. J. następuje przez wybór wyznania, tj. jeżeli narzeczeni chcą być katolikami, obowiązuje ich forma katolicka, jeżeli prawosławnymi — prawosławna, jeżeli bezwyznaniowymi — cywilna, świecka.

PRZY ZAZIĘBIENIU NEGRO SUCHARD DO NABYCIA WSZĘDZIE
Pg 2 982-70,13

Młodzież Wszechpolska, Związek Akadem.

Dziś, w czwartek, dnia 22 b. m., o godzinie 20 w Sali Stronnictwa Narodowego (Św. Marcin 65)

odbędzie się

ZEBRANIE OGÓLNE

z referatem posła R. Piestrzyńskiego n. t. „Polska wśród narodów Swiata"

Obecność członków i kandydatów obowiązkowa.

Antysemityzm w Anglji

„Moment" wskazuje na rozszerzanie się w Anglji faszyzmu, zabarwionego wyraźną judofobją, czego niedawno jeszcze nie było. Do rozwoju ruchu faszystowskiego przyczyniło się przychylne stanowisko koncernu prasowego lorda Rothermera. Przywódca jednej z organizacyj faszystowskich, Oswald Mosley, przechwala się już publicznie, że podczas przyszłych wyborów parlamentarnych zdobędzie większość. Zwolennicy parlamentaryzmu zaprzeczają:

„Jednak musi się dodać, że tym wszystkim przemówieniom brak już pewności i mocy, które odczuwano jeszcze rok temu. Obecnie, kiedy fala faszystowska rozlała się po całym świecie, niema już w Anglji, tym klasycznym kraju parlamentaryzmu, tej pewności, że rząd faszystowski jest niemożliwy."

Na niechęć do Żydów w Anglji wskazuje zmiana stanowiska, zajętego przez Oswalda Mosley'a:

„Początkowo oświadczył on, że jest przeciwny judofobji, obecnie tego już nie mówi. Jego pomocnicy występują otwarcie ze znanemi oskarżeniami pod adresem Żydów, że ich finansjera wywołała wojnę światową, że ona stawia wyżej sprawy swoich zysków od spraw ojczyzny itd."

W ostatnich dniach wzmogła się propaganda przeciw Żydom:

„Faszyści rozwijają ostatnio w Londynie wstrętną propagandę przeciwżydowską. Tysiące ulotek o treści obraźliwej dla Żydów rozkleja się na oknach i drzwiach żydowskich sklepów i fabryk. Taka np. treść tych ulotek: „Jesteście głupcami, że do parlamentu wybieracie Żydów". „Liga Narodów jest kierowana przez Żydów". „Anglicy, nie dopuście do tego, aby Żydzi mogli mieć stosunki z białemi kobietami."

Do powyższego od siebie możemy dodać, że w Anglji jest już 5 organizacyj faszystowskich, z których 4 (z wyjątkiem Oswalda Mosley'a) są zdecydowanie przeciwżydowskie. Mosleyowi faszyści angielscy zarzucili otrzymanie zasiłków od finansjery żydowskiej. Mosley ma pochodzić od Żydów.

Fakt ten, że Mosley, przemilcza już swoją niechęć do judofobji, wskazuje na wzrost wśród szerokich mas w Anglji nastrojów przeciwżydowskich.

Najnowszy typ angielskiego samolotu bombardowego, wykazujący szybkość rekordową. Zastosowano tu po raz pierwszy motor chłodzony powietrzem.

Amerykanie o planach Hitlera

Profesor uniwersytetu w Chicago, Fryderyk L. Schuman, spędził w Niemczech osiem miesięcy w celu zapoznania się z nastrojami i planami Niemiec hitlerowskich i drukuje obecnie swe wrażenia w popularnym miesięczniku nowojorskim „The Current History".

Opinje prof. Sch. są o tyle ciekawe, że jest on autorem całego szeregu dzieł z dziedziny historji dyplomatycznej oraz dzieła o polityce międzynarodowej mocarstw zachodnich.

Analizując istotę polityki hitlerowskiej, prof. Schuman dochodzi do następujących wniosków:

„— Europie nie grozi wojna, ani teraz, ani za rok. Natomiast wszystko przemawia za tem, że wojna grozi Europie w ciągu najbliższych lat dziesięciu, to znaczy w tym czasie, kiedy dyplomacja hitlerowska poczuje za sobą siłę zbrojną, zapewniającą zwycięstwo w razie zbrojnego starcia. Wodzowie niemieccy już teraz przygotowują plany strategiczne, obliczone na nowy konflikt.

„Plany te wychodzą z założenia, że od zachodu Niemcy potrafią zatrzymać atak francuski w Nadrenji, podczas gdy sojusznicy Francji na wschodzie i południu będą mieli do czynienia z gwałtowną ofenzywą niemiecką. Plan ten jest również oparty na przypuszczeniu, że Włochy zdruzgocą Jugosławję, poprą Węgrów w ich walce z Rumunją, a tymczasem armja niemiecka zajmie Polskę i Czechy. Dowództwo niemieckie przypuszcza, że Francja po tem wszystkiem zgodzi się na rokowania pokojowe i przyzna Niemcom swobodę działania we wschodniej Europie."

Nasz tygodniowy dodatek powieściowy

W numerze jutrzejszym kończymy druk „Życia i przygód kapitana Singeltona" i rozpoczynamy druk nowej powieści

Jerzego Marjusza Taylora

p. t.

Miesiąc na „Czerwonej Przełęczy"

Znany i poczytny powieściopisarz i nowelista, pochodzący z dawnej rodziny poznańskiej, ma już za sobą szereg utworów zarówno oryginalnych (m. in. „Szmaragd Izydy", „Ostatni lot Firleja", powieści dla młodzieży: „Zamek nad jeziorem", „Błękitny Żagiel"), jak i wiele doskonałych przekładów powieści Jacka Londona, Zane Gray'a, Rex Beach'a, P. C. Wren'a i t. d.

„Miesiąc na Czerwonej Przełęczy" to fascynująca opowieść niezwykłych przygód młodej przyrodniczki w dzikim zakątku Beskidów. Niezmiernie oryginalny wątek akcji, obfitującej w niesamowite wprost sytuacje, świetnie zarysowane sylwetki działających osób, oraz tło podmalowane z prawdziwem wyczuciem piękna przyrody wróżą naszej nowej powieści niezawodny sukces wśród czytelników.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Czwartek, 22 lutego 1934.

Słońce: wschód 6,55; — zachód 17,18; — długość dnia 10 godz. 23 min.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska minus 1 st. C., ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 557 mm., pogodnie, wiatr południowo-zachodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 2 st. C., najniższa minus 4 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu Dziś plus 0,66 m.

Kal. rzk.: Kat. Św. Piotra, Małgorzata z Kort.; jutro Romana P., Piotr Damian, Mikołaj.

Kal. słow.: Wrócisław; jutro Przedzisław.

Tragiczny strzał na leśnej polanie

Leśniczy skazany przez sąd bydgoski na 2 lata więzienia

Bydgoszcz, 22 lutego.

Przed sądem okręgowym w Bydgoszczy odbyła się rozprawa przeciwko leśniczemu majątku Krotoszyn w powiecie szubińskim pod Barcinem, Antoniemu Nowackiemu, oskarżonemu o zabójstwo Kazimierza Wałeckiego.

W sierpniu r. u. Nowacki spotkał Wałeckiego w towarzystwie jednej z dziewczyn (znajomej Nowackiego) na polance wśród lasu jego obwodu leśnego. Między mężczyznami powstała sprzeczka, a następnie bójka, podczas której Nowacki zdjął dubeltówkę z ramienia i cały nabój wpakował w pierś przeciwnika. Od postrzału Wałecki po paru godzinach, nie odzyskawszy przytomności, zmarł.

Podczas rozprawy oskarżony tłumaczył się, że nie miał bynajmniej zamiaru używać broni, lecz dubeltówka podczas bójki sama wypaliła. Prokurator w swojem przemówieniu postawił tezę, że Nowacki winien jest zabójstwa umyślnego, chociaż dokonanego w momencie podniecenia i afektu.

Sąd skazał zabójcę, biorąc pod uwagę okoliczności łagodzące, na 2 lata więzienia.

Z POZNANIA

— * **Osobiste.** Srebrne gody małżeńskie obchodzili 20 bm. st. czeladnik Tow. Cech. Czeladzi Stolarskiej w Poznaniu, Henryk z małżonką Marją Marcinkowscy, Poznań, ul. Mostowa 17. Nabożeństwo na intencję Jubilatów odbędzie się w niedzielę, 25 bm. o godz. 9 w kościele Farnym.

— * **Wyjaśnienie.** Niniejszem wyjaśnia się, że p. Jan Kropacz, zamieszkały w Poznaniu przy ul. Fr. Ratajczaka 11 a m. 29 (dawniej w Miłosławiu) nie ma nic wspólnego z Janem Kropaczem, skazanym wyrokiem sądu okręgowego w Poznaniu, dnia 8 lutego rb. na 7 wzgl. 6 mies. więzienia za paserstwo. Stwierdza się, że sprawozdanie z sądu okręgowego, jakie się w nr. 61 „Kurjera Pozn." ukazało p. t. „Recydywiści i oszust", nie dotyczy p. Jana Kropacza, zam. w Poznaniu.

— * **Ucieczka od życia.** W mieszkaniu p. Starosty w Poznaniu przy ul. Krauthofera 20 napił się lizolu 19-letni uczeń dentystyczny Henryk Białkowski z Poznania, mieszkający u rodziców przy ulicy Marsz. Focha 53. Białkowskiego opatrzyło pogotowie ratunkowe i przewiozło go do szpitala miejskiego. (kl.)

— * **Skutki nieostrożności.** W mieszkaniu p. Szałamachy w Poznaniu, na Tylnem Chwaliszewie 26, wskutek niezakręcenia kurka gazowego zaczadziła się gazem świetlnym 16-letnia Gertruda Szałamacha. Pierwszej pomocy udzielił chorej lekarz pogotowia ratunkowego i pozostawił ją w leczeniu domowem. (kl.)

— * **Goniec zgubił list wartościowy.** — P. Lechosław Bocianowski z Poznania (ul. Emilji Sczanieckiej 1) zgłosił w policji, że goniec jego Wacław Konikiewicz z Poznania (Piotra Wawrzyniaka 29) zgubił list wartościowy, zawierający weksel in blanco na sumę 1870 zł. Konikiewicz miał zgubić wspomniany list wartościowy w drodze z ul. Bukowskiej na Rynek Jeżycki. (kl.)

— * **Umysłowo chora w pociągu międzynarodowym.** Ub. nocy pociągiem międzynarodowym z Paryża, wjeżdżającym do Poznania o godz. 0,56 przyjechała 19-letnia robotnica Marja Krysa, rodem z Poddębia w pow. rawsko-ruskim. Okazało się, że Krysa była umysłowo chora, wskutek czego zaopiekowało się nią pogotowie ratunkowe i przewiozło ją do oddziału psychjatrycznego szpitala miejskiego na Grobli. (kl.)

— * **Ujęcie zbiega.** W Poznaniu ujęła policja niejakiego Wiktora Łukowskiego, który zbiegł z Krajowego Zakładu Przymusowego Wychowania w Antoninie, dokąd ponownie zostanie odstawiony. (kl.)

— * **Ujęcie rozzuchwalonych przestępców.** W tych dniach z wozu znanej winiarni poznańskiej Goldenringa, skradziono skrzynię wina z podwórza przy ul. Woźnej 7/8. O wypadku doniósł natychmiast woźnica firmy Goldenring p. Jan Peda (ul. Mickiewicza 9). W toku natychmiast przeprowadzonych dochodzeń ustalono, że kradzieży tej dopuścili się Czesław Sroka (ul. Wenecjańska 5) i Rudolf Gost również z Poznania (Zawady 9). Obaj są znani, jako przestępcy, dopuszczający się kradzieży paczek z wozów, pozostawionych w podwórzach względnie na ulicy. Część skradzionego wina znaleziono w pewnej restauracji na Starym Rynku. (kl.)

— * **Nieuczciwy współpracownik.** Właściciel firmy Foto - Ekspres na św. Marcinie 6 p. Majewski doniósł policji, że jego współpracownik władysław Szalbierz z Poznania (ul. Karwowskiego 2) sprzeniewierzył mu aparat fotograficzny amrki „Leica", ostemplowany bloczek firmowy do zamówień i aparat automatyczny do zapalania magnezji. Jak zaznacz p. Mjewski w swem doniesieniu, Szlbierz, który oddalił się już od niego w końcu ubiegłego tygodnia zbiera w dalszym ciągu zamówienia i nadużywa jego firmy. Wobec tego, że wspomniany Szalbierz, nie doręcza fotografji, na które przyjmuje zamówienia, poszkodowani zwracają się z pretensjami do firmy Foto - Ekspres. (kl.)

Z POZNANSKIEGO

— * **BUK.** (Z życia towarzystw). Walne zebranie Tow. Przemysłowców zagaił wiceprezes p. K. Wallheim, przewodniczył obradom p. Błaszczak. Po sprawozdaniach zarządu, z których wynika, że praca w towarzystwie była dodatnia, wybrano następujący zarząd pp.: J. Kochanowski — prezes, K. Wallheim — wiceprezes, M. Bączkowski — sekr., St. Morkowski — zast., K. Krzemiński — skarbn., E. Lulkiewicz — bibl., F. Pluta — skarbn. związkowej kasy pośmiertnej, J. Aleksy i Fr. Rataj — ławnicy. Kom. rew. tworzą pp.: St. Malinowski, E. Krzemiński i St. Kopczyński.

— Skład nowego zarządu Tow. śpiewu „Harmonja" tworzą pp.: Bernard Błaszczak — prezes, Ign. Łowicki — wicepr., Fr. Pluta — sekr., K. Wallheim — skarb., Wł. Preissówna — zast. sekr., F. Braniewiczówna — gosp. i biblj., L. Łowicki — chorąży, F. Tuliszka i Walcówna — ławnicy. Dyrygentem chóru jest p. Cz. Jakubowski.

— * **INOWROCŁAW.** (Za przywłaszczenie portfelu). Znany piewca ideologji pomajowej, p. Kaczkowski, ostatnio dzierżawca kiosku „Lot", wsławia się często zbyt niechwalebnemi wyczynami. Ostatnio p. Kaczkowski odpowiadał przed sądem za przywłaszczenie sobie portfelu, który pozostawił p. Hugon Majewski na parapecie kiosku. Wydał on dopiero portfel p. Majewskiemu, gdy ten zjawił się w asyście posterunkowego. Sąd wydał wyrok, skazujący Kaczkowskiego na 2 tygodnie aresztu i ponoszenie kosztów postępowania sądowego.

— (Z walnych obrad Zw. Inwalidów Wojennych). Przy niezwykle licznym udziale ecłonków odbyły się obrady Koła Zw. Inwalidów Wojennych, które zagaił prezes p. Pawlak. W czasie dyskusji nad sprawozdaniami zarządu, poszczególni mówcy ostro krytykowali działalność zarządu głównego w Warszawie, zwłaszcza jego członków posła Karkoszkę i Wagnera. Do zarządu wybrano pp.: asesora Pawlaka — prezesem, J Józefowskiego — zast. St. Przybysza — sekr., F Janowczyka — zast., J. Kwiatkowskiego — skarb., F. Walińskiego — zast.

— (Bezczelność pruska wzrasta). Tow popierania szkół powszechnych w Ciecisku pow. Mogilno urządziło zabawę na którą przybyli także Niemcy. Gdy rozbawione towarzystwo dostatecznie pokrzepiło się alkoholem, kilku Niemców zaczęło śpiewać niemieckie piosenki. Nikt z Polaków nietylko że ich nie uspokoił ale nawet niektórzy zaczęli z nimi śpiewać. Przy sposobności należy nadmienić, że funkcje stróża nocnego w tej wiosce pełni Niemiec, mimo, że jest tu dużo Polaków, którzy nie mają pracy. Czy w państwie „bojaźni Bożej" tolerowanoby coś podobnego?

— („Węglarze" na ławie oskarżonych). Na ławie oskarżonych zasiadł małoletni Antoni Jącki z Inowrocławia, obecny mieszkaniec domu poprawczego, oskarżony o kradzież węgla z wagonów. Jącki skazany został ponownie na dom poprawy.

— (Poświęcenie ołtarza Matki Boskiej Częstochowskiej). Dnia 18 bm. J. E. ks. biskup Laubitz w asyście licznego kleru dokonał w kościele Matki Boskiej poświęcenia ołtarza z oryginalną kopją obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Obraz ufundowali pracownicy kolejowi.

— (Nowy zarząd Podofic. Rezerwy). — Na walnem zebraniu Zw. Podofic. Rezerwy wybrano nowy zarząd pp.: Waliński — prezes Bednarski — zast., Kiełpiński — sekr., Pobłocki — zast., Szczepkowski — skarbn., Wojtaszek — komendant, Tadeja — zast., kom. rew. stanowią pp.: Sobieszczyk, Wiśniewski i L. Nowicki, a sąd koleżeński pp. Strachanowski, Stachowiak i Zieliński. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Roty".

— * **KĘPNO.** (Z posiedzenia rady miejskiej). 19 bm. rada miejska odbyła swe posiedzenie. Przedmiotem obrad była sprawa przyjęcia budżetu administracyjnego i przedsiębiorstw miejskich Budżet administracyjny przyjęto w ogólnej sumie 155 390 zł. z tego na opiekę społeczną i walkę z bezrobociem preliminowano ok. 65 tys. zł. 36 tys zł przeznaczono na oświatę. Budżet gazowni miejskiej wynosi zł 139 540, wodociągów zł 32 910, rzeźni miejskiej zł 45 858. Obradom przewodniczył p. burm. Kokociński.

— (Akademja papieska). W sali Domu Katolickiego odbyła się uroczysta akademja papieska podczas której referat wygłosił p. adw. Zakrzewski.

— (Świętokradztwo). W ub tygodniu zanotowano znowu dwa świętokradztwa. Do kościoła w Turkach, pow. Kępno, zakradli się złodzieje i zabrali stamtąd dwa kielichy i monstrancję. — W kościele w Grabowie rozbito skarbonkę, która na szczęście była próżna.

— (Dobrane towarzystwo). Przy ulicy Warszawskiej otwarto lokal gier zręcznościowych pod egidą miejscowego oddziału „Strzelca". W lokalu tym zatrudnieni są Żydzi. Bez komentarzy.

— (Żyd przechrzta). W kościele katolickim w Wieruszowie, pow. Wieluń, przyjął chrzest Żyd Glicksmann poczem odbył się jego ślub z wiejską dziewczyną. Wiadomość o tem wywołała wielkie rozgoryczenie wśród tamt. Żydów, którzy wyklęli go ze swojej społeczności, a rabin na znak pokuty zarządził 24-godzinny post.

— * **MOGILNO.** (Z życia towarzystw). Pod przewodnictwem ks. prob. M Brodowskiego odbyło się walne zebranie chóru kościelnego. Jak wynika ze sprawozdań, chór rozwijał się w roku ubiegłym bardzo dobrze, czego najlepszym dowodem zdobycie II miejsca na kongresie śpiewaczym w Toruniu. Nowy zarząd przedstawia się następująco pp.: prezes — ks. Kubicki, Jan Stręk — wiceprezes, E. Romianowski — sekretarz, Cz. Kraśny — zast., A. Krystkowiak — skarbnik, Mróz — bibljotekarz, Helena Głowacka — zast. bibl., Jan Szarzyński, Walterówna i Bukowski — radni, Żurowski — dyryg. chóru. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Stręka, Leonarskiego i Płoczyńskiego.

— Tow. Czeladzi Katolickiej na walnem zebraniu któremu przewodniczył p radca J. Trzciński, wybrało zarząd w składzie pp.: ks. Kubicki — prezes, Walkowski Marcin — wiceprezes, Stręk Stan. — sekretarz, Bylski — zast., Płoszyński J. — skarbnik, Zachulski — bibljotekarz, Ruciński, Konopka i Bylski — poczet sztandarowy, Stręk Jan, Maciejewski i Biniakowski — komisja rewizyjna.

— * **OPALENICA.** (Z życia towarzystw) Walne zebranie Koła L. O. P. P. im. kpt. Żwirki i Wigury zagaił p. inż. Rettinger. Przewodniczył zebraniu p. apt. Straburzyński. Po sprawozdaniach z działalności Koła i udzieleniu zarządowi absolutorjum wybrano nowe władze, w skład których wchodzą pp.: dr. Hipolit Siciński — prezes, K. Primke — I. wiceprezes inż. Rettinger — II wicepr., dyr. Wojciechowski — III wicepr., Woźniak — sekr., Gajewski — zast., Hoffmann — skarbn., Grabowski — zast. skarbn., Cichy i Drążkiewicz — ławnicy. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: dyr. Chrzanowskiego, rek. Kaczorowskiego, Daszkiewicza i Wojdę. — Delegatem pow. został p inż. Tarnowski.

— Polski Czerwony Krzyż odbył ostatnio swe zebranie pod przewodnictwem p. inż. Rettingera. Sprawozdania zarządu wykazują, że P. C. K. może się poszczycić dobremi rezultatami. Oddział posiada 2 drużyny ratownicze: męską kompletnie wyposażoną i żeńską Członków jest 106. Wobec stwierdzenia pewnych braków w skrzynkach opatrunkowych, których przyczyną okazał się brak funduszów, p. dyr. Wojciechowski ofiarował 100 zł, a p. apt. Straburzyński zadeklarował bezinteresowne uzupełnienie braków. Majątek oddziału wynosi 2 101.99 zł. Zarząd tworzą pp.: rek. Kaczorowski — prezes, dyr. Kicińska, inż. Rettingerowa — wicepr., Ptakówna — sekr., Małyczyk — skarbn., dr. Siciński, dyr. Wojciechowski dr. Fidelski, apt. Straburzyński, inż. Wysocka, Witajewska i Kokoszyńska — członkowie, inż. Wysocki, Płoch, inż. Rettinger, Kaczorowska i Adamczakowa — zast. Do komisji rewizyjnej weszli pp. dyr. Chrzanowski, Frąckowiak i Cygański. Delegatami zostali wybrani pp. dyr. Wojciechowski i inż. Rettingerowa.

— W skład nowego zarządu Koła śpiewu im. Stan. Moniuszki wchodzą pp.: T. Suciński — prezes, St. Posiński — wiceprezes, Rękosiewicz — dyryg., K. Daszkiewicz — sekr., Janiakówna — zast. sekr., Chwalisz St. — skarbn., Z. Stankowski — bibl., Witajewski, Stankowski L. i Stelmaszykówna St. — członkowie. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Fr. Kowalskiego, F. Fiksińskiego, St. Pawelczaka.

— * **OSTRÓW.** (Uroczystości papieskie). W ub. niedzielę złożono hołd Pażowi Piusowi XI z okazji 12 rocznicy rządów Kościołem. Ks. kan. Jarosz odprawił uroczyste nabożeństwo, po którem odśpiewano Te Deum laudamus a kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Leciejewski. O godz. 17 w Domu Katolickim odbyła się uroczysta akademja przy szczelnie wypełnionej sali. Słowo wstępne wygłosił p. komandor Jankowski, a programowy referat ks. kan. Jarosz. Oprócz tego były występy chóru kościelnego pod batutą organisty p. Ossowskiego, gra orkiestry symfonicznej 60 p. p. i deklamacje.

— (Z koncertu). 18 bm. koncertował tu kwartet polski z p. Ireną Dubiską na czele. Koncert wzbudził wielkie zaciekawienie. Publiczność wypełniła salę gimnazjum żeńskiego.

— (Ich metody). Tutejszy B. B zwołał na niedzielę zjazd działaczy gospodarczych i społecznych. W jednej z licznych komisyj, a mianowicie przemysłowo-handlowej, przemawiał jako referent p. Ludw. Pisula, który jest równocześnie sekretarzem Tow. Kupców. Referent zastrzegł się, że występuje w charakterze prywatnym, a nie imieniem zarządu Tow. Kupców. Mimo to w zaproszeniach wydrukowano referenta p. Pisulę jako sekretarza Tow. Kupców i Przem w Ostrowie. Chciano tem samem wywołać mniemanie, że Tow. Kupców bierze oficjalnie udział w zjeździe. Wysłano również zaproszenia do całego kupiectwa miejscowego i rzemiosła. Z Tow. Przem. nie ma p. Pisula nic wspólnego, a mimo to podpisano go, celem bałamucenia opinji, jako sekretarza Tow. Przemysł.

— (Kradzież koni). Rolnikowi Witoniowi w Biskupicach uprowadzili złodzieje parę koni z szorami i powózką. Ślady zaprowadziły policję do lasu, gdzie znaleziono uwiązane konie z powózką.

— (Turniej ping-pongowy). Tut. S. M. P. zorganizowało turniej ping-pongowy o mistrzostwo m. Ostrowa. Po trzydniowych zawodach, w których wzięło udział 34 najlepszych zawodników ostrowskich, mistrzostwo uzyskał ponownie Edm. Pilachowski z S. M. P., zdobywając 60 punktów na 66.

— (Osobiste). Nauczyciel p. Staniek przeniesiony został na stanowisko kierownika szkoły do Inowrocławia. — P. Miecz. Nowakowski, asesor tut. starostwa powiatowego, otrzymał nominację na podreferendarza.

— (Śmiała kradzież). Niewyśledzeni sprawcy zakradli się nocą do firmy Rychter, skąd zabrali przez wyciętą szybę w oknie pewną ilość materjału.

— (Nowy zarząd Stow. Kobiet Katolickich). W skład nowego zarządu okr. ostrowskiego Stow. Kob. Kat. weszły pp.: W. Żerkowa — prezeska, Lisiecka — sekr., Magnuszewska z Kiszewa — skarbniczka, Adamczakowa z Skalmierzyc Fliegerówna z Ostrzeszowa i Jakubczakówna z Jankowa Zal. — radne.

— * **ROGOŹNO.** (Sprostowanie pogłosek). Pewne czynniki naszego miasta uporczywie lansują pogłoskę, jakoby pacjentów z Ubezp. Społ. mógł przyjmować jedyniej eden z miejscowych lekarzy. Wobec tego należy wyjaśnić, iż prawo leczenia pacjentów Ubezp. Społ. (Kasy Chorych) — jak dotąd — mają wszyscy trzej lekarze, a więc pp dr. Woźny, dr. Ręczkowski i dr. Gerstenberger.

— (Z życia „Sokoła"). Ostatniemu zebraniu „Sokoła" przewodniczył prezes gniazda p. Jarosz. Referat o Sienkiewiczu i jego twórczości wygłosił p. Męclewski. Na zebraniu wręczono dyplomy za wyniki uzyskane podczas ostatnich zawodów Kościuszkowskich.

— (Nowy zarząd Stronnictwa Narodowego). Nowy zarząd Stron Narodowego tworzą pp.: Michał Walich — prezes Kaz. Świetlik — zast. prezesa, Djonizy Szatkowski — sekr., Komorowski — skarbnik, Ignacy Polik i Mueller — komisja rew.

— * **TRZEMESZNO.** (Osobiste). 16 bm. obchodził kupiec p. Wincenty Mądry ze swą małżonką Klementyną z domu Piechowiakówną srebrne gody małżeńskie. Na intencję Jubilatów odbyła się w katedze msza św.

— (Nabożeństwo). W dniach 12 i 13 bm. odbyła się uroczystość 40-godzinnego nabożeństwa, na którą zjechało wielu księży zamiejscowych. Rzesze wiernych zapełniły świątynię, przystępując licznie do Sakramentów św.

— (Zebranie). Na zebraniu, zwołanem przez burm. p. Fenglera, celem wybrania wydziału prezesów, wyłoniła się bardzo ożywiona dyskusja, w której przypomniano rozbijacką robotę strzelców i sanatorów, oświadczając, że z bojówkarzami uczciwe społeczeństwo współpracować nie może.

— (Pożary). Na skutek uderzenia gromu spaliła się stodoła osadnika S. Majera w Dusznie.

— (Z życia Właśc. Domów). W niedzielę, 18 bm. w lokalu p. Bartza odbyło się walne zebranie Tow. Właśc. Domów w Trzemesznie, na którem wybrano następujący zarząd pp.: prezes — Schillak, Ign. Kwiatkowski — zast., Maks. Klemczak — sekretarz, Jan Bisikiewicz — zast., W. Maciejewski — skarbnik, ławnicy — Leopold Zielichowski i Teofil Dobski, komisja rewizyjna — Adamski Roch i Grzona Leopold.

— (Zbiórka na bezrobotnych). W ubiegłą niedzielę urządził komitet dla bezrobotnych zbiórkę uliczną. W tym celu ma się jeszcze odbyć zbiórka po domach.

— (Uroczystość papieska). W ub. niedzielę odbyła się tu piękna uroczystość papieska, która rozpoczęła się nabożeństwem w katedrze. Ks. wik. Kołaczkowski wygłosił okolicznościowe podniosłe kazanie. Wieczorem odbyła się uroczysta

akademja na sali p. Mikulskiego, którą zagaił okolicznościowem przemówieniem ks. prob. Sarniewicz a chór kościelny odśpiewał stosowną pieśń, poczem nastąpiły deklamacje oraz referat p. dyr. Załachowskiego. Odśpiewaniem „My chcemy Boga" zakończono uroczystość, która na licznie zebranej publiczności zrobiła głębokie wrażenie.

— * **WĄGROWIEC.** (Z sądu). Na sesji wyjazdowej sądu okręgowego w Gnieźnie toczyła się rozprawa przeciwko Stan. Paszkiewiczowi z Brzeźna Nowego i Kapidurze z Żalic, oskarżonym o postrzelenie leśniczego Kudaka z Potulic i kłusownictwo. Sąd skazał Paszkiewicza na 3 lata więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego.

— (Kradzież drutu telefonicznego). Na linji Wapno-Czeszewo skradziono około 150 metrów drutu telefonicznego.

— (Powrót z więzienia). P. Kaz. Bonowski, wydawca „Gazety Wągrowieckiej" ukończył w tych dniach odsiadywanie kary w więzieniu wągrowieckiem. — Dowodem życzliwości dla b. więźnia były licznie nadesłane kwiaty i listy powitalne oraz serdeczne słowa całego szeregu poważnych obywateli wągrowieckich, którzy złożyli w tym dniu p. Bonowskiemu wizyty w jego mieszkaniu prywatnem.

— (Zgony). W ostatnim tygodniu zmarło dwóch poważanych obywateli wągrowieckich: śp. Winc. Filipowski i śp. Adam Mędoszewski.

— (Z ruchu pszczelarzy). Na ostatniem zebraniu Zw. Pszczelarzy omawiano korzyści, jakie daje nowa ustawa dla pszczelarzy oraz wygłoszono referat pod tyt. „Wosk".

— (Rekolekcje zamknięte). Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia i Pań Pracujących Społecznie urządzają dla swych członkiń rekolekcje zamknięte w Wągrowcu w sierocińcu S. S. Miłosierdzia.

— (Nowa placówka L. O. P. P.). Pracownicy zakładów przemysłowych „Lubań-Wronki" z p. dyr. inż. Grzelczakiem na czele zawiązali własne Koło L. O. P. P.

— * **WRZEŚNIA.** (Uroczystość papieska). Akcja Katolicka urządziła w niedzielę, 18 bm. akademję ku czci Papieża, na program której złożyły się występy orkiestry 68 p. p., słowo wstępne p. apt. Koniecznego, śpiewy solowe, referat p. nacz. sądu Stachowskiego, recytacje i żywy obraz. Poważny dochód z akademji przeznaczono na odnowienie kościoła.

— (Dożywianie dzieci w szkole powszechnej). Kierownictwo szkoły powsz. przeprowadza dożywianie biednych dzieci szkolnych. Społeczeństwo popiera bardzo chętnie tę akcję, przeznaczając na ten cel artykuły spożywcze i pieniądze.

— * **ZBĄSZYŃ.** (Stow. Młodych Polek w Nądnie). Ostatnio odbyło się walne zebranie tSow. Młod. Polek w Nądnie. Zebranie odbyło się w obecności ks. patrona Szczerkowskiego, p. mec. Mądrego, prezesa P. K. A. oraz licznie zebranych rodziców i gości. Z wielkiem zainteresowaniem wysłuchano sprawozdań, z których wynikało, że stowarzyszenie nie próżnowało, lecz poczyniło duże kroki naprzód i może się poszczycić poważnym dorobkiem. Po sprawozdaniu zarządu i wygłoszeniu referatu przez p. mec. Mądrego, udzielił ks. patron staremu zarządowi za zgodą obecnych absolutorjum, poczem przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego wchodzą pp.: prezeska Najdówna J., zast. — Rzepówna P., sekr. — Krawczykówna Fr., zast. — Białecka B. skarbn. — Szulcówna T., naczeln. — Najdówna M., biblj. — Tomiakówna M. — Hasłem „Sprawie służ" zakończono zebranie.

— (Par. Liga Katolicka). W niedzielę, 25 bm. urządza Par. Liga Katolicka o godzinie 4,30 po południu (po nabożeństwie pasyjnem) w salce parafjalnej uroczysty „Obchód Papieski" z wykładem, poświęconym osobie Ojca św., na który inne organizacje katolickie jako też wszystkich obywateli zaprasza się.

— Istnieje zamiar urządzenia w szpitalu miejskim kapliczki, w którejby się raz po raz msza św. odprawiała. Odpowiedni wniosek został już zarządowi władz miejskich przedłożony. Nie wątpimy, że czynniki miejskie życzliwie do tej sprawy się odniosą.

— (Skutki wichury). Podczas onegdajszego huraganu, jaki szalał w Wielkopolsce, dał się też Zbąszynowi i okolicy bardzo w znaki. Została jedna z wież kościelnych uszkodzona, gdyż wiatr zerwał od strony południowej całą blachę z części położonej u samego wierzchołka, wyrządzając dużą szkodę, gdyż ze względu na wysokość wieży potrzebne będzie do naprawy rusztowanie, co pociągnie za sobą znaczne koszta. O sile wichury świadczy fakt, że na dworcu zbąszyńskim powylatywało kilkadziesiąt szyb oraz powywracało parkany i uszkodzonych jest duża ilość domostw przeważnie w pobliskich wioskach.

— (Posiedzenie rady miejskiej). W piątek, 16 bm. o godz. 19,30 w sali ratusza odbyło się pierwsze posiedzenie nowowybranych radnych, na którem dokonano wyboru poszczególnych komisyj za wyjątkiem komisyj rewizyjnej, administracji i Kom. Kasy Oszczędności. Wybór członków magistratu odłożono na następne posiedzenie, które odbędzie się 21 bm.

— * **ŻNIN.** (Oszukańcze manipulacje). Za oszukańcze manipulacje znaczkami stemplowemi zasiedli na ławie oskarżonych Jan i Teresa Kuczkowscy, którzy, będąc zatrudnieni w nieistniejącej obecnie firmie Br. Grzywacz w Żninie, używali na rachunkach firmy znaczki stemplowe, już poprzednio używane, co udowodniła ekspertyza, przeprowadzona w Banku Polskim. Sąd skazał Jana Kuczkowskiego na miesiąc aresztu z zawieszeniem kary na przeciąg 5 lat, a Teresę Kuczkowską uwolnił.

— (Pow żniński na samolot challenge). W związku z zapoczątkowaną akcją zbiórkową przez społeczeństwo wielkopolskie na samolot challenge, powiat żniński również wszczął energiczną akcję, w celu zbierania ofiar. Datki przyjmują pp. Sikora, instr. O. P. L. i Rychłowski — skarbnik K. K. O.

— (Rozgrywki szachistów). Niedawno założony Klub szachistów znalazł dużo zwolenników i sympatyków. Ostatnio rozegrano szereg partyj o mistrzostwo Żnina. Tytuł ten zdobył p. Bartusch Adam, wicemistrzostwo p. Lenest Ig.

— (Z życia pszczelarzy i ogrodników). Tow. Pszczelarzy, liczące przeszło 150 członków na walnem zebraniu wybrało nowy zarząd w następującym składzie pp.: Fremel M. — prezes, Bartusch A. — sekretarz, Przybyła — skarbnik.

— Tow. Ogrodników założyło sekcję hodowli nasion, która ma za zadanie zorganizowanie hodowli nasion ogrodniczych i rolniczych pod kontrolą Insp. Wielkopolskiej Szkoły Rolniczej w Janowcu. W skład tej sekcji weszli pp.: insp. ogrodn. Śmigaj z Janowca, Szedziński, Marciniak, Głogowski ze Żnina, Misiak z Piechcina i Maciołka z Świątkowa.

— (Akcja Tow. Właśc. Domów). Miejscowe Tow. Wł. Domów, którego prezesem jest p. Wabich, rozpoczęło akcję, zmierzającą do zorganizowania wszystkich właścicieli domów.

Trumna z nieboszczykiem spłonęła

Łódź, 22 lutego.

We wsi Mokradły koło Rawy chorował od dłuższego czasu na płuca gospodarz Andrzej Kmita, który teraz zmarł. Rodzina postanowiła go odpowiednio pochować. Nieboszczyka ubrano, włożono do trumny, pozapalano świece, a kilku śpiewaków, wraz ze znajomymi i krewnymi, którzy oddać chcieli zmarłemu ostatnią posługę, zaczęło śpiewać pieśni pogrzebowe.

O północy, kiedy wszyscy rozeszli się do domu, rodzina zmarłego udała się na spoczynek, zamknąwszy izbę, w której leżał nieboszczyk, nie pogasiwszy świec. Nazajutrz rano zastano izbę pełną dymu, a z trumny i nieboszczyka szczątki.

Po sprawieniu nowej trumny, można było, gospodarza dopiero pochować.

Wielkie nadużycia w elektrowni miejskiej w Inowrocławiu

Kasjerka pod kluczem

Inowrocław, 22 lutego.

Dyrekcja elektrowni miejskiej wykryła w tych dniach przypadkowo wielkie nadużycia, sięgające roku 1928. Pełniąca funkcje kasjerki Helena Matuszewska dopuszczała się szeregu nadużyć, które mają wynosić około 12 tys. zł. Matuszewską osadzono w więzieniu.

ng 5 054

Syn pobożnego rabina — wyrafinowanym przemytnikiem

Łódź, 22 lutego.

Urząd celny w Łodzi oraz komisarjat straży granicznej dowiedziały się o sprowadzaniu do Łodzi różnych artykułów spożywczych pochodzenia niemieckiego.

Ustalono, że do Łodzi przybywa stale syn rabina w Sosnowcu 34-letni Chamanja Dornheim, który ma w Łodzi szwagra, Aronowicza, będącego właścicielem domu spedycyjnego.

Przemycane artykuły sprowadzano do ekspedycji Aronowicza, poczem Dornheim sprzedawał je łódzkim odbiorcom. W domu ekspedycyjnym Aronowicza skonfiskowano transport daktyli i migdałów, a równocześnie skonfiskowano na dworcu kolejowym transport rodzynek, oraz suszonych moreli.

Zarówno syna rabinowego jak i Aronowicza aresztowano. Okazało się, że Dornheim oferował jednej z firm spedycyjnych w Katowicach 1 000 zł za wydanie fałszywego dowodu, iż sprowadzane transporty są pochodzenia legalnego.

Afera wywołała duże wrażenie.

Katastrofa samochodowa w Chojnicach

Trzeci wypadek p. starosty

Chojnice, 21 lutego.

W środę około godziny 16 wydarzyła się katastrofa samochodowa, która tylko dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności nie przybrała groźnych rozmiarów. Samochód osobowy starostwa powiatowego, kierowany przez p. starostę Mieszkowskiego, z powodu zbyt nadmiernej szybkości, wpadł na stojący na krawędzi chodnika szosy bytowskiej słup sieci elektrycznej. Wypadek miał miejsce w pobliżu inspektoratu straży granicznej, gdzie ruch jest bardzo ożywiony. Zderzenie było tak silne, że bardzo gruby słup złamał się, zwisając na sieci.

Również poważnie uszkodzony został samochód. Wypadku w ludziach nie było. Przybyła na miejsce wypadku policja zarządziła środki ostrożności, gdyż słup groził runięciem na ulicę. Poza tem, gdyby sieć uległa uszkodzeniu, zerwane druty elektryczne mogłyby porazić przechodniów.

Dodać wypada, iż jest to już trzeci wypadek p. starosty Mieszkowskiego.

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** (Zjazd wojewódzki właścicieli domów). W niedzielę, 18 bm. w Grudziądzu odbył się pomorski zjazd Zw. Właścicieli Nieruchomości z udziałem 35 delegatów, reprezentujących 18 towarzystw lokalnych. Obrady zagaił poseł Mazur, przewodniczącym zjazdu wybrany został p. Mojżesz z Brodnicy. — Wysłuchano trzech referatów: p. Mazura o zagadnieniach podatkowych, posłanki Pepłowskiej z Warszawy o położeniu własności nieruchomej miejskiej w Polsce, p. Froelicha z Grudziądza o sprawach ubezpieczeniowych. Po wysłuchaniu sprawozdań z działalności zarządu i udzieleniu mu absolutorjum, dokonano wyborów uzupełniających do zarządu. Wiceprezesem wybrany został p. Frąckowski z Chełmna, sekr. p. Jaworski z Grudziądza, synd. mec. Sokolnicki z Grudziądza. — Przyjęto zaproponowany przez zarząd preliminarz budżetowy i w końcu uchwalono 5 rezolucyj, które zostaną przedstawione władzom.

— (Wojewódzki zjazd drogerzystów.) W niedzielę 18 bm. odbył się w Grudziądzu pomorski zjazd Zw. Drogerzystów z udziałem 28 delegatów pod przewodnictwem p. Wellingera z Działdowa. Referat o sprawach zawodowych wygłosił p. Gadebusch z Poznania, sekr. ogólnopolskiego Zw. Drogerzystów. Referat wywołał ożywioną dyskusję. Do zarządu wybrani zostali pp: prezes — Skrzypczak z Torunia, sekr. — Gałdyński z Torunia i skarb. — Joachimczyk z Grudziądza. Oprócz tego wybrano komisję rewizyjną, szkolną i sąd koleżeński.

— * **TORUŃ.** (Zmiany w policji). Kierownikiem policji śledczej na m. Toruń, w miejsce kom. Witkowskiego, który odszedł przed paru miesiącami do Warszawy, mianowany został aspirant Chełmiński z Pińska. Z osobą nowego szefa policji śledczej toruńczycy wiążą nadzieje, że wreszcie nastąpi poprawa w stosunkach bezpieczeństwa w Toruniu, które dotychczas bardzo dużo pozostawiały do życzenia.

— (Szybownictwo w Toruniu). W Toruniu istnieje od niedawna klub szybowniczy, który raźno zabiera się do pracy. Ostatnio zorganizowano cykl popularnych wykładów o szybownictwie. Wykłady te, z których odbyły się już dwa, cieszą się dużą frekwencja. Narazie jeszcze brak naszym szybownikom sprzętu.

— (Napad na pociąg). Na pociąg towarowy, kursujący między Toruniem a Lubiczem koło stacji Grębocin napadła banda rabusiów, którzy otworzyli wagon i wyrzucili zeń 2 worki mąki. Obsługa pociągu, mimo, że już zmrok zapadał, zauważyła rabunek i zatrzymała pociąg. — Rabusie uciekli, pozostawiając worki z mąką.

— (12 lat pontyfikatu Piusa XI). W 12 rocznicę koronacji Ojca św. Piusa XI Toruń złożył należny hołd „polskiemu" papieżowi. Wszystkie 5 parafij toruńskich, nie wyłączając wojskowej, urządziły w niedzielę, 18 bm. uroczyste akademje ku czci Ojca św. W akademjach wzięły udział liczne rzesze toruńczyków.

Żywa pochodnia

Łódź, 22 lutego.

W kotłowni zakładów fabrycznych „Krusche i Ender" w Pabjanicach palacz Mikołajczyk, zbliżywszy się zbytnio do otwartego paleniska, zapalił na sobie odzież. Zanim koledzy nieszczęśliwego nadbiegli mu z pomocą, Mikołajczyk doznał tak ciężkich poparzeń, że zmarł w drodze do szpitala.

Przerwany pogrzeb

Inowrocław, 22 lutego.

Ubiegłej niedzieli rozeszła się wieść, że pogrzeb zmarłej młodej robotnicy z maj. Słaboszewko, pow. Mogilno, niezamężnej Marji Kopciówny nie odbędzie się, ponieważ policja wstrzymała go.

Kopciówna chorowała tylko dwa dni i zmarła niespodziewanie. O przyczynie tej tajemniczej śmierci krążą najrozmaitsze wersje. Sekcja zwłok, której dokona komisja sądowo lekarska wyświetli niewątpliwie przyczynę tego zgonu.

Eksplozja benzyny

Łódź, 22 lutego.

W zakładach farbiarni i wykończalni jedwabiu w Rudzie Pabjanickiej nastąpiła dzisiaj eksplozja zbiornika z benzyną. Skład benzyny mieścił się w prowizorycznej komórce, przyczem obok beczek z benzyną stał piecyk żelazny. Skutkiem wybuchu dwaj robotnicy odnieśli bardzo ciężkie poparzenia. Jednemu z nich grozi ślepota. (PAT.)

Ujęcie zuchwałego włamywacza

Inowrocław, 22 lutego.

Od dłuższego czasu dokonywała w Inowrocławiu ustawicznych włamań jakaś nieuchwytna szajka złodziei mieszkaniowych.

Na podstawie dochodzeń przeprowadzono rewizję w mieszkaniu znanego z włamań i kradzieży Kazimierza Szerutowskiego, zamieszkałego przy ul. Poznańskiej 64, która dała nadspodziewane wyniki. Znaleziono tam większą ilość biżuterji, garderoby, kluczy, wytrychów, łomów i innych narzędzi złodziejskich. Odebrany łup zwrócono wielu poszkodowanym.

Wchodzącego w czasie dokonywanej rewizji Szerutowskiego przytrzymano i osadzono w więzieniu przy sądzie grodzkim. Wspólnik włamywacza, Adolf Spitz, zdołał uciec. Włamywacze specjalizowali się w kradzieżach mieszkaniowych, dokonywując szeregu kradzieży, głównie na szkodę oficerów i podoficerów miejscowego garnizonu.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

MARJA STUART, WIERSZ I KOSTJUM

Warszawa, 20 lutego.

Zarówno „Wallensteina" jak „Marję Stuart" kuliśmy w gimnazjach lwowskich obowiązkowo. Moda każe dzisiaj wymyślać na szkolny system uczenia, który obrzydza arcydzieła literatury. Nie wiem, jak jest obecnie, ale z mojej lektury szkolnej wyniosłem wielki smak do teatru schillerowskiego, nie żadne obrzydzenie. Teraz, wysłuchawszy po latach „Marji Stuart" w teatrze Narodowym, formalnie się zdziwiłem, że stary „Moraltrompeter von Saeckingen", jak sobie Nietzsche z niego dworował, jest taki żywy i przekonywujący. Czernecki, nieodżałowany pedagog i przyjaciel młodzieży, germanista w czamarze, z hetmańską brodą i obliczem Stefana Czarnieckiego, najwidoczniej nie przesadzał, delektując się nerwem scenicznym swego poety-faworyta. Skracać go trzeba, naturalnie. Tempo, tempo! Z kilometrowych tyrad zostają metry, ale jak tu ludzie stają sobie twarzą w twarz, jak się ścierają, jak są skomplikowani psychicznie i jak ludzcy, mimo swych kostjumów, np. w stosunku do przepysznych manekinów historycznych Wiktora Hugo. Zawsze mi się zdawało, że w tem zestawieniu, Schiller jest jakby Matejką, Hugo zaś Pilotym czy Munkacsym. Tutaj dusza udrapowana w brokat, tam sama draperja.

Inna rzecz, czy Schiller dostałby nas taksamo, gdyby nie miał Miłaszewskiego. Wiadomo, jak autor „Gestu wewnętrznego" jest, przy całej zadumie i refleksji, ciepły i żywy, chociaż usiłuje się go czasem zrobić chłodnym akademikiem wersyfikacji — mistrzowskiej zresztą jak mało, dla mnie porywającej nurtem słowa, dźwiękiem, prostotą i szlachetnością. W ręku takiego tłomacza Schiller się „odthorwaldsenił", rozruszał, zadrgał krwią pod swym marmurem. Żadnej retoryki — sam żywy puls, podniesiony w rytmie przez rymy, o ileż żywsze niż biały wiersz oryginału. Nam, chowanym na rymie klasycznym i ile możności głębokim — tem lepszym, im jest głębszy — assonanse brzmią dość obco i przeszkadzają niemal w cichem czytaniu. Tutaj przesuwamy się po nich gładziutko do najbliższego prawdziwego rymu; urozmaicają muzykę, są jakby nowem bogactwem.

Przy tem wiersz Miłaszewskiego mówi się znakomicie, jest aktorski. Prawda, że i w teatrze Narodowym wygłasza się go najczęściej przykładowo, od techniki zaczynając. Może tutaj odrodzi się sztuka mówienia wierszem — sztuka zagubiona w naturalistycznym i realistycznym okresie Pawlikowskiego, odnowiona przy Kotarbińskim i Solskim, potem znów umierająca, szczególnie gdy idzie o młode i najmłodsze pokolenie. Prawie każdy głos brzmi donośnie i dźwięcznie, prawie każde słowo idzie między widzów okrągło, pełno, nasycone barwą, podane jak na tacy. Jeśli to dyr. Chaberski przeszedł partje ze śpiewakami tej schillerowskiej opery, to można mu pogratulować metody i stylu. Niezawodnie, że wygładzi się jeszcze albo urozmaici to czy tamto, np. na mój smak możnaby częściej zmieniać tempo tych duetów, tercetów i ensemble'ów. Wiersz ma zawsze tendencję do utrzymywania się w pewnej przeciętnej chyżości. Zwłaszcza uwodzi aktora tempo, nadane wierszowi przez tego, kto mówił przed nim. Trzeba mieć dużo, powiedzmy, charakteru, aby dać replikę szybszą lub wolniejszą w ruchu. Od zmienności tempa zaś zawisło w dużej mierze życie wiersza, jego wyrazistość, jego teatralna donośność i i wnikliwość.

P. Malicka gra Marję Stuart. Wbrew obyczajom szanującego się teatralnika, nie przypomnę „jak to grała Modrzejewska". Chociażby dla tego, że zostało mi z jej gry tylko tyle, ile może zostać sztubakowi z pierwszej gimnazjalnej, gdy ma już za sobą niejedno dziesięciolecie od matury. Krótko mówiąc, pamiętam tylko jak szła na śmierć ze złożonemi rękoma, szepcząc niedosłyszalnie łacińskie Pater Noster. Najlepiej pamiętam to, że byłem zabeczany, a nie miałem chusteczki do nosa. Marja Stuart p. Malickiej świadczy o jej wysokich ambicjach i talencie, ma i majestat, i kobiecość, o której tyle mówią jej wrogowie (wrogowie Marji Stuart, ma się rozumieć, nie Marji Malickiej). Ma i wyraz dramatyczny, czasem aż niespodziewanie mocny. Gdyby mierzyć z cyrklem w ręku, to niezawodnie doszłoby się do wniosku, że Marja Stuart jest pisana na wiolonczelę, zaś p. Malicka gra ją na skrzypcach — duża to różnica wysokości i barwy tonu — niemniej rola pozostaje szlachetną i górnego stylu.

P. Pancewiczowa z całem poświęceniem zrobiła się brzydką i nieprzyjemną. Jedno i drugie jest konieczne, w drugiem wolałbym mniejsze nasilenie. Historyczna Elżbieta nie była, w tem co najważniejsze, kobietą, ale w teatrze mogłaby nią być czasem, chociaż na pół minuty w każdym akcie. Poza tem niechby sobie została niby mężczyzną. Machiawelem w perłowej robie, jakoś zimną jak stal i jak stal odskakującą sprężyną. Ale też to główne żądanie, jakie możnaby tej Elżbiecie postawić. Poprostu dla jeszcze jednego efektu, dla wzbogacenia figury. Poza tem, postać w dużym stylu: wspaniały, ogromny głos, gest skąpy a wymowny, każde słowo odważone i przenikające.

Otoczenie? Jako Mortimer, p. Zbigniew Sawan — do jeszcze niedawna Zbyszko Sawan z filmu i jeszcze do niedawna przez krytykę do filmu odsyłany. Teraz już bardzo się steatralizował, mówi wyraziście i jasno, figurę wyborną ma się rozumieć zachował, manjer dobrych nabrał a młodzieńczości nie utracił. Reszta bądź wytrawni i utalentowani aktorzy z Jerzym Leszczyńskim na czele (jako Leicesterem) bądź średnie pokolenie jak Buszyński, Z. Chmielewski, Różycki, bądź młodsze i najmłodsze jak Wojdan, Dominiak, Jerzy Roland itd., najczęściej już wyrobione i wchodzące zupełnie w ramy poważnego teatru. Osobną przyjemność ma się z portretowej charakteryzacji, z wspaniałych kostjumów i z tego, jak są noszone. Roby układają się majestatycznie na figurach; u mężczyzn płaszczyk spływa pięknie z ramion, szpada podnosi go malowniczo na lewym boku, nikomu nie plącze się miecz między kolanami, nikt nie staje bezradny wobec pióropusza i barwnego pourpoint. Kto w małych teatrach nieraz skręcał się na widok niezdarnej maskarady, którą tworzą ludzie poprzebierani w nieswoje ubrania — tutaj nie syknie ani razu.

Tylko dekoracje, któremi nasz stary znajomy, p. Jarocki, zabudował scenę obrotową, wydają mi się, przy całym przepychu, dyssonansem. Są jak najwspółcześniejsze: fragmenty filarów, ścian i schodów wśród ciemnych kotar. W każdej scenie kilka poziomów, schodki i mostki. Więzienie Marji Stuart ogromne i otwarte na przestrzał, nic z duszności więziennej. Park, w którym ma rozgrywać się wielka scena między Elżbietą a Marją, zamienił się w stos zwalonych na siebie pomostów i kładek, nieba bardzo niewiele, Marja nie ma chmur, aby posłać do nich słynną swoją apostrofę: „Eilende Wolken, Segler der Lüfte!"; ginie kontrast między więzieniem, a swobodą. Tak mniejwięcej wyglądałby Marinetti, zagrany w konwencjonalnych dekoracjach teatru realistycznego, zamiast futurystycznych kół, sześcianów i rozbiegających się linij. Inowacje to piękna rzecz, ale jeszcze ciągle upieram się przy tem, że każda sztuka powinna mieć taką oprawę, jakiej żąda jej literacki rodzaj. Schillerowi trzeba przepychu wielkiej opery, trzeba mu malowanego płótna, stylu epoki, kulis i wogóle „prawdy" takiej, jaką mówi do nas wiersz, sytuacje i charaktery.

Witold Noskowski.

Pisma nadesłane

„Głos". Nr. 3. Treść: Miecz.: „Czyn a higjena moralna." — Dr. T. Gluziński: „Radykalizm a tradycje". — Prof. dr. A. Żółtowski: „O istocie i objawach kultury". — M. Łebkowski: „Polska muzyka współczesna". — S. Sieciechowicz: „Niemcy pod znakiem Hitlera". — T. Wit: „Frontem do wsi". — „Zwycięstwo żywiołów narodowych". — J. Rus: „Na froncie walki". — Jot-te: „Z za kulis". — p. m. „Z wystaw". — J. Bielatowicz: „Znamię kultury ginącej". — J. B.: „Powstaniemy!" — Ł. Czarkowska: „Jeremjady feministek". — Głos Akademicki. — Adres Red. Poznań, św. Marcin 40.

„Przegląd Księgarski". Nr. 2. Treść: K. sce Współczesnej". — Sprawy podatkowe. Świerkowski: „Wystawa „Książka w Pol- — Skorowidz do rocznika XIX. — Propaganda książki. — Kronika. — Komunikaty. — Adr. Red. Warszawa, Zielna 17.

ŻYCIE KULTURALNE

DZIŚ KONCERT SYMFONICZNY

Przypominamy, że dziś, w czwartek, 22 b. m. o godz. 20-ej w Teatrze Wielkim odbywa się Koncert Orkiestry Symfonicznej m. Poznania. Orkiestra odegra utwory: Liszta „Tasso", Czajkowskiego „Romeo i Julja" oraz Straussa „Don Juan" pod batutą Tadeusza Mazurkiewicza, b. dyr. Opery Warszawskiej. Jako solistka wystąpi znana pianistka p. Gertruda Konatkowska i wykona kompozycje fortepianowe Mozarta „Koncert Es-dur" i Wobera „Konzertstück".

Muzyka w Bydgoszczy: Donosi nam nasz korespondent bydgoski: W sali Teatru Miejskiego odbył się koncert symfoniczny Miejskiego Konserwatorjum Muzycznego.

Orkiestra symfoniczna, licząca 40 osób, pod batutą dyr Jahnkego grała pewnie i z należytem wyczuciem charakteru i nastroju odtwarzanych kompozycyj. Solista koncertu, p. Franciszek Kaźmierczak, w koncercie skrzypcowym D-moll Wieniawskiego przedstawił się nam jako wirtuoz technicznie dobrze już zaawansowany, mający piękny ton i głębsze odczucie muzyczne. Jego talentem wirtuozowskim należałoby zainteresować się poważniej i po ukończeniu konserwatorjum dopomóc do przeprowadzenia dalszych studjów u któregoś z mistrzów zagranicy.

W programie koncertu usłyszeliśmy Mendelssohna (Grota Fingala), Wieniawskiego (wzmiankowany już koncert), Schuberta symfonję H-moll i Webera uwerturę do op. „Wolny strzelec".

TEATR

Co grają w Łodzi. Pisze nam korespondent łódzki (wp): Teatr miejski wystawił komedję K. Wroczyńskiego p. t. „Kobiety i interesy". W lutym gościć będzie u nas warszawski teatr „8,30" z komedją muzyczną O. Straussa p. t. „Kobieta, która wie, czego chce". W rolach głównych wystąpią warszawscy wykonawcy tych ról: H. Makowska, O. Obarska i M. Wawrzkowicz.

LITERATURA

Choromański w Czechach. Nagrodzona przez Akademję Literatury „Zazdrość i medycyna" Choromańskiego będzie wydana w Pradze przez nakład „Sfinks" w przekładzie niemieckim. Tytuł ma brzmieć nie „Zazdrość i medycyna" ale „Lekarz i zazdrość" („Der Arzt und die Eifersucht").

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Drzeworyt współczesny". Pod tym tytułem zamieścił p. T. Seweryn w ostatnim zeszycie „Sztuk Pięknych" obszerny artykuł, zawierający ciekawe uwagi na marginesie Pierwszej Międzynarodowej Wystawy Drzeworytów. Na wystawę tę, zorganizowaną przez warszawski Instytut Propagandy Sztuki, 232 artystów, reprezentujących 23 państwa Starego i Nowego Świata, nadesłało około 700 dzieł. Materjał więc porównawczy jest bardzo bogaty i pozwala na wysnuwanie wniosków o stanie tego działu sztuki w różnych państwach. Jak stwierdza autor artykułu, wielka ta wystawa daje asumpt do zrewidowania poglądów na sztukę państw tutaj reprezentowanych. Państwa bowiem, przodujące w dziedzinie malarstwa, np. Francja, nie wybijają się bynajmniej na czoło w dziedzinie grafiki. Polska natomiast w zakresie sztuki drzeworytniczej wybija się obok Sowietów na pierwszy plan, zarówno wysokim poziomem sztuki drzeworytniczej, jako też rozmaitością indywidualności i wartością artystyczną prac. Kilkadziesiąt rotograwjurowych ilustracyj z wystawy uzupełnia poświęcony jej w „Sztukach Pięknych" artykuł.

OCHRONA PRZYRODY

Tatry dobrem ogółu czy folwarkiem snobów i kombinatorów? Pod tym tytułem wydała sekcja taternicka Klubu Sportowego „Tatry" w Zakopanem polemiczną broszurę Andrzeja Tenczyńskiego, w odpowiedzi na niebywały atak krakowskiego „Ilustr. Kurjera Codz." na ideę ochrony przyrody i Tatrzański Park Narodowy w szczególności. Doskonale napisana broszura wykazuje, jakiemi fałszami posługuje się akcja, obliczona na bałamucenie opinji publicznej i piętnuje ją jako „antydemokratyczną, antyspołeczną, zubożającą kulturę polską, sprzeczną z dążeniami narodu i państwa". Choć niesmaczne te ataki zbałamuciły zapewne niewiele osób to jednak wprowadziły w błąd pewną ilość ludzi dobrej woli, którzy sprawy dokładniej nie znali. Dlatego też broszura zasługuje na szerokie rozpowszechnienie.

(Dr. A. W.)

NAUKA

W naukowej Łodzi. Donoszą nam z Łodzi (wp): Na zaproszenie Koła Polonistów i Stowarzyszenia „Dante Alighieri" wygłosił tu prof. Uniw. Poznańskiego, dr. Roman Pollak odczyt p. t. „Ariosto Tasso w Polsce". Na zebraniu sekcji dydaktycznej Pol. Tow. Historycznego wygłosiła dr. J. Krasicka referat p. t. „Powieść historyczna, jako pomoc przy nauczaniu historji". W sali Filharmonji łódzkiej odbył się odczyt dr. E. Stołyhwowej p. t. „Zagadnienie rasyzmu i jego wpływ na prądy społeczno-polityczne współczesnych Niemiec".

SPOŁECZEŃSTWO IDZIE Z POMOCĄ NAUCE

Niedawno doniósł Dział Kultury i Sztuki (Kurjer Poznański nr. 65 i 71) o podjęciu przez Towarzystwo Miłośników Historji w Poznaniu monumentalnego dzieła. Chodzi mianowicie o wydanie Bibljografji Historycznej Wielkopolski, obejmującej okres od czasów najdawniejszych aż do powstania wielkopolskiego, do lat 1918—19. Bibljografję, której brak odczuwał każdy badacz, pracujący nad dziejami Wielkopolski, opracowuje świetny znawca historji Ziem Zachodnich, dr. Andrzej Wojtkowski, dyrektor Bibljoteki Raczyńskich.

Aby wydanie tego monumentalnego dzieła urzeczywistnić, trzeba znaleźć materjalne dla niego podstawy. Trzeba mieć pewność, że znajdzie się trzystu ludzi, którzy nabędą Historyczną Bibljografję Wielkopolski. W tym celu rozpisało Tow. Miłośników Historji prenumeratę. Do druku dzieła przystąpić będzie można wtedy, gdy lista przedpłacicieli dojdzie do tej koniecznej liczby trzystu.

Z wielką radością stwierdzamy, że dotychczasowy stan listy prenumeratorów napawa jak najlepszą otuchą. Lista proskrypcyjna rośnie z dnia na dzień. Do ogłoszonego przez nas spisu w ciągu ostatnich dni przybyło nowych 33 sukskrybentów, tak że liczba ich wynosi już obecnie 77. Potrzeba więc jeszcze tylko 233. Najradośniejszym zaś tej przedpłaty objawem jest to, że na liście figurują nietylko nazwiska instytucyj naukowych i fachowych historyków, dla których Bibljografja jest niezbędną pomocą w pracy. Z wielkiem uznaniem witamy nazwiska ze świata naszego kupiectwa, przemysłu, inteligencji zawodowej. Świadczą one, że społeczeństwu wielkopolskiemu nie obcą jest troska o rozwój kultury i nauki, że do jego serc trafiają apele, podnoszące dobro nauki. Oby tych nazwisk było jak najwięcej. Zapiszą się one wdzięczną pamięcią na kartach wielkopolskiej kultury.

Wzywając gorąco do podpisywania przedpłaty na Historyczną Bibljografję Wielkopolski przypominamy, że koszt całego dzieła wynosić będzie 60 złotych, płatnych w dwunastu ratach po 5 złotych w miarę ukazywania się poszczególnych zeszytów. Jeśli lista abonentów dociągnie do trzystu nazwisk, druk dzieła rozpocznie się już w czerwcu b. r. Czwarta część potrzebnej liczby abonentów już została przekroczona.

Oto lista nowych 33 abonentów Historycznej Bibljografji Wielkopolski:

Instytut historji Polski Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Polskie Radjo, Rozgłośnia w Poznaniu, Ks. L. Czwojdziński z Poznania, em. nauczyciel Stanisław Ertel z Pleszewa, Ks. prof. dr. Tadeusz Glemma z Krakowa, Wiktor Gładysz, kupiec z Poznania, Karol Gustyniak z Garaszewa, Stefan Kałamajski, kupiec z Poznania, Dr. Józef Laudowicz z Poznania, Dr. Edmund Łukanowski, notarjusz z Tczewa, Jan Paciorkiewicz z Poznania, Dyr. J. Sierszeński z Lubawy na Pomorzu, Walerjan Sobkowiak z Poznania, Dr. Stanisław Woyda, adwokat z Torunia.

Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu, Bibljoteka Raczyńskich w Poznaniu, Borkiewicz Ignacy, kierownik Powiatowej Kasy Oszczędności w Nowym Tomyślu, Cegielska Paulina z Poznania, ks. Dybizbański Jan, proboszcz z Nowego Miasta nad Wartą, ks. prof. dr. Fijałek Jan, kanonik kat. krakowskiej z Krakowa, Formanowicz J. z Bydgoszczy, Jenek J., dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności z Gniezna, ks. Kasior Edmund, proboszcz z Sobiałkowa ,pow. rawicki, Kasprowicz B., prezydent honorowy Izby Handlowej bydgoskiej z Gniezna, Kaźmierczak Antoni, starszy sekretarz miejski z Poznania, Ledworowska Marja z Janikowa, pow. Inowrocław, ks. dr. Nowacki Jan, prof. Seminarjum Duchownego i dyrektor Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu, Ponikiewski Stefan z Drobnina pod Lesznem, Prądzyński A., właściciel drukarni we Wrześni, wydawca „Wici", dr. Rzyski Karol, prof. gimn. im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, ks. dziekan Paweł Steinmetz z Osieczna pod Lesznem, dr. Wierczyński Stefan, dyrektor Bibljoteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, Woźnicki Franciszek, bankowiec z Poznania.

Książki nadesłane

Cypryana Norwida „Inedita". Reszta wierszy odszukanych po dziś. a dotąd niedrukowanych. Zebrał i wydał Zenon Przesmycki (Miriam). Warszawa 1933. Skład gł. w księgarni J. Mortkowicza.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nieco świeżej statystyki

Ostatni numer urzędowych „Wiadomości Statystycznych" przynosi ciekawe dane, odnoszące się do zatrudnienia i stanu zamówień w przemyśle przetwórczym. Statystykę tę przegląda się naogół z zadowoleniem, bowiem sporo w niej światła.

Zaczniemy nasz krótki przegląd od porównania ilości zakładów czynnych w grudniu 1933 r. i w grudniu 1932 roku. Te ostatnie cyfry (odnoszące się do r. 1932-go) umieszczamy w parantezach. A więc stwierdzamy, że przybyło nam cementowni, bo pracowało ich w grudniu 1933 r. — 6 (a w grudniu 1932 r. tylko 2), cegielni — 296 (209), hut szkła — 39 (31), fabryk porcelany i fajansu — 15 (14), fabryk metalowych — 387 (370), fabryk maszynowych — 217 (214), elektrotechnicznych — 56 (44), rafineryj nafty — 20 (18), przędzalni i tkalni — 488 (487), garbarni — 73 (72), tartaków — 322 (301), młynów — 144 (139), fabryk obuwia mechanicznego — 22 (18).

Natomiast ubyło nam fabryk papieru, bo pracowało ich w grudniu 1933 r. — 39 (a w grudniu 1932 r. — 42), fabryk mebli giętych — 16 (18), browarów 78 (79).

Podobnie, naogół wzrosła liczba zatrudnionych robotników. W cementowniach pracowało ich w grudniu 1933 r. — 1.037 (a w grudniu 1932 r. tylko 512), w cegielniach 5.086 (4.068), w hutach szkła — 8.368 (7.984), w fabrykach metalowych — 24.878 (23.173), w fabrykach elektrotechnicznych — 5.235 (3.763), w przędzalniach i tkalniach — 104.121 (82.120), w tartakach 17.310 (13.485), w fabrykach obuwia mechanicznego — 1510 (750).

Natomiast ubyło robotników w fabrykach maszyn, bo pracowało ich w grudniu 1933 r. — 16.792 (w XII 1932 r. — 18.528) oraz w browarach — 3929 (4097). Pozostałe fabryki wykazują stan zatrudnienia niezmieniony. Przytem warto zaznaczyć, że tendencję zwyżkową wykazuje pozycja t. zw. robotnikogodzin, t. zn., że ilość godzin, przepracowanych w tygodniu przez robotnika, stale rośnie.

Również stosunkowo znaczną poprawę rejestruje statystyka stanu zamówień, która (za wyjątkiem cementowni) jest lepsza, niż rok temu.

* * *

Mówiąc o stanie zatrudnienia, należy zwrócić uwagę na — pozornie — dziwne, paradoksalne zjawisko: z jednej strony, znaczny wzrost liczby bezrobotnych — a z drugiej strony, jednoczesny wzrost liczby zatrudnionych. Paradoks ten, wyrażony w cyfrach, przedstawia się następująco:

Bezrobotnych mamy w tej chwili około 400.000 (cyfra tymczasowa), a rok temu mieliśmy ich 280.000. Zaś stan zatrudnienia per ultimo 1933 r. wynosił w przemyśle przetwórczym — 324.879, a rok przedtem — 278.038. (W innych gałęziach przemysłu: górnictwie, hutnictwie, zakładach użyteczności publicznej i robotach publicznych stan zatrudnienia per ultimo 1933 r. wynosił 229.124, a per ultimo 1932 r. — 217.997).

A więc: z jednej strony wzrósł stan zatrudnienia o 57.968 osób, z drugiej zaś strony ilość zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o około 120.000 osób.

Minister opieki społecznej opisane zjawisko tłumaczy:

1) garnięciem się do miast bezrobotnej ludności wiejskiej,

2) wzrostem nadziei u bezrobotnych, że po zarejestrowaniu się otrzymają zatrudnienie łatwiej, niż chodząc luzem,

3) faktem, iż do robót publicznych przyjmuje się tylko zarejestrowanych bezrobotnych,

4) usprawnieniem samej rejestracji.

Jak widzimy, motywy przytoczone przez p. ministra, są natury psychologicznej i technicznej, ale nie gospodarczej.

Spożycie w Polsce zachodniej

Gdy konsumcja tytoniu w województwach zachodnich w r. 1933 zmalała (108 milj. zł) w porównaniu z r. 1932 (132 milj. zł), podczas, gdy skurczyła się konsumcja zapałek (1933 r. — 19 tys. skrzyń, a w r. 1932 — 21 tys. skrzyń), wzrosło spożycie spirytusu konsumcyjnego (z 4.873 tys. l. w r. 1932, na 5.554 tys. l. w r. 1933), oraz ryżu (z 4.705 t. na 5.996 t.).)AZ)

Polacy zagranicą — czynnikiem naszej ekspansji

Przeglądaliśmy ostatnio materjały informacyjne o liczebności Polonji zagranicznej. Może nie wszyscy wiedzą, że poza granicami zamieszkuje czwarta część narodu, bo ponad 8 miljonów Polaków. Na same Stany Zjednoczone przypada 4 miljn., na Niemcy 1 i pół miljn., Francję — 800 tys., Brazylję — 200 tys., Kanadę — 100 tys., Argentynę — 80 tys. itd.

Umysł nasz, nastawiony na sprawy gospodarcze, zadał nam pytanie: dlaczego liczna rzesza Polaków zagranicą nie bierze żywszego udziału w handlu zagranicznym Macierzy? Wiadomo przecież, że udział Polaków, osiadłych zagranicą, w dotychczasowej ekspansji gospodarczej Rzeczypospolitej był minimalny i brak odpowiednio wyrobionych kupców polskich w obcych państwach stanowi dużą przeszkodę w rozwoju naszego eksportu.

Pragnąc udzielić odpowiedzi na powyższe pytanie, zagłębiliśmy się w odpowiedniej lekturze i ożywiliśmy własne wspomnienia z lat dawniejszych. I oto, do jakich doszliśmy wniosków:

Przedewszystkiem musimy uświadomić sobie, że nasza emigracja w lwiej części składa się z robotników rolnych i fabrycznych. Inteligencji polskiej jest wśród niej mało. Kupiectwo wychodźcze jest finansowo słabe, zaś brak rezerw kapitałowych, niezbędnych dla uprawiania handlu zagranicznego, uniemożliwia kupiectwu emigracyjnemu odegranie czynnej roli w naszym przy- i wywozie.

Niemniej przypominamy sobie, że w pierwszych latach niepodległości emigracja polska okazywała dążność do nawiązywania stosunków gospodarczych z Macierzą. Niestety, były to czasy powszechnej płynności, kiedy warunki gospodarcze w kraju nie były uregulowane, o powojenna „grynderka" wyniosła na powierzchnię jednostki łakome łatwego, choćby nieczystego zysku. Te właśnie jednostki naraziły liczne rzesze emigrantów na poważne straty. Zresztą, walnie przyczyniły się dwie inflacje polskie do zrażenia Polonji zagranicznej do interesów z krajem.

Do powyższych motywów nieobecności Polonji zagranicznej w naszym handlu zagranicznym (brak wyrobienia kupieckiego i złe doświadczenia, datujące z pierwszych lat niepodległości), dochodzi motyw trzeci:

W ostatnich paru latach pole działania prywatnych eksporterów poważnie się skurczyło. Międzynarodowe obroty towarowe zostały ujęte w ramy kontyngentów i w kleszcze ograniczeń standaryzacyjnych, przepisów kompensacyjnych itd. W tych warunkach swoboda ruchów handlu prywatnego jest z natury rzeczy ograniczona. Dostęp na rynki zagraniczne zdobywa nietyle przedsiębiorczość kupiecka, ile wysiłek państwa, prowadzącego rokowania handlowe.

Jednak, mimo wszystko uznać musimy Polonję zagraniczna jako bardzo ważny i niewykorzystany czynnik naszej ekspansji. W miarę wzrostu dobrobytu na wychodźtwie, w miarę zanikania przykrych wspomnień o stratach „starokrajskich", w miarę normalizowania się stosunków gospodarczych w świecie, znaczenie emigracji polskiej dla naszego handlu zagranicznego będzie rosło.

Sprawą tutaj poruszoną zajmuje się od dwóch lat „Rada Organizacyjna Polaków z Zagranicy", mająca swą siedzibę w Warszawie. Przypuszczalnie z wyżej wymienionych powodów, działalność Rady na odcinku gospodarczym nie jest zbyt ożywiona. Byłoby dobrze, gdyby od czasu do czasu uwagę społeczeństwa zwracano na fakt, iż naturalnym wynikiem kontaktu ideowego między Macierzą i emigracją powinien być kontakt w zakresie materjalnym.

METROPOLIS

Od piątku, 23-go lutego 1934 r.

NAJBARDZIEJ WZRUSZAJĄCY FILM OSTATNICH CZASÓW!!!

WALLACE BEERY niezapomniany „CZEMP"

dał światu nowe arcydzieło nad arcydziełami p. t.:

SERCE OLBRZYMA

Nasze kina najtańsze Seanse 4,30, 6,30, 8,30 Nasze programy najlepsze

Dziś w czwartek poraz ostatni — wielki sensacyjny film „TAJEMNE MOCE" z Carolą Lombard

Rej. 5 080

KRONIKA GOSPODARCZA

Funt, dolar i korona czeska

Funt angielski, który przez parę dni oderwał się od dolara i dość wyraźnie zwyżkował, obecnie znów spada, zbliżając się do poprzedniego parytetu między walutami anglo - saskiemi, oscylującego koło kursu 5.03 dolara za jeden funt. Trudno w tej chwili powiedzieć, jaka będzie tendencja funta w najbliższym czasie. Zaznaczyć bowiem należy, że dolar od paru dni zachowuje zadziwiającą stałość, przyczem stoi wciąż powyżej urzędowego parytetu, gdyż mimo poważnego odpływu złota z Europy do Ameryki, popyt na dolary jest tak duży, że obniżka waluty amerykańskiej natrafia na poważne trudności.

Korona czeska nie wykazuje poważniejszych zmian.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Okorowanie wikliny.** Gospodarstwa rolne nie opłacają podatku przemysłowego. Podatek przemysłowy opłacają jednak zakłady przemysłowe, przerabiające produkty gospodarstwa rolnego. W wyroku z dn. 26 września 1933 r. 652/33 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że okorowanie wikliny przez kilku ludzi nie może uchodzić za przerabianie produktów gospodarstwa w zakładzie przemysłowym, podobnym do gorzelni, browaru i t. d., nie jest więc przedsiębiorstwem, ani zajęciem przemysłowem i podatkowi przemysłowemu nie podlega. Również sprzedaż wikliny bez utrzymywania osobnych zakładów handlowych i składów poza obrębem gospodarstwa rolnego nie podlega podatkowi przemysłowemu. (k)

Z KRAJU

(k) **Rozporządzenia o charakterze gospodarczym.** W „Monitorze Polskim" z dnia 21 bm. ogłoszone zostało m. in. rozporządzenie ministra skarbu o częściowej zmianie rozporządzeń, dotyczących wykonywania rozporządzeń w sprawie zwrotu cła przy wywozie zagranicę niektórych towarów wytworzonych w kraju. Rozporządzenie to postanawia m. in., że od zasady wyrażającej się w tem, iż do odprawy celnej towarów, wywożonych za zwrotem cła oraz do wystawiania kwitów wywozowych są upoważnione wszystkie koleje, morskie oraz pocztowe urzędy celne, położone na polskim obszarze celnym, — przewidziane są następujące odchylenia: a) przy wywozie zbóż, produktów przemiału, słodu, łuskanego i czesanego oraz pakuł lnianych — do odprawy wywozowej i wystawiania kwitów wywozowych są uprawnione również rzeczne urzędy celne; b) przy wywozie naturalnego masła krowiego, poza wszystkiemi kolejami, morskiemi oraz pocztowemi urzędami celnemi, są upoważnione do dokonywania odprawy wywozowej niektóre drogowe urzędy celne, które są wyliczone w rozporządzeniu. Rozporządzenie zawiera pozatem szereg szczegółów, dotyczących wystawiania kwitów wywozowych. Dalej ogłoszony został okólnik min. skarbu, skierowany do dyrekcyj ceł w sprawie cienia „masonitu" (tektura mocno sprasowana, imitująca fibrę wulkanizowaną).

(k) **Dziewiąty jarmark wełny w Poznaniu.** We wtorek odbył się na terenie Targów Poznańskich 9-ty z rzędu jarmark wełny. Nadesłano ogółem 61 partyj łącznej wagi 28.946 kg. wełny, która pochodziła z 7 województw, a mianowicie: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego, kieleckiego, łódzkiego, lubelskiego i nowogródzkiego. Z nadesłanych partyj sprzedano na jarmarku 59 łącznej wagi 26.143 kg., na sumę 85.300 zł Nie sprzedano tylko dwóch partyj, o które toczą się jeszcze pertraktacje. Przeciętne ceny były następujące: za wełny merynosowe cienkie aa zł 2.99 za 1 kg., la — zł 3.38, a-ab — zł 3.33 za 1 kg., wełna z krzyżówek B — zł 3.40, wełna grubszych sortymentów zł 3.20, wełna czarna t. zw. kaszubska — zł 2.40. Tendencja bardzo mocna na wełny merynosowe, nieco słabsza na grubsze gatunki, bardzo słaba na wełnę czarną z powodu braku popytu. Obecne ceny w stosunku do ostatniego jarmarku podniosły się na wełny merynosowe o 15 proc., na gatunki grubsze o 10 proc., jedynie bez różnicy pozostały ceny wełny czarnej.

(k) **Nowe formy zbytu dla rzemiosła na Ttargach Poznańskich.** Rzemiosło zaczyna łączyć swoje agendy sprzedaży. Poszczególne działy stwarzają centrale handlowe. Do takich należy m. in. niedawno stworzona centrala wyrobów metalowych w Poznaniu. Takie same organizacje istnieją w stosunku do rękawiczników, konfekcji, niektórych wyrobów galanteryjnych i t. d. Na Ttargach Poznańskich(od 29 kwietnia do 6 maja 1934) wystąpią z ramienia rzemiosła te właśnie organizacje sprzedaży, co znacznie wzmocni możliwości podaży ujednoliconych artykułów rzemieślniczych. Należy powitać z uznaniem te nowe formy produkcji, które łączą elastyczność indywidualnej wytwórczości z siłą wspólnej sprzedaży. Dla tego rodzaju gospodarczych jednostek Targi Poznańskie stanowią znakomity instrument handlowy. Celem poparcia rzemiosła Targi Poznańskie ustaliły dla całej produkcji polskiej, wykupującej świadectwa rzemieślnicze, cenę za stoiska czterokrotnie niższą od normalnej.

(k) **Uruchomienie delegatury rady polityki kompensacyjnej.** Wobec ostatecznego ukonstytuowania się Rady Polityki Kompensacyjnej i uchwalenia planu działalności, delegatura Rady Polityki Kompensacyjnej podjęła w bieżącym tygodniu swe czynności. Agendy Delegatury, której siedziba mieści się w biurach Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego w Warszawie (Moniuszki 10), prowadzi Warszawska Izba Przemysłowo - Handlowa, jako urzędująca Związku Izb Przemysłowo - Handlowych.

(k) **Spadek protestów wekslowych w Wielkopolsce.** Suma weksli zaprotestowanych w Wielkopolsce wynosiła (w milj. zł): w r. 1930 — 131.8, w r. 1931 — 125.6, w r. 1932 — 83.1, w r. 1933 — 39.9. W wyliczonych powyżej sumach znajdują się również sumy weksli zaprotestowanych w mieście Poznaniu, które wyniosły: w r. 1930 — 63,2 milj. zł, w r. 1931 — 59.6 milj. zł, w r. 1932 — 42 milj. zł, w r. 1933 — 18.6 milj. zł. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Handel światowy w roku 1933 skurczył się znowu.** Z prowizorycznych danych statystycznych Ligi Narodów wynika, że handel światowy w r. 1933 uległ dalszemu ograniczeniu w stosunku do lat ubiegłych. Mianowicie import światowy w r. 1933 szacowany jest na 11.937 milj. dolarów w złocie, podczas, gdy w r. 1932 wynosił 13.885 milj., zaś w r. 1931 — 20.847 milj., a w r. 1930 — 29.083 milj. dolarów w złocie. Jednocześnie eksport światowy kształtował się następująco: w roku 1933 wyniósł 11 120 milj. dol. w złocie, podczas gdy w roku 1932 wynosił 12.726 milj., w roku 1931 — 18.922 milj., a w roku 1930 — 26.492 milj. dolarów w złocie. Biorąc za podstawę obliczeń rok 1929, można przyjąć, że obroty światowe w roku 1933 stanowiły '33 proc. handlu światowego z roku 1929. W zestawieniu z rokiem 1932 import światowy obniżył się o blisko 1.950 milj. dolarów w złocie, a eksport o — 1.600 milj. dolarów w złocie.

O kierunek naszej polityki gospodarczej

Na temat „O idee kierownicze w polskiej polityce gospodarczej" wygłosi już w najbliższy piątek, dnia 23 lutego rb. o godzinie 20 odczyt w sali 17 Uniwersytetu znany ekonomista, prof. Edward Lipiński z Warszawy. Świetny mówca i głęboki znawca teorji i polityki ekonomicznej zdoła niewątpliwie zainteresować szerokie koła słuchaczy, spragnionych głosu nauki w sprawach tak istotnych, jak kierunek naszej polityki gospodarczej.

Wstęp dla gości 1 zł, dla młodzieży akademickiej 25 gr, dla członków wolny. O liczny udział prosi sekcja ekonomiczna Tow. Prawniczego i Ekonomicznego, na której zaproszenie przybywa prof. Lipiński do Poznania.

Koloman Wallisch poseł soc. - dem., przywódca Schutzbundu, tudzież burmistrz m. Struck, wraca z sądu doraźnego, skazującego go na karę śmierci. Wyrok wykonano w ciągu kilku następnych godzin.

Jakie grożą ziemi niebezpieczeństwa

W napozór pustej przestrzeni między planetami odkrywają astronomowie od czasu do czasu małe planety, które jako samodzielne ciała niebieskie biorą udział w wędrówce dokoła słońca. Takich „planetoidów" odkryto i zarejestrowano dotąd przeszło 1200. W roku 1932 odkryto m. in. małą planetę, której szlak biegnie nadzwyczaj ciekawie, krzyżując co pewien czas szlak ziemi. W dniu 14 maja 1932 pasażer ten niebieski zbliżył się do ziemi na tak niewielką odległość, że dzięki jego sile przyciągania dopływ morza przy wyspach Orkney (w pobliżu północno - zachodniego wybrzeża Szkocji) opóźnił się o całą godzinę, by następnie zaznaczyć się tem gwałtowniej. Mała ta planeta o średnicy 8 do 9 klm. okrąża słońce w czasokresie dwóch lat, przyczem przerzyna szlak ziemi dwukrotnie. Według obliczeń astronomów planeta ta, zwana „Reimuth", zbliżyć się może do ziemi na odległość 10 milj. klm. (średnia odległość ziemi od słońca wynosi 150 milj. klm.), co w ustroju kosmicznym jest odległością niebezpiecznie małą. Według oświadczenia szefa obserwatorjum astronomicznego w Greenwich nie jest bynajmniej wykluczoną możliwość, że „Reimuth" przy następnem zbliżeniu się do ziemi runie na nią jako meteor. Skutki takiej katastrofy byłyby nieobliczalne. Wystarcza wskazać tutaj na katastrofalne skutki, jakie spowodował olbrzymi meteor, który w roku 1907 spadł na ziemię w okolicy rzeki Tunguski na Syberji, niszcząc olbrzymie przestrzenie lasów i pociągając za sobą liczne ofiary w ludziach i zwierzętach. Wstrząs ziemi spowodowany tym meteorem, notowały stacje seismograficzne w odległości 4 000 klm.

Wiemy, że wszędzie między planetami wędrują masy meteorów pojedyńczo lub w rojach, które, zbliżywszy się odpowiednio do ziemi, spadają na nią w całości lub w postaci deszczu kamieni. Te szczątki dawniejszych ciał niebieskich stanowią dla naszej ziemi stałe niebezpieczeństwo, jak tego dowodzi doświadczenie dotychczasowe. W dniu 1 sierpnia 1907, kursujący między Londynem a Bostonem parowiec transportowy „Cambrian" bez mała uległ zniszczeniu przez spadający olbrzymi meteor, który świecąc nadzwyczaj jasnem światłem z olbrzymim hukiem przeleciał nad statkiem i runął w morze w odległości kilku klm. Olbrzymi napór fal porwał z sobą parowiec, który jakby cudem ocalał.

Ogromne przerażenie wywołał wśród ludności Madrytu deszcz kamieni, który w dniu 10 lutego 1896 zasypał miasto wśród huku, jakby od wystrzału dziesiątek armat. Ziemia zadrżała, liczne budynki zarysowały się. Tysiące szyb popękały. W tym wypadku meteor rozprysł się w kawałki już to dzięki tarciu o atmosferę ziemską, już też dzięki sile przyciągania ziemi, która go rozerwała.

Katastrofy kosmiczne nie są bynajmniej rzadkością. Zauważono już niejednokrotnie, że na niebie zajaśniała nagle jakaś gwiazda, której przedtem nie zauważono. Takie widowisko dała nam gwiazda „Nova - Picturis, która w dniu 25 maja 1925 roku nagle rozżarzyła się na firmamencie. Według wszelkiego prawdopodobieństwa nastąpiło w tem miejscu zderzenie dwóch wygasłych ciał niebieskich, które na nowo się rozpaliły, i których olbrzymie zasoby energji wewnętrznej doprowadziły do eksplozji. Później stwierdzono, że „Nova - Picturis" jest właściwie parą gwiazd, które z chyżością 200 klm. na sekundę oddalają się od siebie. Ponieważ jednakże „Nova - Picturis" oddalona jest od ziemi naszej o 540 lat świetlnych, przeto katastrofa, jaką cojeno zaobserwowano, nastąpić musiała w początku 14 stulecia naszej ery.

Mimo wszystkich złowrogich przykładów, niebezpieczeństwa, grożące ziemi naszej ze strony planetoidów i meteorów olbrzymów, nie są tak wielkie jakby się zdawać mogło. Ziemia sama posiada dość sposobów na to, by się skutecznie obronić przed zbyt niebezpiecznymi intruzami. Według najnowszej teorji siła przyciągania ziemi jest tak olbrzymia, że potrafi ona rozerwać w kawały każde obce ciało, któreby przedostało się w krąg promieniowania jej energji, ubezwładniając w ten sposób w głównej mierze napastnika i neutralizując skutki napaści. W i P.

W Rio de Janeiro pożar nawiedził kościół Najśw. Marji. Na zdjęciu widzimy ludzi bez różnicy ras i barw skóry, pomagających straży ogniowej w ratowaniu sprzętów kościelnych.

Krotochwilne komplikacje radjowe

O zabawnych i nienotowanych dotąd przeszkodach w audycjach radjowych donosi prasa londyńska. W pewnej rodzinie zamieszkałej na przedmieściu Twickenham zauważono w ostatnich tygodniach różnego rodzaju przeszkody w czasie słuchania audycyj radjowych. Nie były to już zwykłe pomruki i miauczenia, przypominające zażarte walki knurów, lecz pieszczotliwe słowa miłosne, szeptem wymawiane przez tajemniczy głos niewieści, które zastępowały chwilami normalną audycję, żenując wprost słuchaczy, gdyż czyniły z nich mimowolnych niedyskretnych powierników cudzych tajemnic i zwierzeń. Od czasu do czasu słychać było, lecz znacznie mniej wyraźnie, odpowiedź, udzielaną przez głos męski.

Słuchaczom zgotował aparat radjowy jeszcze drugą niespodziankę: pewnego dnia transmisja została nagle przerwana, a nowy głos niewieści oznajmił dobitnie: „Miło mi donieść panu, że pańska żona wydała na świat ślicznego chłopczyka — i że wszystko jest w najlepszym porządku". Orędzie zostało powtórzone przez kilka dni następnych, ze zmianami w doniesieniu co do płci i ilości noworodków. Równocześnie zakochani w dalszym ciągu powierzali swe tajemnice sercowe głośnikowi.

Położenie było nie do zniesienia i rodzina, u której wydawały się niesamowite objawy, odniosło się do British Broadcasting Co, która po długich poszukiwaniach i badaniach ustaliła, że pozaprogramowe rozmowy pochodziły od telefonu pewnej kliniki lekarskiej, położonej w pobliżu. Pierwszy głos niewieści był głosem córki dyrektora, która wkrótce wyjdzie zamąż. Drugie były głosami pielęgniarek, które telefonicznie informowały rodziny pacjenteko pomyślnych przebiegach wydarzeń w klinice. Jak się okazało, transmisja przez radjo doznawała zetknięcia z siecią telefoniczną. S. F.

Człowiek, który otrzymuje największą ilość listów

Człowiekiem, który otrzymuje najwięcej listów, jest bezwątpienia prezydent Roosevelt. Od czasu, gdy zamieszkał w Białym Domu, przeydent Stanów Zjedn. otrzymał w marcu ub. r. 180.000 listów, w kwietniu 135 000, w maju 105.000, w lipcu 60.000, w sierpniu 45.000, we wrześniu 60.000, w październiku 150.000, w listopadzie 240.000, oraz w grudniu 540.000 listów. Amerykanie widzą w tej ogromnej korespondencji dowód wielkiej popularności swego prezydenta.

Najdroższe marki pocztowe wystawione na licytację

W New Yorku odbędzie się za kilka tygodni sprzedaż publiczna słynnej kolekcji marek pocztowych Artura Hinds'a. W kolekcji tej znajduje się m. in. komplet czterech marek św. Maurycego, najrzadszych i najdroższych okazów na świecie. Na licytację w New Yorku wybierają się gromadnie filateliści z całego świata. Owe cztery marki przedstawiają same wartość zgórą 250.000 dolarów, nie mówiąc już o innych cennych znaczkach, których wartość dochodzi do dziesiątków tysięcy dolarów. Najtańsze okazy z kolekcji Hinds'a figurują w katalogu cen w rubryce 1.000 dolarów. Zbiory Hinds'a są najbogatsze na świecie po zbiorach stanowiących własność króla angielskiego, Jerzego V.

Zwarjował, bo pociąg się spóźnił

W godzinach wieczornych zdążał do Lizbony pociąg pośpieszny. W drodze pociąg zatrzymywał się trzy razy. Za pierwszym razem przyczyną zatrzymania się był defekt powstały w lokomotywie, nad usunięciem którego pracowano trzy godziny; za drugim razem sprawcą okazała się pknięta szyna, za trzecim — zamknięty wjazd na stację. Dwaj podróżni, kupiec Anglik i Portugalczyk, właściciel fabryki tapet, ulegli z racji opóźnienia pociągu niesłychanemu zdenerwowaniu. Na nic nie zdała się upsokajająca interwencja konduktora, przed samym wjazdem na stację w Lizbonie obaj pasażerowie dostali istnego napadu furji. W wagonie powstała panika, aż wreszcie wezwano pogotowie, nałożono szaleńcom kaftany bezpieczeństwa i odwieziono ich do szpitala.

5000 horoskopów

Jeden z członków znanej rodziny miljarderów amerykańskich, Astorów, ofiarował nowojorskiemu stowarzyszeniu okultystycznemu „Astrea" sumę 10 000 dolarów. Suma ta ma posłużyć Stow. „Astera" w myśl życzeń ofiarodawcy dla przeprowadzenia jak najściślejszych sprawdzeń wielkiej ilości horoskopów Impreza ta ma stwierdzić, czy i w jakim stopniu prawdziwe są zapewnienia astrologów, iż różne cechy charakteru i koleje życia danego człowieka wynikają z jego horoskopu urodzenia, czy — dalej — horoskop ten pozwala na postawienie takiej lub innej prognozy, dotyczącej przyszłości danego osobnika.

Ofiarodawca określa zgóry, w jaki sposób mają być prowadzone badania. Żąda on, by ze wszystkich stanów U. S. A. zgromadzono 5000 horoskopów, przyczem służące za podstawę faktyczną do horoskopów dane i dokumenty mają być potwierdzone w drodze urzędowej. W grę mają tu wchodzić dane takie, jak: daty urodzin znanych osobistości, rozmaite okoliczści, towarzyszące pierwszym poczynaniom danych osób itd. Największą jednak wagę przypisuje Aster wynikom zbadania horoskopów znanych przestępców, międzynarodowych hochstaplerów, fałszerzy, złodziei, włamywaczy, morderców. Z porównania treści horoskopów z treścią życia i losów danych osobników wypłynąć musi, zdaniem Astora, prawdziwość lub błędność horoskopów.

Stowarzyszenie „Astrea" przyjęło fundację i zgodziło się na wszystkie warunki postawione przez ofiarodawcę, a prace nad zgromadzeniem i zbadaniem horoskopów mają być natychmiast rozpoczęte i prowadzone w takiem tempie, aby mogły być ukończone w ciągu roku bieżącego. Ostateczny wynik tych badań będzie niewątpliwie oczekiwany z zaciekawieniem. Or.

Z dziedziny mody

SUKNIA „NA CODZIEŃ"

Suknia „na codzień", suknia, którą nosimy najczęściej, zajmuje zwykle, zupełnie niesłusznie, dość podrzędne miejsce w garderobie pani. Przedewszystkiem w projektach na nowe toalety i w obliczeniach budżetowych brana jest pod uwagę suknia balowa, wieczorowa i wizytowa, wszystkie toalety „galowe" i „na pokaz", a potem dopiero skromna lecz jakże użyteczna suknia codzienna, na którą przeznacza się często znoszoną i już niemodną suknię wizytową. Wybór sukni na codzień, a więc sukni noszonej do pracy w biurze, laboratorjum, atelier, uniwersytecie lub w domu, świadczy jednak w równej mierze o dobrym smaku i elegancji, jak wybór „wielkiej toalety".

Materjałem odpowiednim na taką suknię są miękkie, elastyczne wełny, gładkie lub wchodzące ostatnio w modę przecięte wąskiemu „rayures" Wełny, których wyrób jest ostatnio tak udoskonalony, że przypominają grube prawdziwe jedwabie, układają się i noszą znakomicie. Kolory materjałów — raczej ciemne, obok klasycznego granatowego i brązowego, beige, szary i ciemny bleu. Prostotę kroju sukni wynagradza fantazyjna linja rękawów, przeciętych, namarszczonych lub ozdobionych naszytą ukośnie plisą. Schyłek tegorocznego sezonu zimowego i zapowiedzi wiosenne przynoszą pewne zmiany w umieszczaniu tych ozdób. Nadmierne poszerzanie ramion przestało już być modne, plisy, fantazyjne nacięcia i falbanki znajdować się będą odtąd niżej, tuż nad łokciem lub u nasady rękawa.

Ale prawdziwą ozdobą sukni codziennej, jej wdziękiem i pointe'ą, dziedziną, w której rozwinąć można mnóstwo pomysłów, są białe kołnierzyki, kamizelki, kokardy i mankiety. Komplet kołnierzyka i mankietów z lavable'u, piki lub voile triple, duża, płasko przypięta kokarda, zmienią ciemną sukienkę do niepoznania, nadając jej piętno świeżości. Niektóre z kompletów odznaczają się oryginalnością kroju, inne pięknem wykończeniem ręcznej mereżki, haftu angielskiego, lub cieniutkich „nervures". Białe dodatki, które Francuzi określają ogólnem mianem „lavables", są zawsze modne i harmonizują niemal z każdym krojem.

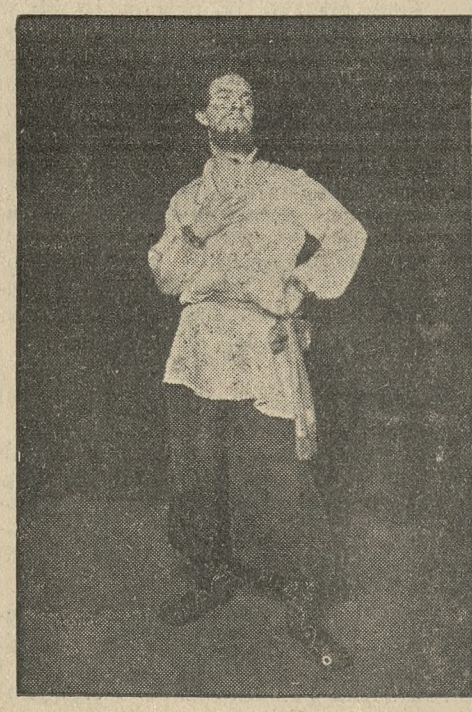

Teatr Wielki wystawił przed kilkoma dniami operę Aleks. Borodina „Kniaź Igor", która przyjęta została z największem uznaniem. Opera ta dotąd w Polsce grana nie była. Libretto z rosyjskiego tłumaczył artysta naszej sceny Aleks. Karpac-

ki, który kreował rolę tytułową. Powyżej podajemy dwa zdjęcia z tej potężnej opery pp. Gruszczyński i Warchalewski w kapitalnych typach lirników - pijaków i Witold Szpinger w świetnej kreacji kniazia Jarosławicza.

Po jubileuszu „Stratosfery"

Gdy rok temu powstała „Stratosfera" jako sekcja rozrywkowa przy Bratniej Pomocy U. P., nie liczono się naogół z możliwością istnienia jej przez czas dłuższy. Tymczasem stało się, że każdy wieczór „Stratosfery" budził coraz większe zainteresowanie i domagano się coraz to nowych. I tak „Stratosfera" rozwija się coraz piękniej, a programy jej stawały na coraz wyższem poziomie. Popularność tego sympatycznego zespołu akademickiego wzrosła niebywale. Na „wzlotach" panował przysłowiony tłok — publiczność bawiła się nadzwyczajnie. To też organizatorzy „Stratosfery" postanowili celem upamiętnienia swej jednorocznej owocnej działalności wystąpić ze „wzlotem jubileuszowym". Celem uniknięcia natłoku urządzono trzy imprezy z identycznym programem. Zainteresowanie publiczności było bardzo duże. Tymczasem bywalców „Stratosfery" spotkał pewien zawód. Nastrój bowiem panował nie taki, jak zazwyczaj.

Przyczyną tego była znaczna niedyspozycja Hernesa. Jego konferansjerka tym razem była nieco ociężała, brakło jej tego lekkiego i swoistego dowcipu, który zwykle zmuszał ludzi do huraganowego śmiechu. Coś się nie kleiło i dowcipy nie „wychodziły". Był to jego czarny i najgorszy dzień. Sądzimy jednak, że ten przemiły chłopiec z Borzykowa weźmie nerwy swoje i nastroje w garść i popracuje trochę nad sobą, by na najbliższej „stratosferze" znów zabłysnąć całą gamą barw swego słonecznego humoru. Drugą przyczyną był brak wykonawców w części literackiej. Wystarczy powiedzieć, że w 1-szym dniu „jubileuszu" dźwigał cały ciężar jeden Miklaszewski. Wszystkie jego utwory, świetnie wypracowane i wykonane, „wychodziły". Było to jednak za mało. Dopiero w drugim dniu dołączył się Niebieszczański z doskonałemi satyrami, no i... jakoś poszło. Pierwszorzędnemi utworami były zwłaszcza piosenka Miklaszewskiego „Ja sobie nie mogę przypomnieć" do muzyki Dzięgielewskiego i Niebieszczańskiego „Wstęp do Kordjana".

Część muzyczna była tym razem nadzwyczaj bogata, urozmaicona i świetnie przygotowana, uwypuklając tem silniej szczupłość części literackiej. Duety p. Różyckiej i Sokoła wypadły rzeczywiście pięknie. P. Różycka posiada przemiły głos i występem swoim zjednała sobie odrazu sympatję publiczności. Arje operetkowe śpiewała p. Kreyczi'owa, obdarzona miękkim i pięknie (zwłaszcza w pianach) brzmiącym głosem; to też publiczność zmusiła ją do bisów. Obie śpiewaczki ogólnie się podobały i nie wątpimy, iż zechcą znowu wystąpić w „Stratosferze".

Solistą wieczoru był Śpiewiński, posiadający już ugruntowaną opinję dobrego skrzypka. „Szkic wschodni" Dzięgielewskiego w jego wykonaniu szczególnie żywo oklaskiwano.

Wystąpił też nowo zorganizowany zespół Rewellersów pod kier. Mazurkiewicza. Trudno byłoby coś o nich pisać na podstawie jednego utworu; w każdym razie są sympatyczni i za pracę i dobre chęci słusznie im się należały otrzymane oklaski.

O występach Dzięgielewskiego i Budzińskiego na 2 fortepianach — które dopełniły części muzycznej — pisać nie będziemy, bo „firmy" te są wszystkim dobrze znane. Na zakończenie powiemy, że gdyby część literacka była tak obfita i tak przygotowana, jak część muzyczna, gdyby Hernes był..., Hernesem, to w sumie bylibyśmy mieli jeden z najmilszych wieczorów. Wierzymy jednak, że sympatyczni „stratosferowicze" w drugim roku swej działalności dadzą nam znowu tyle miłych i niezapomnianych wieczorów, co w ubiegłym, i w tej myśli czekamy wszyscy na najbliższą „stratosferę".

Najstarszy teatr na świecie

Uczony francuski Ludwik Pernier ogłosił w pracy dla instytutu archeologicznego opis ruin najstarszego na ziemi teatru, odkrytego przezeń na wyspie Krecie. Zdaniem sławnego archeologa, Kreta była w XX wieku przed narodzeniem Chrystusa ośrodkiem ówczesnej cywilizacji śródziemnomorskiej. Włoska misja archeologiczna znalazła w okolicach staorożytnego miasta Festos resztki gmachów, o których wspomina się w Odyssei, m. in. ruiny olbrzymiego teatru, zbudowanego w 1580 r. przed Chrystusem. Teatr ten był połączony schodami z pałacem królewskim. Oba gmachy zniszczone zostały prawdopodobnie podczas trzęsienia ziemi. S. F.

PASTILLES
VALDA
na
KATAR
W sprzedaży w aptekach i składach aptecznych.
ng 4742

TEATRY

Dziś koncert symfoniczny

Przypominamy o dzisiejszym koncercie symfonicznym, który pod dyrekcją Tadeusza Mazurkiewicza odbędzie się w Teatrze Wielkim. W programie Liszt „Tasso", Czajkowski „Romeo i Julja", R. Strauss „Don Juan" oraz dwa utwory fortepianowe w wykonaniu prof. Gertrudy Konatkowskiej: Mozarta koncert Es-dur i Webera „Koncertstück".

Debjut Toli Beck-Frankiewiczowej

Znana śpiewaczka koloraturowa p. Tola Beck-Frankiewiczowa zadebjutuje jako Violetta w operze „Traviata" w sobotę dnia 24. b. m. Partję Alfreda kreować będzie znakomity tenor K. Czarnecki.

W przygotowaniu operetka Jana Straussa „Wesoła wojna", do której odbywają się intensywne próby pod dyrekcją pp. kapelmistrza Buchwalda i reżysera Folańskiego.

Dziś premjera w Teatrze Polskim

Dziś premjera przekomicznej krotochwili w przeróbce K. Szuberta **„Ciapciuś".** Miłośników prawdziwego humoru czeka uczta nielada. Szubert zato ręczy grając główną rolę. Obsadę stanowią czołowe siły Teatru Polskiego. Nowa wystawa Z. Szpingiera. W sobotę po poł. dla młodzieży „Hamlet" w niedzielę po poł. po raz ostatni „Waterloo".

Dziś przedstawienie jubileuszowe

Dziś w czwartek Teatr Nowy święci rzadki jak na dzisiejsze czasy „złojubileusz", a to 50-te z rzędu przedstawienie wesołej komedji **„Pieniądz nie jest wszystkiem".** Od dwóch miesięcy artyści grają jedną i tę samą sztukę, jest to naprawdę rekord, to też budka suflerska zginęła już dawno z powierzchni sceny i cały teatr żyje rolami tej świetnej sztuki, na której jest zawsze gwarno, wesoło i ludno.

Wzrost ruchu rowerowego w Szwecji

W ciągu ostatnich dwóch lat dał się zauważyć w Szwecji znaczny wzrost ruchu rowerowego. Nowe mosty i drogi posiadają obecnie specjalne odcinki, przeznaczone dla rowerzystów. Statystyka wykazała, że w r. 1933 ruch rowerowy wzrósł o 30% w stosunku do roku poprzedniego.

SPORT

Hokej na lodzie

W nadchodzącą niedzielę rozegrany zostanie w Krynicy mecz hokejowy Polska - Niemcy. Mecz ten będzie częściowo transmitowany przez Polskie Radjo między godz. 20,25 a 21,05. (Pat.)

Narciarstwo

We środę nastąpiło otwarcie międzynarodowych zawodów o mistrzostwo FIS i rozpoczął się kongres FIS. W pierwszym dniu odbył się bieg na 18 km. W biegu tym zaznaczyła się wyraźna przewaga Finlandczyków, którzy zajęli **trzy pierwsze miejsca.** Pierwszy był Nurmela w czasie 1 g. 04:29, 2. Saarinen 1 g. 05:35, 3. Lapalainen 1 g. 06:10. Czwarte miejsce zajął Szwed Haeggblad. Z Polaków biorących udział w biegu, najlepszym był Stanisław Marusarz z czasem 1 g. 14:05 zajmując 62 miejsce w ogólnej klasyfikacji. Mistrz Polski Czech Bronisław był 70 w czasie 1 g. 14:36. Andrzej Marusarz zajął 109 miejsce z czasem 1 g. 23:32. — W uzupełnieniu powyższej wiadomości PAT należy jeszcze dodać, że wśród zgłoszonych do t. zw. kombinacji nasi zawodnicy znajdują się na zupełnie dobrem miejscu, a nawet Marusarz jest w pierwszej dziesiątce; ma poważne szanse, jak również Bron. Czech poprawiania swej lokaty, gdyż obaj skaczą lepiej niż biegają. W każdym razie w kombinacji są oni pierwszymi z zawodników nieskandynawskich, a w biegu na 18 km. wyprzedzili ich tylko nieznacznie Niemcy Leupold, oraz Motz. W kombinacji na czołowych miejscach znajdują się Norwegowie Hagen i Stenen.

Życie organizacyjne

Walne zebranie „Warty", które odbywa się dziś w jednej z sal Domu Rzemieślniczego posiada dla naszego życia sportowego specjalne znaczenie ze względu na wybitną pozycję, zajmowaną przez zasłużony ten klub wielkopolski w dziedzinie sportowej na obszarze nietylko ziem zachodnich, ale również i całej Polski. Wyrazem pozytywnej pracy „Warty" jest wydane przez nią obszerne, b. starannie i rzeczowo opracowane sprawozdanie z rocznej działalności, które może być wzorem dla wszystkich towarzystw i organizacyj. Te roczne sprawozdania popularnych „zielonych" są wiernem niemal odzwierciadleniem życia sportowego na naszym gruncie, ponieważ zasięg „Warty" jest b. szeroki, a jej przedstawiciele startują we wszystkich prawie imprezach. Stąd podwójne poniekąd znaczenie przedstawionego bilansu pracy, bilansu b. chlubnego, czego dowodem chociażby jest fakt zdobycia 8 mistrzostw (w tem dwóch zespołowych w lekkiej atletyce i w pięściarstwie) Polski, 30 mistrzostw okręgowych, oraz zgłoszenie do różnych dziedzin sportowych 579 zawodników. W nowym roku pracy zasyłamy „Warcie" serdeczne życzenia dalszego rozwoju i jak najlepszych rezultatów. Ze swej strony będziemy popierać jak dotąd wszelkie jej poczynania, ustosunkowując się do nich życzliwie i rzeczowo.

Gdy serca zabiją w miłości takt...

Już jutro w piątek odbędzie się w teatrze świetlnym „Słońce" uroczysta premjera wspaniałego filmu p. t. **„Burza o brzasku"** produkcji wytwórni **„Metro-Goldwyn-Mayer".** Jest to jeden z nielicznych filmów, które zjawiają się na ekranie i od pierwszej sceny zdobywają uznanie publiczności. Akcja **„Burzy o brzasku"** tętni rozmachem, rozmaitością i potęgą tematu. Zresztą fakt, że obraz ten wyszedł z pod reżyserji **Ryszarda Bolesławskiego** pozwala nam utwierdzić się w przekonaniu, że **„Burza o brzasku"** będzie **niespodzianką** w jaknajlepszym gatunku. Pewne jest, że w rzadko którym filmie został tak interesująco przedstawiony **motyw miłosny,** pokazany w dodatku **z niespotykaną subtelnością i wiarogodnym realizmem.** Miłość w takiem ujęciu, jak to nam pokazują **piękna Kay Francis** i urodziwy **Nils Asther,** bohaterowie **„Burzy o brzasku",** jest owiana jakimś ujmującym czarem, który udziela się **nawet widzowi.** Ten cudowny nastrój potęguje jeszcze **wspaniała muzyka,** głównie zaś **tęskne romanse cygańskie i oszałamiające czardasze. „Burza o brzasku"** zasługuje w całej pełni na nazwę „wielkiego filmu" i jest bezsprzecznie **jednym z najkapitalniejszych obrazów,** jakie w bieżącym sezonie podziwialiśmy w Poznaniu. **Jutrzejsza premjera w „Słońcu" wzbudziła ogromne zainteresowanie w najszerszych sferach naszej publiczności.** Pg 2981

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

= **E. D.** „Reichsanzeiger" wzgl. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung". Roczniki są w obydwu wymienionych bibljotekach. (K)

= **K. M.** Zawód Pański nie należy do rzemiosł — po myśli przepisów ustawy przemysłowej; zatem musiałby wykupić świadectwo przemysłowe oraz opłacać podatek obrotowy. (K)

— **Stary Abonent, ul. Wrocławska.** Owszem, sprawa może mieć powodzenie; radzimy powierzyć ją adwokatowi. (K)

— **M. B. Bydgoszcz.** Tramwaje elektryczne istnieją w Poznaniu przeszło 35 lat, przedtem były konne. (K)

— **K. K.** Owszem, może Pan go zaskarżyć. (K)

— **Czytelnik z Wildy.** My tego nie możemy oznaczyć. Stosunek procentowy znajdzie Pan w dokumencie, przez który Panu rentę wymierzono, lub dowie się Pan go w ubezpieczalni. (K)

— **Młoda Czytelniczka.** Służy Pani prawo niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę w myśl art. 31 punkt d rozporządzenia Prez. Rzpl. z 16. 3. 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. 35/28, poz. 323), mianowicie „w razie niezachowania przez pracodawcę istotnych warunków umowy". Do „istotnych warunków" należy przedewszystkiem regularne wypłacanie wynagrodzenia. Radzimy postawić sprawę wobec pracodawcy jasno, a po rozwiązaniu umowy wdrożyć skargę o zaległości. Postąpienie zamierzone przez Panią nie byłoby zgodne z prawem. (K)

— **Cz. A. K.** Skala wymiarowa podatku obniża się na podstawie art. 27 ustawy o podatku dochodowym o 6 stopni, wobec czego Pański dochód nie podlega podatkowaniu. Czy wniósł Pan dwołanie? Powinno być dokonane w ciągu 30 dni od doręczenia nakazu płatniczego. (K)

— **M. 5. Poznań.** Ojcu należy się z samego prawa również część (¼), jeżeli nie był współwłaścicielem pozostałych przedmiotów. Jeżeli był, to jego udział w własności nie podlega podziałowi. Objekt jest za mały, aby warto było si procesować. (K)

= **Stała Czytelniczka K. B.** Niema rady, bdzie musiała zapłacić; przedawnienia jeszcze niema. (K)

— **P. Andrzej Borowicz.** Wymienione lckale (izby) również podlegają opodatkowaniu. (K)

— **Przynależne.** W normalnych warunkach należałoby się za 4000 mk. — 125 zł., za 300 mk. — 18,45 zł., za 400 mk. — 24,60 zł., za 11000 mkp. — 9,35 zł., za 150000 mkp. — 16,50 zł. Wobec upadłości otrzyma Pan tylko tyle, ile wypadnie z podziału masy upadłościowej. (K)

— **Wi — K.** W sprawie pogróżek radzimy skierować do prokuratury przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu doniesienie karne. Sprawę pretensji odszkodowawczej radzimy powierzyć adwokatowi celem wdrożenia skargi. (K)

— **L. S.** Równowartość 100 mk. z lipca 1915 wynosi 109 zł. (K)

— **P. P. 1.** Rozporządzenie Rady Ministrów z 28. stycznia 1934 w sprawie zmiany rozp. Rady Min. z 25. czerwca 1932 o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych — Dz. U. nr. 10 poz. 78. (K)

Jak dla kwiatów trzeba wody, Tak „MIAFLOR" dla urody
KREM PUDER MIAFLOR
UTRZYMUJE DELIKATNĄ I PIĘKNĄ CERĘ
HENRYK ŻAK · POZNAŃ
Pg 2 980-Z 17 20

— **Wuska.** Radzimy zwrócić się w tej sprawie do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu. (K)

RADJO

Piątek, dnia 23 lutego 1934 r.

Poznań (346 m) **13.00** płyty; **14.02** giełda; **17.50** skrzynka rolnicza; **18.20** utwory fortepianowe w wyk. M. Szczerbińskiej; **18.40** pieśni w wyk. M. Zygmańskiego (baryton); **19.20** „Weekend" — prof. J. Kilarski; **22.40** muzyka taneczna z płyt.

Dobre anodówki kupujemy
w fmie „OGNIWO" Poznań, W Garbary 19
Pg 2 851-6.111

Warszawa (1415 m) **7.00** audycja poranna; **12.05** muzyka popularna z płyt; **15.40** koncert zespołu jazzowego; **16.10** recital fortepianowy Marji Mirskiej; **16.40** „Przegląd wydawnictw"; **16.50** płyty; **17.25** koncert chóru ukraińskiego im. Łysenki pod dyr. Sołłohuba; **17.50** „Nowiny rolnicze"; **18.00** „Nowa ustawa akademicka w stosunku do młodzieży" — wygł. p. nacz. Aleks. Kawałkowski; **18.20** koncert Kapeli Ludowej F. Dzierżanowskiego i W. Suchockiego; **19.20** Dokąd jechać w święto? **19.25** feljeton aktualny; **19.40** wiadomości sportowe; **19.43** komunikat śniegowy z Krakowa; **19.47** dziennik wieczorny; **20.00** „Myśli wybrane"; **20.02** pogadankę muzyczną wygł. p. Karol Stromenger; **20.15** tr. I cz. koncertu symf. z Filharm. Warsz.; wyk.: Ork. Filharmonji pod dyr. Ign. Neumarka i Ada Sari (śpiew); **21.00** fragment koncertu międzynarodowego, poświęconego muzyce jugosłowiańskiej, tr. z Beogradu; **22.00** „Sąd nad kopciuszkiem" Jan Waśniewski (felj. lit.); **22.15** d. c. tr. z Filharmonji Warszawskiej; **22.40** muzyka taneczna z dancingu „Oaza".

Programu zagraniczne. Ryga: 19.15 koncert symf.; **Moskwa (Komitern):** 20.00 „Eugenjusz Onegin" — opera Czajkowskiego; **Sottens:** 20.35 koncert symf.; **Medjolan:** 21.00 koncert symf.; **Daventry:** 21.00 „The Devil Take Her" — opt. Artura Benjamina; **Poste Parisien:** 21.10 koncert symf.; **Londyn Reg.:** 22.00 koncert muzyki religijnej; **Luksemburg:** 22.00 koncert symf.

Wszelkie prace i zlecenia z zakresu radjotechniki
„Radiola", Biuro Radjotechniczne, Poznań, Gwarna 11. Telefon 35-55.
ng 4757

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 21 bm. zgłoszono: Józefa Turkiewiczowa, z domu Delingerówna, 70 l. Stanisław Fojudzki, kontroler pocztowy, 62 l. Kazimiera Ratajowa, z domu Kosicka, 36 l. Kazimiera Gogulska, 5 min. Walenty Janicki, emer. pocztyljon, 67 l. Gabrjela Ratajczakówna, 5 l. 3 mies. Marjan Luga, robotnik, 29 l. Tadeusz Gebauer, jubiler, 38 lat.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

O tych, co wygrali

Jak już donosiliśmy, w ostatnim dniu ciągnienia pierwszej klasy główna wygrana 100.000 zł padła na numer 91.353, zakupiony w Warszawie. Szczęśliwym posiadaczem całego losu był p. P. B., właściciel fabryki wieńców metalowych. Tym razem zatem ślepy los wybrał człowieka stosunkowo zamożnego, któremu znaczna gotówka pozwoli rozwinąć interes i wzmocnić działalność przemysłową.

Ciekawe natomiast były dzieje losu nr. 15.231, na który padło kilkadziesiąt tysięcy. Ćwiartka tego losu była w posiadaniu młodej dziewczyny z małej wioski koło Tomaszowa Rawskiego. Julka było jej na imię. Widziała raz we śnie numer i to całkiem wyraźnie. Zapamiętała go dokładnie: 15.231. Opowiedziała o tem we wsi i starsi poradzili jej, by kupiła los tego numeru. Przypadek zrządził, że los był jeszcze niesprzedany i znajdował się w jednej kolekturze w Sosnowcu. Julka kupiła tę ćwiartkę, głęboko przekonana, że wygra. I rzeczywiście wygrała. Sen sprawdził się.

Kilkanaście tysięcy wygrał również pewien młody warszawski urzędnik bankowy. Kolektor zadyszany przyszedł do niego do mieszkania zaraz z rana z radosną nowiną. Młodzieniec leżał jeszcze w łóżku, a usłyszawszy o swojej wygranej, odwrócił się na drugi bok, mrucząc: „Jeśli wygrałem, to mogę się dziś wyspać i nie iść do biura". ng lzli

†

Dnia 20. bm., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja ukochana siostrzenica i nasza droga ciocia, ś. p.

Zofja Rüdiger

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 25. bm. o godzinie 4.30 po południu z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążona
ng 5062 **rodzina.**

Rogoźno, Poznań Berlin, w lutym 1934.

Za oddanie ostatniej posługi, dowody współczucia, liczne kwiaty i wieńce, złożone naszemu najdroższemu mężowi i ojcu, ś. p.

Janowi Alejskiemu

składamy PP. Radzie Nadzorczej w szczególności zaś p. prez. Sobolewskiemu za wzruszające słowa pożegnania, Zarządowi, Administratorom i Członkom Spółdzielni Bud. P. U. P. w Poznaniu, Przewielebnemu Duchowieństwu, Sokolstwu Okręgu Poznańskiego, Przedstawicielowi Zw. Sp. Bud. Mieszk. R. P. p. Gandeckiemu z Warszawy, Radzie Nadzorczej i Zarządowi Sp. Bud. Kolejowców w Poznaniu, Urzędnikom Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, Orkiestrze Kolejowej, Chórom oraz wszystkim Krewnym, Przyjaciołom, Kolegom i Znajomym najserdeczniejsze

zg 5634 **Bóg zapłać!**

Żona i syn.

Za okazane w ciężkim mym bólu współczucie, złożone wieńce oraz oddanie ostatniej posługi, ś. p.

Jerzemu Rękosiewiczowi

składam serdeczne

podziękowanie

wszystkim Przyjaciołom, Znajomym i Krewnym, osobno WPanu Droszczowi za wykonane pienia nad mogiłą.

Stroskana
zg 5630 **żona z dziećmi.**

Serdeczne podziękowanie

składamy tym wszystkim, którzy z powodu zgonu, ś. p.

Apolinarego Konieczyńskiego

mego ukochanego męża, naszego drogiego ojca i dziadka, okazali nam tyle współczucia, oddali ostatnią posługę drogiemu Zmarłemu oraz złożyli wieńce i kwiaty.

zg 5632/3 **Żona i dzieci.**

KLISZE DO DRUKU
Chemigrafja
Aleksy Gonia
POZNAŃ - Fr. Ratajczaka 13
Pg 2 983-8.30

Transporty samochodowe
Przeprowadzki
wykonuje korzystnie
firma spedycyjna
W. Mewes Nast.
Św. Wojciech 1. Tel. 23-35
zg 5616

Pasy transmisyjne
skórzane i z sierści
wielbłądziej
TROKI i SKROJE
pasowe do reperacji pasów
MANSZETY i KLAPY
do pomp
WĘZE POŻARNICZE
gumowe, parciane i ssące
oraz wszelkie
ARTYKUŁY TECHNICZNE
poleca po znacznie
zniżonych cenach
Z. MAZURKIEWICZ
Sp. z o. o.
Fabryka pasów transmisyjnych i składnica artykułów technicznych
Poznań, Kantaka 8/9
Tel. 30-22

CEMENT
Wapno budowlane z Wapienna.
Papę izolacyjną.
Sufitówki Foerstera.
Płyty ceglowe.
Trzcinę sufitową oraz wszelkie inne materjały budowlane, dostarcza po korzystnych cenach na budowle
Gustaw Glaetzner
Poznań 3
Jasna 19 Tel 6580 i 6328
Składnica: ul. Kraszewskiego 10
Pg 2907-7.41

CO MA WSPÓLNEGO CERA Z miłością?

Oto zdanie gwiazdy ekranu

Gdyby kobieta zdawała sobie sprawę, że pierwsze wrażenie, jakie wywiera na mężczyznę jest czysto wzrokowe, byłaby bardzo bliska zdobycia upragnionego mężczyzny. Przedewszystkiem przyciąga go jej cera. Liczne próby dowiodły tego. Dowiodły one również, że przeciętny mężczyzna czuje głęboki wstręt do błyszczącej, połyskującej cery. Nie znosi on także publicznego pudrowania się. Znane gwiazdy ekranu i sceny znalazły sposób pokonania tych trudności przez zwykłe stosowanie pudru zmieszanego z pianką kremową. Owa pianka kremowa nietylko czyni puder przylegającym i niewidocznym, lecz także działa wzmacniająco na skórę, usuwa połysk nosa i zapobiega błyszczącej tłustej, szorstkiej cerze. W znakomitym paryskim Pudrze Tokalon Pianka Kremowa jest zmieszana specjalnym patentowanym sposobem z najcieńiej przesiewanym pudrem. Puder ten trzyma się pomimo pocenia się podczas tańca, spacerów w deszczowa pogodę uprawiania sportów lub kąpieli morskich. Puder Tokalon na Piance Kremowej nadaje cerze ten nieopisanie świeży, wiośniany wygląd, który budzi podziw każdego mężczyzny.

ng 5055

Wielka Sensacja!!!

Czwartek 22 lutego

Otwarcie Magazynu Wytwórni Wyrobów Skórzanych

P. KURDELSKI

Poznań, ul. Półwiejska 6 i Filja ul. Wielka 10

POLECA

Towary, jak torebki damskie, teki, walizki, parasole, nesesery i t. p. pierwszorzędnej jakości po niebywale niskich cenach, umożliwią każdemu mimo kryzysu pokryć swoje zapotrzebowanie **w jedynej firmie Chrześcijańskiej tej branży** i przy **tej ulicy.** dg 1028

WINA
i
Spirytusy { *RZETELNE SMACZNE NIEDROGIE*
dostarczają

Nyka & Posłuszny
Skład Win, Poznań, Wrocławska 33/34, telefon 11-94
Przysięgli dostawcy WIN MSZALNYCH.
Pg 2 088-4.53

Restauracja w Hotelu Polonja
Tel. 79-59 **Grunwaldzka 18** **Tel. 79-59**
wydaje od godziny 7 rano **śniadanie 0,55 zł, obiady z 3 dań 1,10 abonament 0,90 Kolacje 1,20**
P. T. Towarzystwom polecam bezpłatnie sale jak i gabinety na wszelkie uroczystości. zg 5629

Marchew jadalną St. Valery
Buraki czerwone egipskie
Kapustę białą w główkach
ma do oddania wagonowo zg 5 635
DOM. KOTLIN stacja, poczta i tel. ***KOTLIN 9***

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
członków Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych.

W piątek, dnia 9 marca rb. o godz. 19 m. 45 w lokalu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w Warszawie, ul. Traugutta 4, odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Związku, wyznaczone przez Pana Komisarza Wyborczego na podstawie §§ 39 i 41 regulaminu wyborcązego do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

1. Otwarcie Zgromadzenia przez prezesa Rady, wybór sekretarza i skrutatorów.
2. Wybór uzupełniający jednego radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Powyższe Zgromadzenie Walne na podstawie art. 34 statutu zwołane jest w jednym terminie i będzie prawomocne bez względu na liczbę członków obecnych. dg 1033

Polski Związek Przemysłowców Metalowych.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811
1 t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. KAMIENICE

Kamienicę
nową Łazarz, trzypiętrową, plac budowlany sprzedam 28 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 26 718

Dom
Poznaniu przy tramwaju, 3 lokatorów, wolne mieszkanie, czteropokojowe, morga ogrodu owocowego, cena 11 000, wpłaty 7 000 spiesznie sprzeda Nowak, Marszałka Focha 15 „Pawilon". zdg 26 844

Kamienicę
centrum 180 000, wpłaty 120 000. Małecki, Rybaki 20a. zdg 26 841

Kamienicę
dochód, 11 300 za 65 000, wpłaty 40 000. Pośrednicy wykluczeni. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 794

Willa
nową 3 mieszkaniową 33 000 — sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 946

Kamienicę
Starym Rynku wolnym składem tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 987

2. PIENIĄDZ

Pierwszorzędny
majątek sześć tysięcy mórg szuka pożyczki 150 000.— na I. hipotekę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 811

Kupię
hipotekę na willi lub domu w złocie od 6—20 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 419

Pożyczki
pod zastaw listu hipotecznego 4—5 tysięcy złotych poszukuję. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 26 748

200
pożyczki procent pokój umeblowany kawa, herbatą. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 887

Hipoteka
I. 2 500 sprzedam 2 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 27 007

4 OSOBISTE

Grafolog London wszechświatowej sławy! Poznań, Śniadeckich 4, m. 10
Grafolog London zdumiewająco odkrywa wszelkie tajemnice z charakteru pisma, anonimów, fotografji. Wyszczególnia najważniejsze fakty w sprawach: życiowych, majątkowych rozwodowych oraz o wyniku spraw procesowych. Określa charakter, zdolności, przeznaczenie. Na życzenie experymenty medjalne. — Zainteresowanym grą Loterji Państwowej wskaże numery szczęścia lub ostrzega przed stratą. Dyskretne niekrępujące przyjęcia rano od 10—1 i od 3—8 wieczorem. W niedziele i święta od 3—6. zdg 25 129

Osoby
które były świadkami upadnięcia pani dnia 18 grudnia godz. 15 na Starym Rynku przed nr. 78 i podniesli ją proszę o podanie adresu Wielkie Garbary 10, m. 22. zdg 26 542

Za
długi żony mej Ludwiki z Spiżewskich — Żurkiewiczowej nieodpowiadam. Stanisław Żurkiewicz, ul. Wodna 23. zdg 26 661/2

6. OŻENKI

Prawnik
urzędnik państwowy pozna panią z posagiem zdecydowaną do ożenku. Nieanonimy do Kurjera Poznańskiego zdg 26 722

Panna
lat 22, posagu 45 000 wyjdzie zamąż. „Przyszłość", Strzałowa 3. Znaczek odpowiedź. zdg 26 868

Dwaj kawalerowie
lat 30, Wielkopolanie wykształceni, zawodowi agronomi, na poważnych, samodzielnych stanowiskach, poszukują na tej drodze znajomości pań inteligentnych, religijnych, niedzisiejszych poglądów, kochających wieś w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia tylko poważnie myślących pań z dołączeniem fotografji z całem zaufaniem kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 26 879

7. SPRZEDAŻE

Kolonjalkę
mieszkaniem. Adres Kurjer Poznański zdg 26 800

Do wynajęcia
skład kolonjalny i restauracja w powiatowem mieście, zaprowadzony dobrze od 150 lat z mieszkaniem od 1 marca. Kaucja pożądana. Zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Pozn. dg 1 018

Meble najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdg 24 596

Gospodarstwo
50 mórg z kompletnym inwentarzem do sprzedania na dogodnych warunkach (długoletnia spłata). Pośrednicy wykluczeni. Wiadomość Złotniczki 12 obok Pobiedzisk. zdg 26 931/2

Meble białe
łóżka żelazne, szafy, tapczany, materace sprężynowe najtaniej. Asygnaty „Kredyt" „Sprzęt Domowy". św. Marcin 9/10. Pg 2548-53.296

Gospodarstwo
60 mórg nad jeziorem, inwentarzami i zapasami ze składem kolonjalnym pod Poznaniem torf i materjał na wyroby cementowe. Adres Kurjer Poznański zdg 26 011

Dziewięćdziesiątdwumorgowe
prywatne, dobrej kulturze, kompletne inwentarze, wpłaty do 10 tysięcy sprzeda Jaworowska. — Uścikowiec, powiat Oborniki. zdg 24 819

Majątek ziemski
450 mórg dobrej ziemi w wysokiej kulturze, 3 km od miasta powiatowego, cukrowni i stacji z kompletnym inwentarzem żywym i martwym, garnitur parowy, centrala eletkryczna, wodociągi (mieszkanie o 6 pokojach), bez długu. Bonitacja 9 marek za hektar, cena 300 zł za morgę gotówką sprzeda z powodu śmierci właściciela i działów spadkowych, zawiadowca masy spadkowej. Zgłoszenia „Par". Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 7,47 Pg 2 921-7.47

Meble najtaniej J. Baranowski
Poznań. Podgórna 13. Pg 2519-23.59

Bolesna Męka
Jezusa Katarzyny Emmerich — brosz 95 gr., opr. 1,50. Księgarnia Katolicka, Poznań, ul. Jezuicka 5. zdg 26 211

Lokomobila
Lanz „Compound" 1917, 12 atm. 80 KM jak nowa na sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 703

Sprzedam
biały modny wózek dziecięcy. — Hajdrowski. Dąbrowskiego 25, m. 11. zdg 26 705

Dywan
duży, ręczny okazyjnie na sprzedaż. Wiadomość Kawecki spedytor, Gąsiorowskich. zdg 26 706

Meble
Kwiatowa 10, mieszkanie 13 godziny 3—5. zdg 26 707

Okazja
salonik, sypialnia i inne meble tanio sprzedam. Ratajczaka 29, m. 6. zdg 26 697

Psa
czujnego sprzedam. Łukaszewicza 1, m. 10. zdg 26 755

Parcelę
budowlaną Poznań-przedmieście, urocze położenie sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 761

Szpica
młodego kupię. Adres Kurjer Poznański zdg 26 777

Elektroluks
nowy za połowę ceny kupna sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 26 698

Willę
piękną, murowaną, ogród na Pomorzu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 277

Expresso
na 10 litrów, Weinkauf, Zaułek św. Wojciecha 1, m. 14. zdg 26 818

Skład
bielizny towarów krótkich sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 731

Natychmiast
sprzedam 1005 morgowy dobry majątek, wpłata 130 — 150 000 złotych, dalej 322 mrg (Niemca) gotówka 90—100 000 złotych. Molinek, Poznań, ul. Marszałka Focha 67. zdg 26 547

Kasę
National nowy typ sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 699

Restaurację
centrum Poznania koncesję, towarem, urządzeniem, dobrze prosperującą sprzedam 4 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 732

Resztówka
prywatna. 200 morgowa, ziemi pszennej, drenowanej, zabudowania masywne, inwentarze kompletne sprzedam 40 000, wpłaty 20 000, reszta amortyzacja. Krzesiński, Piekary 8. zdg 26 241

Pół darmo
pianino, sypialnię kuchnią sprzedam. Górna Wilda 78 skład. zdg 26 835

Sprzedam
skład cukierków ul. Focha. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 797

Skrzydło
100 zł maszyna do szycia tanio Kramarska 23 — 3. zdg 26 790

Radjo
głośniki dynamiczne. Magnetyczne części radjowe bezcen. Kanałowa 4, m. 10. zdg 26 787

Parcelę
najlepszem położeniu Dębca — mniejszą, większą tanio. Śniadeckich 16 — 3 zdg 26 788

Podstaw walcowy
podwójny 800×300 oraz urządzenia młyńskie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 701

Komin murowany
wysokości 32 mtr średnicy 2 780 razy 550 mm na rozbiórkę do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 702

Tanio!
2 łóżka z materacami, lustro, kanapa, stół, szafa, obrazy na sprzedaż. Małe Garbary 9, spedytor od 12—1. zd 24 887

Kolonjalkę
z mieszkaniem maglą z powodu choroby sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 26 862/3

Lampy - alabastry
fortepiany, gaśnica Minimax, bufety, tapczany, stoły restauracyjne najtaniej Dom Komisowy, Wroniecka 6/8. zdg 26 914

Płyta
marmurowa, dwumetrowa. Jadłodajnia, Chwaliszewo 76. zdg 26 911

Tapczan
okazyjnie sprzedam. Skarbowa 21, m. 28. zdg 26 899

Sprzedam
dwucylindrową pompę studzienną Śniadeckich 6/17. zdg 26 890

Ślifierkę
kompl. sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 886

Parcela
1 000 mkw. Ostroroga. Szkolna 3, m. 17. zdg 26 884

Urządzenie
fryzjerskie tanio sprzedam. Szamarzewskiego 47, m. 6. zdg 26 944

Maszynę
damską 75.— sprzeda Warsztat, Kraszewskiego 5. zdg 26 942

Patefon
szafkowy tanio. Dąbrowskiego 18, m. 4. zdg 26 941

Maszynę
(pisania) amerykańską, biurową (nową) sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 26 936

Nożyce
do blachy mało używane tanio. Ostrówek 10, dozorca. zdg 26 925

Pianino
krzyżowe zł 850.— Dom Komisowy. Podgórna 10a. zdg 26 920

Kwiaciarnia
w Bydgoszczy, dobrze zaprowadzona, tanio na sprzedaż. Oferty „225" Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 5 061

Bilard
sprzedam korzystnie. Woźna 13, restauracja. zdg 26 966

Sprzedam folwark miejski
prywatne gospodarstwo, 140 mórg dobrej ziemi, z zabudowaniem pierwszorzędnem, świeżo wyrestaurowanem z wodociągami w wszystkich budynkach, z instalacjami z zapędem turbinowym, specjalność gospodarka mleczna, położenie konjunkturalne, w obrębie miasta powiatowego, szkoły średnie na miejscu, w Poznańskiem. Reflektanci zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego dg 1 035

Kolejkę elektryczną
Märklin z łącznikiem do światła, elektrycznego z wszelkiemi przynależnościami korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 964

Jadalnia
dębowa tanio, obejrzeć 12—13,30 u spedytora Małe Garbary 9. zdg 26 960

Jadalnia
stylowa rzeźbiona tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdg 26 956

Maszynę
do szycia nową. Skarbowa 18, — m. 3. zdg 26 955

Leżanki
szafy, stoły. Wierzbięcice 13 — 3 zdg 26 954

Parcele
różnej wielkości każdej dzielnicy tanio sprzedaje Sołtysiak, Prusa 18. zdg 26 947

Parcelę
ulica Słowackiego tanio sprzedam Oferty Kurjer Poznańsk zdg 26 948

Motocykl
Rudge 350. Pietrowski, Jezuicka 4. zdg 26 952

Majątek
750 pszenna zabudowania nowe, piękny dwór 160 000, wpłaty 90 tys. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. zdg 26 999

Skład
owoców krajowych, południowych zapraw, wędlin etc. korzystnie sprzedam. Suchorski. Chojnice (Pom.) zdg 26 876

Skład
cukierków, ubikacjami na cukiernię w ruchliwym punkcie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 004

Skład
nabiału, delikatesów, centrum — ruchliwa ulica zaprowadzony — sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 27 005

Piec
kąpielkowy węglowy. Leśniak, Fr. Ratajczaka 20. zdg 27 006

Materace
tapczany na sprężynach stalowych. Poduszki wyścielane. Asygnaty „Kredyt". „Sprzęt domowy" św. Marcin 9/10. Zamiejscowym cenniki. Pg 2 558-53.421

Podarki
imieninowe praktyczne tanie „Lamus", Strzelecka 1. Pg 2 557-53.428

Gospodarstwo
75 pszennej zabudowania dobre, inwentarze nadkompletne 21 000, wpłaty 9 000. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. zdg 26 995

Gospodarstwo
65 buraczana dom 6 pokoi, zabudowania masywne, inwentarze kompletne 23 000, wpłaty 11 000. Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4 zdg 26 994

Futro
czarne poszycie (nowe) średnia figurę tanio sprzedam. Plac Sapieżyński 2 a, m. 16. zdg 26 986

Skład
kolonjalny i delikatesów przy ruchliwej ulicy sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 984

Głośnik, aparat anodowy akumulator
okazyjnie. Półwiejska 23. Radjo-Elektro — Ładownia. zdg 27 001

10. MAJĄTKI

Folwarczek
dobrej 300—400 mórg kupię. — Zgłoszenia właściciele Kurjer Poznański zdg 26 793

11 KUPNA

Kupię
skład kolonjalny i delikatesów w dobrem położeniu w Poznaniu lub w mieście powiatowem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 453

Mniejszy
dom ze składem kupię w Poznaniu albo w mieście powiatowem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 452

Willkę
jedno- lub dwumieszkaniową (po 3—4 pokoi) niedawno zbudowaną w zdrowej okolicy Poznania kupię przy dobrej wpłacie. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdg 26 485

Banjo
mandolinowe kupię. Jurewicz, Focha 19, m. 4. zdg 26 720

Dom
kupię Poznaniu wpłaty 20 tys. bez pośrednictwa. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 26 719

Kupię
2 fotele tordo bujak, dywan tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 752

Kupię
urządzenie do składu towarów krótkich. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 26 819

2 manekiny
(męskie) kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 26 808

Brylanty
platynę, złoto i srebro kupuję. — W. Kruk, Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 6. zdg 26 801

Kupię
instrumenty do utworzenia orkiestry dętej. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 26 734

Futro
damskie spód kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 745

Dwie
większe szafy biurowe do akt w bardzo dobrym stanie kupimy. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 864

Ciężarówkę
używaną poszukuję 2 tonn, dobrze utrzymaną z oponami lub bez. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 26 749

Dom
w mieście powiatowym kupię, możliwie z piekarnią. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 26 921/2

Dywan perski
średniej wielkości i małe pomosty kupię także list zastawny. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 859

Motocykl
z przyczepką lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 929

Aparat Leica
natychmiast kupię. Foto-Laskowski, Wolsztyn. zdg 26 983

Maszynę
do pisania walizkową kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 508

Lampę
do gabinetu męskiego i przybory na biurko korzystnie kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 893

Srebro
złoto, meble, dywany, obrazy kupuje „Lamus", Strzelecka 1. Pg 2 556-53.429

Piekarnię
na wsi lub w mieście poszukuję. Zgłoszenia podaniem warunków Agentura Kurjer Pozn., Leszno. ng 5 057

12. DO WYNAJĘCIA

3 pokojowe
naprzeciw Parku Wilsona. Matejki 60, m. 7. zdg 26 194

Sześciopokojowe
remontowane od właścicielki. — Chełmońskiego 8. zdg 26 427

Sześciopokojowe
II. piętro, blisko parku Wilsona, słoneczne, komfort, centralne ogrzewanie, gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 018

Pokój
kuchnia gospodarz. Górna Wilda 147. zdg 26 769

Dwupokojowe
słoneczne, balkon, łazienka, centralne, piętro, Marynarska 3. zdg 26 771

3
pokoje z kuchnią urzędnikom państwowym, zwrot remontu. — Szwajcarska 26, m. 7. zdg 26 686

3 pokojowe
łazienka, czynsz rok zgóry, stróż. Gen. Umińskiego 19. zdg 26 700

Pokój
kuchnia i 3 pokojowe do wynajęcia od zaraz ul. Wzlotowa przed Lotniskiem. zdg 26 811

5 pokoi
kuchnię, mieszkanie ładne przy Nowym Rynku wynajmie solidnemu lokatorowi gospodarz. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 870

Mieszkanie
6-pokojowe centrum od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia św. Marcin 13, m. 6. zdg 26 849

Czteropokojowe
komfortowe 80, dwupokojowe, łazienka 45, pokój kuchnia 25 zł od gospodarza wynajmę zaraz. „Pawilon", Marszałka Focha 15. zdg 26 843

Pięciopokojowe
komfortowe 140 miesięcznie. — Stankiewiczowa, Wrocławska 38. zdg 26 781

7 pokojowa
willa z ogrodem zaraz do wynajęcia. Klabecka, Tama Garbarska 7, tel. 36-66. zdg 26 918

Wykwintnie
urządzone 4 pokojowe mieszkanie w całości z powodu wywędrowania na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 965

Trzy
pokoje, łazienka na Osiedlu zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Patrona Jackowskiego 43, m. 1. zdg 26 949

13. SZUKA MIESZK.

Mieszkania
dwa do czteropokojowego z kuchnią poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 565

Poszukuję
czteropokojowego mieszkania z łazienką wprost od gospodarza. Łaskawe zgłoszenia pod inżynier K. Rzeszowski, Czarnożyły, pow. Wieluń. zdg 26 594

3 — 4
pokoi z ogródkiem szuka pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 711

4 pokojowego
nowoczesnego I piętro, śródmieście od kwietnia lub maja, punktualny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 690

Poszukuję
próżnego pokoju, centrum, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 831

Urzędniczka
pokoju kuchnią lub dużego próżnego ceną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 799

Poszukuję
od 1 marca lub 1 kwietnia rb. mieszkania 3—4 pokoi z komfortem w centrum miasta. Zapłacę za rok zgóry. Zgłoszenia z podaniem wysokości dzierżawy miesięcznej li tylko od właścicieli do Kurjera Poznańskiego zdg 26 837

Urzędniczka
etatowa z matką poszukuje 1—2 pokojowego mieszkania. Czynsz ewtl. za pewien czas zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 792

Kto
da mieszkanie, znam instalacje elektryczność, ogrodnictwo. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 904

Puszczykowie
Puszczykówku poszukuję mieszkania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 903

Mieszkania
5 pok. komfortowego I. ptr. szuka od 1. 3. urzędnik, pewny płatnik od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 26 888

Lekarz
specjalista poszukuje 3-pokojowego mieszkania na praktykę I. do II. piętro front 1 marca Podgórna. Szkolna, okolice. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 5 064

Oficer
wyższy emeryt bezdzietny poszukuje 2—3 pokoj z kuchnią od 1 kwietnia, może też administrację domu objąć jakoteż kaucję złożyć Oferty Kurjer Poznański zdg 26 998

Pokoju
z kuchnią w śródmieściu lub Jeżyce. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdg 26 978

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Trzypokojowe
komfortowe na mniejsze. Adres Kurjer Poznański zdg 26 785

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
ładny. Skryta 11 — 6. zdg 26 351

Pokój
ładnie umeblowany, centralne ogrzewanie, telefon, łazienka z utrzymaniem. Siemiradzkiego 11, parter, lewo. zdg 26 245

Dwuosobowy
Orzeszkowej 13. — 1. zdg 26 247

Elegancki
frontowy. Aleje Marcinkowskiego 5, mieszkanie 8. zdg 26 687

Pokój
ładny, obiady. Skarbowa 4, mieszkanie 14. zdg 26 712

Słoneczny
ciepły 1—2 osobowy utrzymaniem Matejki 58, m. 2. zdg 26 723

Ciepły
mały uczciwej kobiecie. Matejki 58, m. 2. zdg 26 724

Pokój
dobrze umeblowany. Kantaka 5, m. 4. zdg 26 725

Niegolewskich
7, Trzebiatowska. zdg 26 763

Spokojna
21 — 6. zdg 26 767

Pokoik
Ogrodowa 4, parter. zdg 26 694

Dwuosobowy
elegancki. Plac Asnyka 4, m. 6. zdg 26 821

Pokój
utrzymaniem. Wały Jana III, 12 m. 13. zdg 26 817

Dwuosobowy
Marcina 58 — 8. zdg 26 810

Frontowy
elektryczność. Niegolewskich 2, I., lewo. zdg 26 806

Ratajczaka
11a, mieszkanie 71. zdg 26 805

Dwuosobowy
używalność kuchni. Stroma 27, mieszkanie 5. zdg 26 742

Solidnemu
panu. Św. Marcin 62, m. 6. zdg 26 830

Niekrępujący
Długa 3, m. 32. zdg 26 828

Dwuosobowy
Marcin 13 — 10. zdg 26 827

Klatki
niekrępujący frontowy, elektryczność panu. Różana 11 — 29. zdg 26 823

Inteligentnym
Wielkie Garbary 4—8. zdg 26 832

Pokój
utrzymaniem — bez. Wielkie Garbary 43, m. 7. zdg 26 860

Wały
Jagiełły 18, m. 1 utrzymaniem — bez. zdg 26 848

Pokój
ładny, spokojny, fortepianem wynajmie. Różana 22, m. 8. zdg 26 839

Umeblowany
czysty, elektryczny wydzierżawię. Dąbrowskiego 2, mieszkanie 16. zdg 26 836

Lepszy
pokój panu. Wrocławska 5/6, m. 5. zdg 26 782

Umeblowanego
łazienką, ewentl. telefonem u niemieckiej rodziny. Cena Kurjer Poznański zdg 26 786

Wspólny
Górna Wilda 42, m. 10. zdg 26 688

Niekrępujący
Marcina 14, mieszkanie 8, 1—2 osob. zdg 26 857

Wały Wazów
3 a, II. piętro frontowy, dobrze umeblowany od marca. zdg 26 856

Frontowy
jasny, bezpościelowy także małżeństwu bezdzietn. używanie kuchni. Strzelecka 19 — 11. zdg 26 854

Eleganckie
panom stanowisku, pianino (utrzymaniem). Półwiejska 2, Goderska. zdg 26 913

Podgórna
2a, — 9, utrzymaniem — bez. zdg 27 009

Miły
pokój utrzymaniem, bez. Strzelecka 3 b, m. 6. zdg 26 900

Pokój
komfortowy, światło elektryczne od pierwszego. Wielkie Garbary 53, 11. rg 1 677

Półwiejska
33 — 8. zdg 26 902

Pokój
wspólny panience od I. Żórawia 4—8. zdg 26 943

Słowackiego
29, — 7. zdg 26 937

Niekrępujący
frontowy, elektryczność. Stroma 7, m. 4, I. ptr zdg 26 928

Centrum
komfortowy, inteligentny, Ratajczaka 28 — 7. zdg 26 926

Frontowy
Kręta 24, m. 3. zdg 26 924

Klatki
schodowej. Wielkie Garbary 18, m. 13. zdg 26 971

Niekrępujący
wojskowemu. Dąbrowskiego 28, m. 5. zdg 26 953

Niekrępujący
klatki schodowej. Wszystkich Świętych 8, m. 8. zdg 26 951

Niekrępujący
tanio. Dąbrowskiego 49, m. 24. zdg 26 945

Pokój panu
3 Maja 3 — 7, dom ogrodowy. zdg 27 002

16. SZUKA POKOJU

Urzędniczka
szuka pokoju skromnego, centrum elektryczność. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 5048

Krawcowa
szuka pokoju, używaniem kuchni u samotnej osoby zamiast pieniędzy da całodzienne utrzymanie Oferty Kurjer Poznański zdg 26 713

Urzędnik
poszukuje niekrępującego, spokojnego, z wygodami blisko śródmieścia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 764

Pokoju
w śródmieściu komfortowego, frontowego, obszernego i niekrępującego poszukuje wypłacalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 762

Panienka
szuka pokoiku tanio ewentl. wspólnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 816

Pokoju
w pobliżu Zamku poszukuję z podaniem ceny. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 814

Korporacja
akademicka poszukuje 1—2 pokoi na kwaterę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 730

Przyjezdny
szuka niekrępującego pokoju 15 marca. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 26 743

Próżnego
lub umeblowanego pokoju solidny od gospodarza w śródmieściu. — Cena Kurjer Pozn. zdg 26 784

Pokoju
spokojna, skromny zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 889

Pokoju
komfortowego okolicy Piekary, niekrępujący, najchętniej z osobnem wejściem od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 013

15 zł
pokoju skromnego w śródmieściu poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 000

Próżnego
pokoju poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 988

Przyjezdny
poszukuje na stałe pokoju 4 lub 2 osobowego, noblwie umeblowanego, zupełnie niekrępującego. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 26 096

17. LOKALE

Błonia Grunwaldzkie
ubikacji na skład pieczywa, ewentualnie z mieszkania parterowego poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 582

Lokale
handlowe lub drukarnie Podgórna 3 wydzierżawię Jaroszyk. — Chwaliszewo 24. zdg 26 374

Skład
do wynajęcia. Św. Marcin 47. zdg 26 691

Lokal
na skład przyborów wojskowych z 3 pokojowem mieszkaniem. — Grunwaldzka 15, wydzierżawię. zdg 26 714

Rzeźnicki
skład pokojem 60 zł miesięcznie. Solacz, Podolska 2. zdg 26 804

Lokal
na skład skór wolny. Adres Kurjer Poznański zdg 26 842

Suterena — skład
poszukuje w centrum od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 927

Lokale
handlowe lub na drukarnię. Podgórna 3 wydzierżawię Jaroszyk. Chwaliszewo 24. zdg 26 374

18 DZIERŻAWY

Poszukuję
piekarni od 1. 4. Musiał piekarz, Dolsk, powiat Śrem, Rynek 23. zdg 26 717

Piekarni
poszukuję, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 759/60

Piekarnia
mieście powiatowem do wydzierżawienia, objęcie 4 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 976

Były
zakład nagrobków, ogrodem, dobre, wydzierżawię, wspólnika. —, Zgłoszenia J. Piotrowski, Grobla 29, Poznań. zdg 26 780

Hotel
dobrze zaprowadzony, w centrum miasta, wydzierżawie zaraz, objęcie zastępstwa gospodarza domu na kilka lat. Oferty Kledzik, Nakło. ng 5 059

Dzierżawy
2 000; 1 500, 500; 320; 200; 100; 80; 50 Kwiatkowski, Gniezno, Lecha 4. zdg 26 996

21. LICYTACJE

Przetarg nieruchomości
26 lutego 1934 r. w Sądzie Grodzkim w Śremie przetarg nieruchomości Śrem wkl. 531 położonej przy ul. Mickiewicza o obszarze 0.61.19 ha. Obszerny plac z szopami, biurem, garażem i stajnią oraz mieszkaniem szofera: dom mieszkalny z centralnem ogrzewaniem i ogród. Cena wywoławcza 27 225 złotych. Informacji udzieli adw. Mierzejewski w Śremie.

22. ZGUBY

Unieważniam
zgubione 21 lutego weksle na złotych 600; 500; 200; 100; 200; 300 in blanco, wystawca Lechosław Bocianowski żyrant Łucja Bocianowska. zdg 26 968

23. ROZMAITE

Rewolucja cen „Białego Tygodnia" J. Schubert
Fabryka Bielizny, Dom Płócien. Wrocławska 3. Pg 2 511-4.96

Ciała
swędzenie oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa krem Lain-Age (z kogutkiem). Idealny nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 4726

Siostry Służebniczki Marji, Gniezno
Chociszewskiego 9, wykonują wszelkiego rodzaju artystyczne hafty kościelne jak sztandary, ornaty, kapy, bieliznę, robótki oraz naprawy tychże. Ceny przystępne. zdg 26 040

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowiada przyszłość z cyfr — kart. Przyjmuje do 9 wieczór. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 26 847

Wykonuję
wszelkie prace wchodzące w zakres piecownictwa po cenach najniższych Stefan Maliński, mistrz garncarski, Poznań, Św. Wojciech 2a, telefon 54-40. zdg 26 773

24. NAUKA

Kursy kroju
szycia, robót ręcznych, warunki bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1, mieszkanie 7. dg 822

Szkoła Tańców Szczurkówny
Wrocławska 14. zdg 26 735

Lekcyj gry na fortepianie
udziela Stanisława Koczykówna członk. Związku Muzyków Pedagogów, ul. 3 Maja 6, III. dg 1005

Malarstwo
dla uczennicy szkolnej poszukuje się nauczycielki. Łaskawe oferty z podaniem bliższych warunków Kurjer Poznański zdg 26 838

Jąkania
oraz wszelkich wad językowych oduczа pod gwarancją. Dużo podziękowań. Jan Lange, b. Dyrektor Teatrów Polskich, Krasińskiego 13, m. 19, 7—9 wieczór. zdg 26 881/2

25. MUZYKA

Saksofonista
młody (Alt Tenor) zarazem klarnecista i skrzypek wolny od 1. 3. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 26 435

Skrzypek
rutynowany przystojny do dancingu wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 727

Duet
zgrany od marca wolny. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 728

Strojenia
fortepianów fachowo tanio. — Drygas, Podgórna 10a. zdg 26 919

2 SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Książkowa - bilansistka
pisząca biegle na maszynie z znajomością języka polskiego i niemieckiego poszukuje posady. Ustawia bilanse. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 809

Służąca
do wszystkiego, z gotowaniem, uczciwa i pracowita, szuka miejsca od 1. 3. Wymagania skromne. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 426

Krawcowa
poszukuje posady wykonuje garderobę damską, dziecięcą, bielizna poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 813

Mistrz piekarski
kawaler posiadający kartę rzemieślniczą, znajomości cukiernictwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 407

Książkowy
bilansista, obeznany z wszelkiemi pracami biurowemi poszukuje pracy w godz. popołudn. wzamian za bezpłatny nocleg. zdg 26 648

Inteligentny
sumienny kupiec poszukuje jakiejkolwiek posady jako inkasent, portjer, woźny. Pensja 100 zł miesięcznie. zdg 26 657

Ziemianin
poszukuje dla syna jedynaka, lat 25 posady rządcy w przytulnym wesołym dworze staropolskim. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 599

Rządca - administrator
rutynowany, lat 31. 13 letnią praktyką w dużych, uprzemysłowionych, bardzo intensywnych majątkach, pierwszorzędne polecenia, obecnie w niewypowiedzianej posadzie poszukuje od 1. 7. stałej posady na deputat, wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 598

TEATRY

Poznań, czwartek, 22. 2.

TEATR POLSKI: Dziś — „Ciapciuś", premjera.
Piątek, 23. 2. „Ciapciuś".
Sobota, 24. 2. „Ciapciuś".

TEATR WIELKI: Piątek, 23. 2. „Lalka".
Sobota, 24. 2. „Traviata".
Niedziela, 25. 2. o godz. 3: „Baron cygański".
Niedziela, 25. 2. o godz. 8: „Nitouche".

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE: Dziś: X. Koncert symfoniczny. Dyrygent Tadeusz Mazurkiewicz. Solistka Gertrua Konatkowska, fortepian.

TEATR NOWY: Dziś — „Pieniądz nie jest wszystkiem" — jubileuszowe przedstawienie 50-te.
Piątek, 23. 2. „Pieniądz nie jest wszystkiem".
Sobota, 24. 2. „Pieniądz nie jest wszystkiem".

TEATR NARODOWY: —
Piątek, 23. 2. o godz. 20: „Krakowiacy i Górale" w Tczewie.
Sobota, 24. 2. o godz. 20: „Krakowiacy i Górale" w Pelplinie".

KINA APOLLO METROPOLIS
NASZE KINA PROGRAMY NAJTANSZE NAJLEPSZE
W KAŻDY PIĄTEK
TYGODNIK WYDARZEŃ Z CAŁEGO ŚWIATA W ŻYWYM SŁOWIE NA EKRANACH
APOLLO i METROPOLIS
ng 4063

KINA

Poznań, czwartek, 22. 2.

APOLLO: „Piękny jest świat".
COLOSSEUM: — „Ryszard Barthelmes jako Banita"
CORSO: „Wyspa Tajemnic"
METROPOLIS: „Tajemne moce".
MOJE: „Noc w Kairze".
ORZEŁ: „Carmencita" i Straszna tajemnica zamku".
OŚWIATOWE: „Arlekinada życia" oraz nadprogram oświatowy.
RENAISSANCE: „Tajemnice dżungli malarskiej" (Pozwólcie nam żyć). — Nadprogram „Krwawy szlak".
SFINKS: „Ułani, ułani, chłopcy malowani..."
SŁOŃCE: „Zaledwie wczoraj".
TĘCZA-Łazarz: Rajski ptak
TĘCZA-Wilda: „Zew Młodości".
WILSONA: „Madame Butterfley".

Były urzędnik
samorządowy z długoletnią praktyką poszukuje posady kancelisty lub sekretarza w jakiej firmie lub redakcji czy też fabryce, szpitalu. Posiada bardzo dobre referencje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 26 381

100 — 200 zł
dam za wyszukanie stanowiska urzędnika biurowego w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 803

Dziewczyna
skromna uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 704

Kupiec
lat 46, wdowiec. były urzędnik kryminalny, poszukuje zaraz lub później stałej posady inkasenta magazyniera, podróżującego, woźnego lub kierownika kina. Posiada praktykę techniczną i dyplom samodzielności, złoże kaucji 2 500 zł. Łaskawe oferty uprasza Stefan Laszkiewicz, Poznań, — Bergera 2, m. 5. zdg 26 709

Szofer - mechanik
lat 24, przeprowadza samodzielnie remonty maszyn samochodowych, zna elektrotechnikę poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 715

Kucharka
starsza z wszelką pracą domową poszukuje posady od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 726

Kobieta
szuka pracy do drobiu kuchni lub trzody. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 750

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 923

Krawcowa
bardzo akaratna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 917

Osoba
inteligentna zajmie się wychowaniem dzieci, wyręczeniem pani domu, dobre świadectwa, zna szycie, gotowanie, zaprawy. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 967

Wszelkich
prac domowych młodsza, pilna, dobrej rodziny, świadectami szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 963

Bilansista
rutynowany poszukuje posady ewentl. godzinowej, prowdzi księgi w abonamencie, zakłada, reguluje księgi, ustawia bilanse. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 962

Sierota
uczciwa pracowita szuka od 1 marca posady do wszystkiego w dobrym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 959

Ekspedjent
młody bławatnik, dekorator poszukuje posady, skromne wymagania, okolica, obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 957

Panienka
lat 20, religijna, szuka posady ekspedjentki do składu piekarskiego utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 874

Panienka
religijna, inteligentna, z prowincji, szuka posady jeden lub dwóch dzieci, wymagania skromne. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 873

Asystent aptekarski
z językiem niemieckim, poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji. Kilkoletnia praktyka referencje dobre. Oferty Kurjer Poznański rg 1 676

Urzędnik gospodarczy
lat 28, kawaler, 6 letnią praktyką, ostatniej 5 lat, dobry rolnik, obeznany pracą traktorów „Fordson", „Lanz", książkowość, sołectwo, referencje, świadectwa dobre, szuka posady zaraz wzgl. później. Oferty kierować: Poste Restante, Zaniemyśl „N". zdg 26 982

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem dobrze polecona szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 977

Gospodyni - kucharka
samodzielna szuka posady w dużem domu lub restauracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 972

Posługaczka
zaufana poszukuje posługi z praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 751

Pokojowa
poszukuje posady, ewentualnie do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 754

Posady
poszukuje dziewczyna uczciwa do wszystkiego od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 756

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 757

Krawcowa
poszukuje posady u krawca, dłuższa praktyka. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 768

Kucharka
służąca do wszystkiego, kochająca dzieci poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 770

Posługi
lub posady od 1. poszukuję. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 820

Krawcowa
zna robótki szuka posady, najchętniej do towarzystwa starszej pani. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 26 809

Panienka
inteligentna 12 letnią szkołą handlową, zdolna, zna różne robótki poszukuje posady biurowej, kasjerki do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 740

Panienka
inteligentna szkołą gosp. poszukuje posady do samotnej lub 2 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 741

Kucharka
z dobrą praktyką i długoletniemi świadectwami szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 744

Dziewczyna
uczciwa, skromna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 746

Krawcowa
pierwszorzędna szuka pracy w domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 778

Radjotechnik
poszukuje posady. naprawa, przeróbka, budowa aparatów, naprawa słuchawek, głośników fachowo i tanio. Kanałowa 4, m. 10 zdg 26 789

Dziewczyna
uczciwa, czysta, pracowita, dobre świadectwa szuka posady do osób starszych. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 855

Dziewczyna
samodzielna z dobrem gotowaniem i prasowaniem szuka posady jako samodzielna, najchętniej u księdza. Pościel własna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 853

Dziewczyna
uczciwa, czysta do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 846

Pomocnik handlowy
branży kolonjalnej delikatesowej, mający również praktykę w restauracji, i ukończoną szkołą handlową szuka posady zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 796

Sierota
z prowincji poszukuje posady do prac domowych (spaniem, bez). Oferty Kurjer Poznański zdg 26 861

Ogrodnik
pszczelarz, kawaler, 13 praktyki, 2 zagranicą, siła pierwszorzędna, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 901

Posługaczka
dobrze polecona szuka posługi po południu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 989

Młodsza
dziewczyna z prowincji szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 897

Panienka
lat 20 poszukuje posady do obsługi gości. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 894

Małopolanka
poszukuje posady do wszystkiego lub do dzieci dobrze polecona od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 885

Poszukuję
posady do wszystkiego, kuchnia warszawska. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 935

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 934

Posługi
lub stałej posady gotowaniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 930

Młoda
przystojna, zajmie się gospodarstwem osób samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 581

Poszukuję
posługi z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 578

Małopolanka
długoletnią praktyką, samodzielna poszukuje od 1 3 do lepszego domu lub probostwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 574

Kucharka
poszukuje posługi od 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 573

Dziewczyna
uczciwa samodzielna z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 669

Poszukuję
posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 663

Służąca
wiejska nawskroś uczciwa szuka posady z gotowaniem do wszystkiego do mniejszej rodziny od 1. 3. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 643

Krawcowa
dzielna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 649

Poszukuję
posady z gotowaniem lub posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 26 683

Ekspedjentka
branży piekarsko-cukierniczej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 655

Poszukuję
posługi lub posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 628

Gospodyni - kucharka
skromna i sumienna poszukuje posady w majątku, miejscowość obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 26 396

Posługi
z praniem, gotowanie poszukuję posady, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 360

Dziewczyna
przychodnia szuka posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 490

Dziewczyna
pracowita, sumienna poszukuje posady z gotowaniem. Kurjer Poznański zdg 26 401

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 404

Pomocnik
gastronomiczny rzutki fachowiec złoży wyższą gwarancję na stałą posadę. Oferty upraszam Kurjer Poznański zdg 26 411

Korepetycje
i pomoc pani domu skromnem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 414

Służąca
z samodzielnym gotowaniem, znająca zaprawy poszukuje posady od 1. 3. 34. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 420

Dziewczyna
młoda na wskroś uczciwa, pochodząca z lepszej rodziny, umiejąca gotować, szyć, prasować sztywną bieliznę szuka posady do mniejszej rodziny. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 421

Gospodyni
szuka posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 26 433

Ekspedjentka
dzielna w swym zawodzie poszukuje posady zaraz branża obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 436

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 442

Praczka
zawodowa 3.— szuka prania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 444

Elektromonter
poszukuje pracy lub dorywczej, przyjmuje wszystkie prace pod siłę, światło Oferty Kurjer Poznański zdg 26 455

Młodsza
dziewczyna z prowincji do wszystkiego poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 461

Dla
służącej, która się u mnie od 15 lat gotowaniem i wszelkiemi pracami domowemi zajmuje, bardzo uczciwej i skromnej, szukam odpowiedniej posady Oferty Kurjer Poznański zdg 26 499

Służąca
z praniem, gotowaniem szuka posady zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 509

Posługaczka
bez spania poszukuje posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 512

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi — prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 553

Kucharka
z dobrem gotowaniem, kuchnia małopolska poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 549

Inwalida
wojenny szuka miejsca za stróża nocnego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 537

2 WOLNE MIEJSCA

Uczeń
zegarmistrzowski potrzebny. Jan Hoffman, mistrz zegarmistrzowski, Wodna 13. zdg 26 099

Fryzjer
posada stała. Mostowa 4. zdg 26 850

Fryzjerka
potrzebna. Małeckiego 22. zdg 26 695

Ślusarza
maszynistę z pensją 500 zł na stałą posadę przyjmę. Odpis świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 26 721

W szkole
Podchorążych Artylerji w Toruniu wakuje posada lekarza-dentysty (stki) z płacą według VIII. gr. upos. urzędn. państw. kontraktowego bez żadnych innych dodatków. Warunki: obywatelstwo polskie, dyplom państw. inst. dent. ewentl. jednego z zakładów naukowych, uprawniający do wykonywania prakt. lek.-dentystycznej, nieprzekroczony wiek 50 lat, 3-letnia praktyka lek. - dent. Pierwszeństwo mają ci, którzy odbyli praktykę na oddziale stomatologicznym. Poza godzinami służbowemi dozwolona praktyka prywatna we własnym gabinecie dentystycznym. Oferty z dokładnym życiorysem i wyżej wymienionemi świadectwami składać należy do dnia 28. b m. do Szkoły Podchorążych Artylerji w Toruniu. ng 4 618

Wyręczycielka chorej pani domu
zdrowa, sprężysta, lubiąca dzieci, do domu emer. wyższego urzędnika od 1 marca lub nieco później, zechce zgłosić się z podaniem życiorysu do Kurjera Pozn. zdg 26 758

600 zł
pożyczę, kto wskaże da stałą jakąkolwiek posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 776

Służąca
uczciwa, pracowita z bardzo dobrem gotowaniem potrzebna od 1. 3. dobre polecenia wymagane. Konkiewiczowa, Aleje Marcinkowskiego 25, II piętro. zdg 26 822

Kasjer
od 1. 4. kawaler, dobrze polecony z dłuższą praktyką, uczciwy, znający wszelkie prace wchodzące w zakres zajęć kasjera oraz prowadzenie obszaru dworskiego — pensja mies. 80 zł i utrzymanie. Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 26 775

30 zł
dziennie zarobią energiczni, wymowni panowie z dobrą prezentacją przy prowadzeniu artykułów pierwszej potrzeby bez konkurencji. Bliższe informacje przy osobistem zgłoszeniu Fr. Ratajczaka 17, m. 5, od 11—2. zdg 26 866

Służąca
uczciwa, spokojna i porządna do wszelkich prac domowych przedewszystkiem, która utrzyma porządek w pokojach. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 710

Nauczycielki
polskiego 2 do 3 razy tygodniowo do 15-letniej dziewczynki. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 26 840

Chłopiec
do posyłek w wieku od 15 do 16 lat od zaraz potrzebny. Pietruszewski, Kom. sądowy, Plac Wolności 9. dg 1 034

Urzędnik gospodarczy
od 1. 4. kawaler, zamiłowany rolnik, z znajomością zawodu oraz wzorowem prowadzeniem książkowości W. I. R., dobremi referencjami i ukończoną służbą wojskową, pensja miesięczna 80 zł i utrzyamnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 774

Pokojowa pierwszorzędna
do dużego domu od 1 lutego. — Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 26 905

Poszukuję
dobrej kucharki od 1. 3. na wyjazd. Zgłosić się tylko dziś 22. 2. Fran. Ratajczaka 12, biuro Kresów Wschodnich od 5 do 7 wiecz. zdg 26 950

Pianistka
potrzebna 1 marca. Paweł Lewicki, Konin, 3 Maja 5. zdg 26 875

Technik
dentystyczny, rejestrowany, potrzebny do Bydgoszczy. Śpieszne oferty pod „Technik", do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 5 060

Do drogerji
potrzebny praktykant sklepowy, obznajmiony z laboratorjum fotograficznem. Zgłoszenia Nowy Sącz, drogerja Z. Nekwapil. zdg 26 880

Cukiernik - piekarz
moldszy, samodzielny potrzebny. Waniorek, Rawicz, Grunwaldzka 41. zdg 26 878

Służąca
wszystkiego zaraz, dwoje państwa. Prusa 19, m 8. zdg 26 940

Służąca
gotowaniem potrzebna. Jackowskiego 36 — 7. zdg 26 939

Praczka
zawodowa, która czysto i ładnie pierze potrzebna. Słowackiego 52 mieszkanie 2. zdg 26 938

Ekspedjentki
młodsze, tylko z branży obuwia mogą się zgłosić. Kasprzak, Stary Rynek 55. rg 1 675

Fryzjerka
manikurzystka, dobra siła potrzebna. Musielak, Gdynia, Abrahama. ng 5 056

Młodsza
biuralistka stenotypistka natychmiast poszukiwana. Oferty życiorys, fotografja, żądanie pensji Kurjer Poznański zdg 26 997

Czeladnik
szewski pierwszorzędny, może się zgłosić na stałe zatrudnienie. — Stanisław Graf, Wągrowiec, Szeroka 7. zdg 27 008

Rolnika administratora
sumiennego, energicznego do zarządu 2-ch większych majątków ziemskich z kaucją w gotówce od 10 000 do 15 000 złotych poszukuje się natychmiast. Oferty z referencjami należy kierować Kurjer Poznański dg 1 036

Dziewczyna
do wszystkiego, uczciwa i czysta, z umiejętnością gotowania potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Piekary 16/17, mieszkanie 23. zdg 27 003

Zastępstwo Pilzneńskiego Mieszczańskiego Browaru Prazdrój
(Urquell) B. B. na Poznańskie i Pomorze jest do objęcia. Zgłoszenia pisemne poważnych reflektantów z odpowiednim kapitałem i podaniem referencyj przyjmuje Kurjer Poznański zdg 26 368

28. ROZRYWKA

Ryszard Barthelmess
w pięknym emocjonującym filmie meksykańskim „Banita Kino Colosseum. Pg 2915/7.62

Ramon Novarro
w pięknym egzotycznym filmie „Noc w Kairze" śpiewa Pieśń miłosną nad Nilem w kinie „Moje". portj. 979

Miły
wieczór spędzisz Londyński, Masztalarska 8. koncert. zdg 26 958

Ułani, ułani... dziś i jutro
nieodwolalnie ostatnie dni. Kino „Sfinks". portj. 982

Restauracja Stołeczna Plac Nowomiejski
Smaczne tanie obiady, kolacje. — Codziennie wieczorem koncert. Pg 2 984-53,425

Humor zagraniczny

— Twój narzeczony jest brunetem?
— Nie.
— Wysoki?
— Nie.
— Jest słuchaczem prawa?
— Nie.
— O, nie myśl przypadkiem, że mi specjalnie zależy na dowiedzeniu się, kim jest twój narzeczony!

(Buen Humor — Madryt). S. F.

Przedpłata na miesiąc marzec 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72,
P. K. O. Poznań nr. 200 149.